The New York Pub Lib
476 Fifth Ave

"VIENYBE LIETUVNINKU"
IŠEINA KAS SEREDA
Brooklyn New York.
Prenumerata metams:
Suvienytose Valstijose $2.00
Europoje ir kitur $3.00
Kanadoje $2.50
Prenumerata mokama iš viršaus. Prenumerata metams skaitosi nuo laiko užsirašymo, ne nuo Naujų Metų.
Apgarsinimų kainų klauskite laišku:
J.J. Paukształis ir K. Brazys
120-124 GRAND ST.
BROOKLYN NEW YORK.

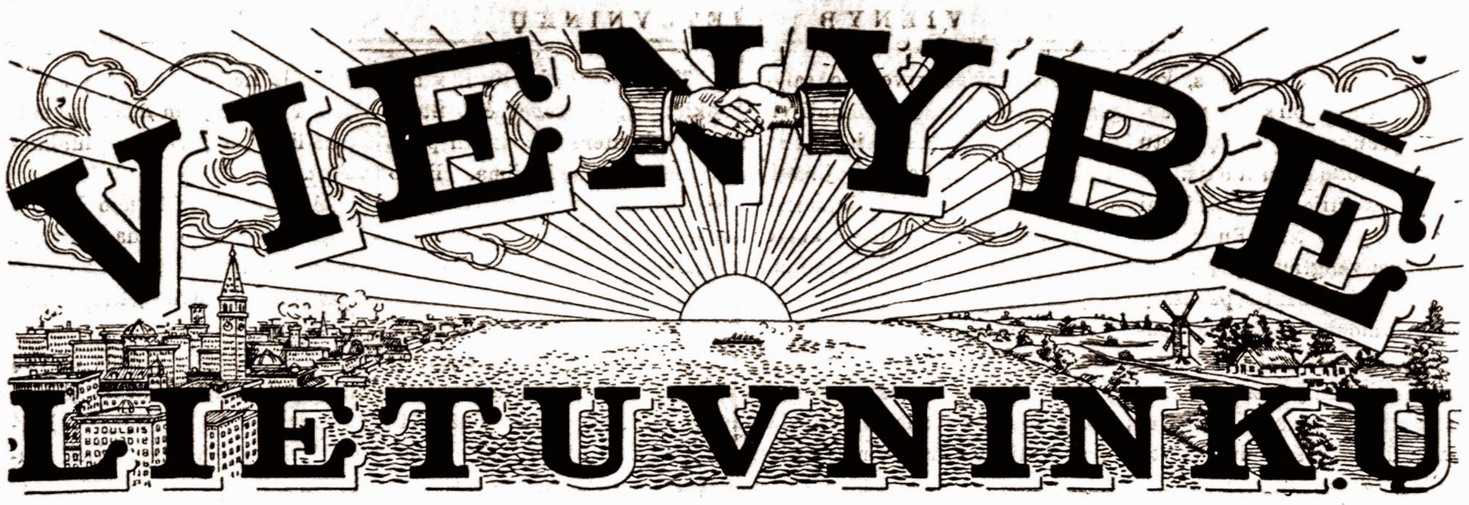

"VIENYBE LIETUVNINKU"
PUBLISHED
EVERY WEDNESDAY.
Brooklyn New York.
Yearly subscribtion rate:
In the United States ... $2.00
To Foreign Countries .. $3.00
To Canada $2.50
Advertising rates on application.
Address all communications to the publishers:
J. J. Paukształis & K. Brazys
120-124 GRAND ST.
BROOKLYN NEW YORK.

Visuomenės, literaturos ir politikos savaitinis laikraštis.

Nr. 3. Brooklyn, N. Y. 15 d. Sausio (January 1913 m. Metai XXVIII.
Entered as Second Class Matter October 23, 1907, at the Post Office at Brooklyn, N. Y., under Act of March 3-rd, 1879.

LYTIŠKAS KLAUSIMAS.

Mūsų publicistai, prakalbininkai, prelegentai ir kiti veikėjai savo veikime palyti daugelį gyvenimo klausimų, tačiaus — ar tai tyčia, ar tai nedrąsos delei palieka užmirštu lytiškąjį klausimą, kuris, be abejonės turi labai didelę intekmę ant mūsų moralio, fyziško, pagaliaus ir ant materiališko gyvenimo.

Delei fyziškojo patraukimo pavasaryje visa gamta puošiasi ir skleidžia žiedus; delei jo vyrai ir moterįs stengiasi būti gražiais, del jo atliekami pasaulyje dideli darbai. Pagaliaus, pasiremiant fyziškuoju patraukimu, visi gyvūnai ant žemės nenyksta, bet veisiasi, tobulinasi ir priima augštes nes formas. Ir taip, lytiškas klausimas yra svarbjausiu gyvenimo klausimu.

Pažvelgkime-gi mūsų literatūron ir tęn rasime keletą brošūrėlių, bet ir tai tik apskritai apie sveikatą-hygieną, o apie lytiškąjį klausimą nė su žiburiu nieko nesurasime. Tuom-gi tarpu dabartinės sunkios ekonominės sąlygos neleidžia daugeliui lytiškai pribrendusio jaunimo vesti moteris; jie ieško lytiškojo užganėdinimo kur nuošaliai, o pasekme to viso vystosi lytiškos ligos ir pelnosi visoki stebūkladariai-daktarai, kurie ir gydo tas gėdingąsias ligas. Negana dar to, — jaunimas, o kartais ir suaugę puola žemyn ir morališkai ir fyziškai.

Ką-gi daro mūsų apšviestoji visuomenės dalis? Nieko! Ji, nesuprasdama viso blogumo ir bjaurumo, ne tik ką nepersergsti, bet kartais stačiai pastumėja link to. Juk labai tankiai męs sutinkame gan apsišvietusius, kurie tyčiojasi iš jaunikaičių lytiškojo nekaltumo; sako, kad jokios nuodemės tame nėra, nes tai esąs gamtos įstatymas, kurį negalima apeit. Tūli dar toliau eina, sakydami, kad lytiškas vyro ir moters susinišimas esąs sveikatai reikalingas. Sutinku, kad tas gal ir nėra nuodėmė iš religijinės pusės, tačiaus, kad ir didžiausiam laisvamaniui, reikėtų tą religijinį punktą palaikyt, nes jis nuo nenormališkų susinešimų sulaiko dalį mūsų tamsaus jaunimo. Ar apšviestas ar neapšviestas, ar laisvamanis ar katalikas — niekas neišteisins prostituciją, žiūrint iš moralybės pusės.

Pornografija, menkos rūšies teatrai ir lepumas žadina lytiškus jaunimo jausmus; o kaip jam atsilaikyt prieš tokį patraukimą, niekas neparodo. Jis neturi jokios atspirties nė iš išauklėjimo pusės, neranda-gi niekur nė atsakančių nurodymų literatūroje. Jis puola ir žūsta.

Toliau. Jei kas ir atsilaiko — apsiveda. Bet ar apsivedę jaunavedžiai turi nors mažiausią nuovoką apie lytiškąjį klausimą? Ar moka jauna moteriškė užsilaikyt laike neštumo, ar moka ji prisirengt prie gimdymo akto? Ne ir ne! Ji remiasi tik kūmų ir kūmučių patarimais, kurios tiek jau išmano, kaip ir ji pati. Kūdikiui gimus, ji vėl nežino nė kaip jį penėt, nė kaip pati užsilaikyt.

Pas mus labai didelę rolę lošia gėda. Delei gėdos pas mus nieko nekalbama apie tai; delei jos nieko nerašoma — tyla ir toje tyloje suirimas. Pagaliaus ir motinos nieko nenurodo savo dukterims; joms vis išrodo, kad jų dukters dar kūdikiai, nors jau turi po 16—17 metų amžiaus. Vienok, kada dukters lytiškai pribręsta ir pradeda sirgt periodiška moterių liga (menstruacija), kiek tada joms nesmagumo, kiek gėdos? Ką-gi ant galo motinos gali pamokint, jei jos pačios tik tiek žino, kad gimdė, penėjo ir auklėjo, kaip Dievas davė; pagaliaus, juk dauguma merginų neturi čion motinų — jų motinos skursta už jūrių tėvynėje-Lietuvoje. Kaip kur, tai dar tarp vyrų ir pakalbama apie tai, bet tai vis daugiau pusiau juokais, nors juokties visai nėra iš ko. Prie merginų-gi nė nepradėk kalbėt — jos visos pabėgs, vienok tos pačios merginos už gyvenimo kulisų atlieka kartais didžiausius nepatogumus, ir tada joms nei kiek negėda. Ir ar mažai liekasi merginų suviliota, ar mažai jų yra su suardytais gyvenimais? Gerai dar, kad viskas greit nieku užsibaigia, bet jei gimsta kūdikis, tai tokiai merginai visas amžis — ašarų pakalnė, ir jai daugiau niekas nelieka, kaip likt prostitute.

Ir ar galima už tą viską kaltint jaunimą? Taip, jis kaltas, bet daug kaltesnė visuomenė, ypatingai apšviestūnija, kuri neikiek nepagelbsti suturėt, neikiek nesistengia nurodyt būdus, kaip atsilaikyt nuo morališko puolimo. Apšviestūnija — ar tyčia, ar del nedrąsos lytiškąjį klausimą laiko didelėje paslaptyje; jaunimas-gi stengiasi, gamtos verčiamas, atidengt lytiškojo klausimo skraistę, o atidengęs, per nežinojimą ir silpną būdą negali jau kontroliuoti savęs ir puola vis gilyn. Ar nors kiek apšviestesnieji pasistengia nurodyt, kaip reikia jaunimą lytiškai auklėt ir prirengt jį prie praktiško gyvenimo? Ne! Ir už tai jie kalti prieš jaunimą.

Ar girdėjot kur paskaitas, ar matėt kur straipsnį apie lytišką klausimą? Beveik niekur. Net daktarų sąjunga ir ta užsiima tik menkais pasikalbėjimais, o pačius opjausius klausimus palieka nuošalyje. Nekurie inteligentai paskelbė konkursus išrišimui klausimo: „Kodel socialistai labjausia peikia prostituciją, o daugiausia ja naudojasi", nors jiems labjaus turėtų rupėt, *kaip* tą blogą sulaikyt, o ne jieškot atsakymų ant tų *„kodel"*. Juk socialistai yra dalimi lietuviškos visuomenės; jie taip-pat šviečiasi iš literatūros, o jei jie tą daro, tai ne kaip socialistai, bet kaip silpno būdo žmonės.

Ir kol lytiškas klausimas bus laikomas po skraiste, kol jis nebus gvildenamas viešai, kol nebus atkreipta atidžia į lytiškąjį jaunimo auklėjimą, kol nebus morališkos įtekmės ant jaunimo, iki tol pelnysis ir gyvuos visoki klinikai, „stebūklingi daktarai" ir jiems panašus institutai, iki tol, sakau, bus nupuolęs mūsų jaunimas — ta mūsų tautos viltis.

P. Gulbinas.

Peržvalga.

// **Lietuviškų spausdinių paroda.** Gerb. E. Volteris, senas tarpe lietuvių veikėjas ir literatas, mums rašo iš Petrapilės, jogei jis stropjai ir skubinai renka visokius lietuvių kalboje išleistus ir leidžiamus raštus ir laikraščius, kurie netrukus bus išstatyti Vilniuje, viešoje spaudos parodoje.

*

// **Delei Centralio Lietuvių Kningyno.** Šiomis dienomis tapo pasiųstas Viešajam New Yorko Kningynui, New Yorke, tam tikras memorialas — prašymas, kad leistų inkurti viešame kningų palociuje ir lietuviškųjų raštų bei Litvanikos skyrių, kur būtų surenkama amžinai apsaugai lietuviškieji raštai ir literatiškos brangenybės. Prašymą padavė Lietuvių Spaudos Draugijos išrinktoji komisija: J. O. Širvydas ir V. K. Račkauckas.

*

// **Lietuvių kalbos ir literatūros lekcijos Krokuvos universitėje** prasidėjo rudenį praeitų metų. Lektoriumi pakviestas A. Herbačevskis. Kol kas jo lekcijų nedaug studentų telanko, bene aštuoni žmonės ir visi tik pradedantieji lietuvių kalbos mokytis.

*

// **„Mūsų Ateitis".** Kaune gyvenanti valstietė Tamulenaitė gavusi leidimą leisti nuo naujų metų laikraštį, pašvestą katalikų jaunuomenei — „Mūsų ateitis".

*

// **Etnografijos vakaras Peterburge.** Gruodžio 27. (seno kal.) mėnesio laikraščio „Viestnik Znanija" leidėjas V. Bitneris savo laikraščio 10 metų sukaktuvių iškilmei ruošia didelį etnografijos vakarą didžiausioje Peterburgo salėje „Sporting Palasto", kurioje telpa apie 12 tūkstančių lankytojų.

„Viestnik Znanija" yra šiandien beveik populiariškiausis Rusijos laikraštis, duodantis daugybę svarbjų, mokslą populiarizuojančių priedų. Leidėjas V. B. yra gimęs Lietuvoje, kai-kurį laiką gyvenęs Gardine prijaučia labai kitataučiamms ir jų stengimosi kelti kultūra tarp savųjų. Jo laikraštyje randasi straipsniai ir apie lietuvius.

Lietuvių skyriumi šiame vakare pasižadėjo rupintis imperatoriaus teatro artistė Eleonora Lonki.

Kiekviena tauta turėsianti savo kioską, kuriame turėtų būti atvaizdintas tos tautos gyvenimas, dailė, moksliško išsiplėtojimo laipsnis ir maždaug visas kas paliečia tautos kultūrą. Koncerte bus pavesta kiekvienai tautai 15 minučių laiko — dainoms ir muzikai.

Liet. Mokslo ir Liet. Dailės Draugija išdirbo planus, kaip tinkamiausiai gali lietuviai pasirodyti šiame vakare. Daug tvarkyme ir pačiame vakare prisidės lietuviai-dailininkai — Sasnauskis ir Petrauskas (brolis Amerikoje esančio M. Petrausko).

Ketina lietuviai šiame vakare pasirodyti ir su savo tautiškais šokiais.

Tuo pačiu vakaru bus ištartas pagarbos žodis p. V. Bitneriui.

*

// **Česlavas Sasnauskis,** žinomas lietuvių kompozitorius, Peterburge ruošia chorą, kurisai žada duoti keletą koncertų. Pirmasai koncertas būsiąs per Tris Karalius.

*

// **Naujas leidinys.** „Kur. Lit." paskelbė prenumeratą naujam leidiniui vardu „Biblioteka pamiętnikow" (Atsiminimų Kningynėlis), kuris eisiąs, pradedant nuo sausio 1 d. 1913 m., kas mėnuo kningomis po 200—250 pusl. Tuose atsiminimuose" būsią spausdinami niekur ligšiol nepaskelbti užrašai ir atsiminimai įvairių įžymesnių Lietuvos ir Lenkijos veikėjų, daugiausia iš lenkmečio ir Napoleono laikų. Vyriausiuoju redaktorium naujo leidinio pasirašo „Kur. Lit." vedėjas J. Hlasko.

*

// **„Birutės" draugija** Tilžėje steigia lietuvių kalbos kursus, kurie pradės veikti pradžioj šių metų.

*

// **Pribus „Birutės" atstovas Amerikon.** Štai ką męs skaitom „Birutės" N52:

Į Amerikos lietuvius. Neužilgo „Birutės" Redakcija siunčia Amerikon savo atstovą, kuriam yra pavesti visi mūsų laikraščio reikalai. Visokiuose laikraščio reikaluose galima bus kreipties prie jo lygiai taip-pat, kaip prie pačios laikraščio Redakcijos.

Tai bus, manome, didelis palengvinimas mūsų Skaitytojams Amerikoje, nes visokius nesusipratimus bei taip reikalus galima bus išrišti tęnai pat vietoje. Smulkmenas pagarsinsime kiek vėliau.

Tikimės, kad gerbiamieji mūsų Tautiečiai Amerikoje maloniai priims mūsų atstovą ir, kiek galint, jį savo garbinga priejauta parems.

Su augšta pagarba:

„Birutės" Redakcija.

*

// **P. Grigaitis redaktorium „Pirmyn".** „Keleivyje" N2 patalpinta šitoki žinutė. „Iš tikrų šaltinių girdėjom, kad susitvėrusi bendrovė atgaivinti mirusį „Pirmyn" ir jieškoma jau zecerių. Drg. P. Grigaitis būsiąs redaktorium".

*

// **„Lietuvių pasakų" lietuviškai-rusišką žodynėlį** išleidžia greitu laiku Peterburgo Un-tatė; tai bus medžiaga sulyginamosios gramatikos studijavimui. Žodynėlį sutaisė žinomas lietuvių kalbininkas K. Buga, padedant prof Bodnen'ui.

*

// **Anglijos lietuvių socialistų susivažiavimas.** Didžiosios Britanijos lietuviai socialistai sausio 3 d. 1913 m. atidarė VII-tą savo susivažiavimą Belshill'yj, Škotijoj.

Senovėje priskaito 7 gudragalvius, o kvailių buvo ir tada taip daug, kad niekas nemėgino jų suskaityti.

Politikos savaite

AMERIKA.

Tarpe augštosios Suv. Am. Val. valdžios Washingtone daug svarstoma apie Anglijos protestą prieš atleidimą Suv. Valst. laivams liuosai plaukioti Panamos perkasa. Prezidentas Taftas išreiškė nuomonę, kad jis labai nori visus klausimus ir nesusipratimus kas link šito dalyko tarp Didžiosios Britanijos ir Suv. Valstijų išrišti ramiu taikos keliu. Galop jis pranešė, kad iki Anglijos premieras-ministeris nekreipsis į Suv. Valst. valdžią valdišku keliu, tol jis ne imsis jokių tam atsakančių priemonių.

Šiose dienose kongrese buvo pakeltas klausimas, kad būtinai reikia sutverti taip vadinamą pramonijos komisiją; pagal įnešto senatoriaus Bristow'o projekto šita komisija turi susidėti iš 7 narių, kurie, apart korporativinio bjūro pareigų, turi prižiūrėti ir kaip atskiras ypatas, taip firmas ir korporacijas, užsiimančias prekyste ar pramonija Suv. Valstijose.

Atstovų rūme demokratai pradėjo svarstyti trafų klausimą.

Generolas Cipriavo Castro buvęs Vencuelos prezidentas, kuris norėjo atlankyti Suv. Valst. su tikslu, kad geriau jas pažinus, tapo sulaikytas ant Ellis Island salos. Valdžia pasiryžo neįleisti tą „neištikimą" svečią į savo kraštą; mat, ji atsiminė, kaip Castro elgėsi su Suv. Valstijų valdžia laike savo prezidentystės. Nežiūrint ant visokių prirodinėjimų atvokatų, jis liko priverstas keletą dienų išbūti ant Ellis Island po tvirta priežiūra, kad ant pribuvusio laivo „America" jis galėtų važiuoti vėl į Europą.

Castro iš tos priežasties praleido jau gan daug piningų ir buvo net užėmus porą kambarių ant laivo „America", bet paskui permainė savo sumanymą ir atsisakė važiuoti. Jis nori Amerikos valdžiai parodyti, kad ji visai neturi tiesos prikaišioti jam praeities dalykus ir trukdyti jam kelionę. Castro kreipiasi į tam atsakantį teismą, kuris ir išriš tą klausimą.

PERTRAUKA TAIKOS KONFERENCIJOS LONDONE.

Atstovai Balkanų koalicijos padavė Turkijos delegatams galutinas sąlygas, kurias jiems priėmus gali įvykti sątaika.

1. Turkija turi visai išsižadėti Kretos salos, paliekant išrišti tą klausimą koalicijos valstijoms su pagelba didžiųjų Europos valstijų.

2. Ji būtinai tur atiduoti Graikijai visas Egejiškas salas, net tas, kurias tur užėmę italai.

3. Rubežius tur likti taip pravestas, kad vilaietas ir Adriano-

polio miestas būtų prijungtas prie Bulgarijos.

Turkų ingaliotiniai galutinai atsisakė priimti šitas sąlygas, išskiriant tą, kad jie atsisakė nuo savo teisių ant Kretos salos, o jų paduotosioms sąlygoms negali sutikti koalicijos atstovai. Taip dalykams stovint liko pertraukti konferencijos posėdžiai. Manomą, kad po kelių dienų tarybos atsinaujins ir, priskiriant didžiosioms Europos valstijoms, kiekviena pusė turės nusileisti ir viskas turi užsibaigti santaika. Prieg tam, prieš pertraukiant konferencijos posėdžius, Reišad paša prasitarė, kad Turkija gali nusileisti kas link rubežių Thrakijoje, bet tvirtai stovės, kad palikti sau Adrianopolį, nes tai yra apsauga Konstntinapolio ir Dardanelių. Galop labai svarbu, kad (jei teisinga yra žinia) Rusija ir Francija kreipėsi į Italiją, kurią kviečia prikalbėti Austrijos valdžią, idant ji sutiktų atiduoti Skutarį Juodkalnijai, o ne Albanijai. Iš šito matyti, kad didžiosios Europos valstijos pradeda eiti artyn, kad užbaigus Balkanų klausimą. Galima tikėtis, kad naujoj taikos konferencijoj bus paduotos ir naujos sąlygos, o didžiosios Europos valstijos imis vadovaujančią rolę.

Nekurie politikieriai tvirtina, kad Turkija negali toliau vesti karės, kadangi jos išdas galutinai sudemoralizuota ir vis kenčia nepasisekimus, nes šiose dienose sala Chijas turėjo pasiduoti graikams, Andrianopolis beveik puolė, o Janina taipgi naikinama graikų artilerijos ir jos spėkos vis eina silpnyn.

RUMUNIJA.

Mes žinome, kad iki šiol Ruminija visai nesikišo į Balkanų karę, nors kiek galėdama stengės sutvarkyti savo kariuomenę. Paskui buvo paplitusios žinios, kad Ruminija, susidėjusi su Turkija, eis ant turkų priešų, už ką Turkija pažada padėti praplėsti jai savo rubežius.

Kada-gi taikos konferencija, o kartu ir ambasadorių konferencija Londone pradėjo svarstyti svarbjausius klausimus, tai Londonan pasiskubino ant ambasadorių konferencijos Ruminijos vidaus dalykų ministeris, idant išstatyti Bulgarijai savo reikalavimus. Tarpe jo, Ruminijos pasiuntinio Londone ir pirmo Bulgarijos taikos ingaliotinio Dr. Danew'o atsibuvo konferencija, kur galutinai paaiškėjo, ko nori Rumunija nuo savo kaimynkos.

Pasirodo, kad Rumunija už savo neutrališkumą laike karės reikalauja nuo Bulgarijos žemės ploto virš 1500 ketv. mylių pločio po dešiniai Dunojaus pusei nuo Olteniсy iki Gulgrad'o prieplaukos ant Juodųjų jūrių, politiškos ir tikėjimo laisvės, del gyvenančių Makedonijoj rumunų ir tam tikrų nutarimų apie ginklavimos.

Paskutinės žinios praneša, kad Rumunijos valdžia sparčiai tvarko savo kariuomenę ir yra pasirengusi, jei nebus užganėdinti jos reikalavimai, atsinaujinus Balkanų karei, stoti ant karės lauko priešais Bulgariją.

CHINIJA.

Paskutiniu laiku Chinijoj apsireiškia nepaprastas gyventojų sujudimas kas link galinčios iškilti karės su Rusija. Tarp Chinijos ir Japonijos manoma padaryti tvirtus ryšius ant grynai politiškų pagrindų, idant, iškilus karei galėtų eiti kartu. Pekino prekystės palata kiek laiko atgal išsiuntinėjo į komercijos draugijas Mandžurijos cirkuliarus, kuriuose kviečiami pirkliai ir bankieriai paaukauti praeitų metų pelną karės fondan su Rusija. Žymesnieji Chinijos politikieriai kalba, kad karė tarp Rusijos ir Chinijos neišvengtina; karė turinti prasidėti ateinantį pavasarį. Chinų-gi valdžia, norėdama palaikyti krašte ramumą, stengiasi įkalbinėti, kad jokios karės nebus; žinoma, to reikalauja abelna politika. Iš kitų šaltinių matyti, kad Chinijos sostynėj tvirtai kalba apie pertraukimą ryšių tarpe Rusijos ir Chinijos, ir valdžia to visai neslepja. Kaip tęn nebūtų, bet santikiai tarp šitų dviejų valstijų pasidarė labai opųs, ir sunku tikėti, kad viskas pasibaigtų ramiai.

RUSIJA.

Nors dabartinė IV Valstybės Dūma nieko tokio žemiesiems žmonių luomams negal suteikti, nors ji daro viską pagal valdžios noro, nors joje viešpatauja aršiausi atžagareiviai, kurie norėtų panaikinti viską, kas surišta su konstitucija ir net tą pačią Dūmą, vienok Rusijos gyventojai, o kartu ir Europos valstijų valdžios tėmija, kas daromma toj Dūmoj, kaip tęn elgiasi valdininkai ir ką jie nori su pagelba Dūmos įvykdinti.

Kiek laiko atgal ministerių pirmininkas savo deklaracijoj išreiškė tą, ko valdžia laikysis dabar — tame opiame iš politiško atžvilgio laike ir abelnai laike viso darbavimosi IV Valstybės Dūmos. Visi su nekantrumu laukė, ką viešai pasakys tas Rusijos valdžios ramtis, tas garsiojo Stolypino inpėdinis — ministerių pirmininkas V. N. Kokovcevas.

Pirmuose savo žodžiuose p. Kokovcevas išreiškė nuomonę, kad visų atstovų pastangos turi būti atkreiptos suradimui naujų kelių del abelno pagerinimo Rusijos gyventojų valstijinio ir visuomeninio padėjimo, pasiremiant ant pamatų, padėtų Viršiausiu manifestu, išleistu spalio 30 (17) 1905 metų.

Visuose klausimuose — ar tai kas link gerovės Rusijos ir jos gyventojų, ar tai kas link apsaugojimo jos rubežių ir palaikymo vienybės ir sąryšio tarp visų kraštų ir tautų, šita Dūma turi eiti pilnoj sutartėj su valdžia ir visad prisilaikyti tų principiališkų taisyklių, su pagelba kurių susidarė ir plėtojosi, augo ir tvirtėjo ta milžiniškoji valstija su didžiu skaitliumi gyventojų.

Apie atskirų tautų klausimą tarp ko kito p. Kokovcevas pasekė maž-daug sekančiai:

„Globoj dvigalvio rusiško erelio yra užtektinai vietos ramiam gyvenimui visų tautų, gyvenančių Rusijos ribose. Čia joms užtikrintas liuosas išpažinimas savo tikybos ir įvairių tikėjimiškų pakraipų''.

Tarp įstatų projektų, kuriuos valdžia paduos apsvarstymui IV Dūmos, p. Kokovcevas nurodė sekančius: žemietijų savyvaldos reforma, policijos reforma, kova su neužderėjimu, delko tankiai Rusijoj viešpatauja badas, suteikimas asmeniškų tiesų, spaudos liuosybė, katorgos reforma, darbininkų įstatai ir tt.

Kas link užrubežinių politikos klausimų, tai Rusija kiek galėdama stengsis palaikyti tarp Europos valstijų santaiką ir ramumą. Balkanų-gi klausime ir apgynime slovėniškų tautų ji laikysis taip, kaip ir iki šiol, t. y. niekad nedaleis, kad šitos jai giminiškos tautos liktų nuskriaustomis; ji stengsis, kad jų pralietas kraujas suteiktų joms tokias gyvenimo sąlygas, kurios galėtų užganėdinti visus gyvenimo interesus ir suteikti ramų, pilno taikoj plėtojimosi, o taipgi užtvirtinti Balkanuose taiką ateityje, nes nesutikimai tarp tų tautų visad gal sujudinti visą Europą.

Indomųs p. Kokovcevo šie žodžiai:

„Mes, vienok, nematome naudos, o tapgi reikalo statyti vienus valstijų sugrupavimus priešais kitus. Tos valdžios, kurios nusilenktų nuo aptarimo kartu pamatinių dabarties politikos klausimų, o būtų užimtos vien tik savo asmeniškais planais, smarkiai prasižengtų doriškai, nes tokiu būdu jos patarnautų abelnam neramumui Europoje''.

Rusijos-gi valdžia visomis pajiegomis stengsis įvykinti tikrą taiką tarpe visų Europos valstijų ir pilnai galima tikėtis, kad ateities prietikiai nepaliessvarbjausių Rusijos gyvenimo interesų.

Toks maž-daug turinys tos valdiškos deklaracijos.

Europos presoje ir tarpe politikierių šita p. Kokovcevo kalba sutiko pilną užuojautą ir pagirimą, liko pripažintas labai gabju diplomatu ir tolių veikėju įvykinimui visuotinos santaikos.

Rusijos pirmeiviškieji laikraščiai taipgi atsiliepia apie tą deklaraciją gan gerai; tik atžagareivių organai beveik pasmerkia p. Kokovcevo kalbą už jos liberališkumo toną, už patarimą konstitucijiniams pamatams ir tt. Labai piktinasi iš tos jo kalbos tokie Dūmos atstovai, kaip Puriškiavičius, Markovas ir kompanija.

Iš Visur.

× **Austrijos ciesorius mirtinai serga.** Viena. Austrijos ciesorius Pranciškus-Juozapas, kaip praneša laikraščiai, yra ant mirtino patalo. Gydytojai sako, kad nėra jokios vilties, kad ciesorius vėl pasveiktų. Šiose dienose popiežius Pius X atsiuntė savo palaiminimą per rankas Vienos kardinolo Nagl'io. Čia reik atmint, kad tas senelis ciesorius turi 82 m. amžiaus.

× **„Girtuoklių globos'' konferencija.** Berlinas. Pačiame gale praeitų metų Vokietijos sostynėje atsibuvo „girtuoklių globos konferencija'', kurioj dalyvavo daugelis Vokietijos mokytojų, gydytojų, kuningų, profesorių ir šiaip visuomenės veikėjų. Vokietijoj dabar priskaitoma 178 girtuoklių globėjimo įstaigos bei ligonbučiai. Girtuoklių globėjimo draugija prieš girtuoklybę kovoja įvairiais būdais — pradedant nuo agitacijos raštu ir žodžiu ligi tam tikrų įstaigų — ligonbučių ir tt. Ypač neužmirštama medžiaginis žmonių padėjimas. Vokietijoje yra apie 40,000 alkoholikių-ligonių moterių.

× **Chios sala,** kaip pranešama iš Atenų pasidavė graikų eskadrai. Turkų garnizonas čia siekė į 2,000 žmonių.

× **Adrianopolio puolimas.** Paskiausios žinios parodo, kad Adrianopolyj galutinai pritrūko maisto ir kad beveik visi gyventojai, t. y. apie 80 tūkstančių žmonių serga. Komendantas to miesto veda tarybas su bulgarais apie kapituliaciją miesto. Galop pranešama, kad miestas jau bulgarų rankose; turkams gi leista prasišalinti.

× **Mergaičių pirklyba.** Štetinas (Vokietija). Nesenai čia, Štetine buvo konferencija kovai prieš mergaičių pardavinėjimą. Buvo perskaitytas indomus referatas kun. Wagner'io apie mergaičių pirklius ir jų aukas ir majoro Wageninio pranešimai.

Mergaičių pirklyba daugiausia užsiima Vengrijos, Galicijos ir Lenkijos žydai. Tautų komiteto sąraše 1911 m. buvo pažymėta 1400 mergaičių pirklių, iš jų 300 buvo teisti ir 90 nuteista sunkiomis kalėjimo bausmėmis. Vyriausios išvežimo žemės, — tai Vengrija, Galicija, Ruminija, Bulgarija, Serbija ir pietinė Rusija. Mergaitės viliojama įvairiais būdais, bet labai praktikuojama taip vadinamos netikros, fiktyvos sutuoktuvės arba viliojimai prie pelningų darbų. Taip 1911 m. viename laive buvo užeita 50 mergaičių, kurios iš Rusijos buvo vežamos Argentinon Buenos Aires paleistuvystės namuosna. Visos tos mergaitės turėjo teisingus pasportus ir buvo įsitikinusios, kad jos važiuoja visai gerų, dorų ir pelningų darbų dirbti.

Visi susirinkusieji į augščiau minėtą koferenciją pripažino, kad didžiausias mergaičių prekybos šaltinis ir nepaprastai apsunkinąs prieš tą prekybą kovą — tai viešieji paleistuvystės namai ir reglamentacija (prigulėjimas tų įstaigų nuo tam tikrų valstijinių taisyklių). Pasekmingai kovai prieš mergaičių pirklybą, susirinkimas pripažino reikalingu esant pakelti medžiaginė ir dvasinė minių gerovė, ypač-gi reikalinga rūpinties išmintingu jaunimo auklėjimu ir globėjimu.

× **Carukas pasveiko.** Kaip pranešama iš Genevos (Šveicarija), Rusijos caro sūnus galutinai pasveiko ir gali vėl pradėti lavinimos francūzų kalboj. Iš šitos priežasties vietinis profesorius Pierre Gillard, kuris jau senai buvo kviestas į francūzų kalbos mokytojus pas caruką, dabar gavo galutiną pareikalavimą atvažiuoti į Peterburgą. Iš šito galima spręsti, kad carukas yra jau sveikas. Mat, žydas-daktaras iš Berlino sugrąžino carukui sveikatą.

× **Ispanijos ministeriai.** Madridas. Susidarė naujas Ispanijos ministerių kabinetas. Premieru, vietoj užmuštojo Kanalėjo, tapo išrinktas Ramanones, fabrikantas ir sidabro kasyklų savininkas.

Iš Lietuvos.

VILNIUS. **Vilniaus miesto archeologijos komisija** pastaruoju laiku sudarė savo tarpe komisijėlę, kuriai pavesta rūpinties šiandien taip apleistais griūvesiais ant Pilies Kalno. Pakol kas ši komisijėlė yra jau sustačiusi projektą bokštui restauruoti. Šiuo projektu turi būti nuo bokšto nuimta užkrautoji ant jo praėjusiam pusamžyje optiško telegrafo reikalais medinė dalis. Visi sargai, iki šiol bokšte gyvenusieji, turi iš tęn išsikraustyti. Jų vietoje tuo tarpu būtų tęn sudėti randami kasant žemę daiktai Vilniaus mieste. Pačios bokšto sienos, kurios dabar pradeda kaikur irti, turės būti restauruotos. Šiam paskutiniam reikalui, o taip-pat ir apgalvoti, kokiu būdu užlaikyti nuo griuvimo ir kitus kalno griuvėsius, kurie dabar ištikro yra apverktinam padėjime, žada būti pakviesti tam tikri žinovai-archi-tektai. Iš lietuvių minėton komisijon ir komisijėlėn ineina ir mūsų dailininkas gerb. A. Žmuidinavičius.

KAUNAS. Prie Kauno Lenkių Moterių Draugijos žadą atidaryti tam-tikrą dirbtuvę įvairiems daiktams pinti iš žilvičio, kuris auga panemuniu.

PANEVĖŽYS. Vidaus dalykų ministerija užtvirtinusi įstatus Lietuvių Mot. Draugijos „Darbas'' Panevėžyje. Draugijos įstatai leidžia jai veikti be Panevėžio pavieto dar ir Šiaulių, Ukmergės, Reseinių ir Ežerėnų pav.

SEDOS ziemskinis Turau nesenai apvogęs ir pagėgęs iš Sedos valsč. lapkr. 30 dienoj 3 val. naktį Odesos viešbūtyj norėjo nusišauti. Kulka permušė kaktos kaulą. Jo padėjimas sunkus. Savžudystės priežastis — nelaimingas gyvenimas.

RAMYGALA, Ukm. ap. Miestelis nedidelis, yra jame apie 8—10 krautuvių, 6—8 aludžių, vieans monopolis ir traktieras. Yra ir viena liaudies mokykla ir vartotojų draugijos krautuvė. Tiktai „Blaivybės'' draug. turbūt nėra, nes niekur nematyt jos arbatinės. Arbatinė, teisybę pasakius, bute yra, bet ne blaivininkų. Miestelis labai apleistas: gatvės purvinos, visur nešvaru ir dvokia. Bažnyčia tik puiki, raudonų plytų augšta siena ir margu stogu. Gyventojai labai atsidavę girtybei ir lietuvių raštų beveik nėra matę.

D. Mylėtojas.

VILNIUS. **Miesto taryboje.** Gruodžio 5 d. miesto tarybos posėdyje nutarta: 1)busimoms Vilniaus universiteto troboms ir bandymo laukeliams pavesti 20 žem. dešimt. Kariuomenės lauke (Vojennoje pole); 2) universiteto trobų pastatymui suteikti 1 mil. rub. ir tuo tikslu užtraukti paskolą; 3) šį sumanymą vykinti sudaryta tam tikra komisija; Prisilaikant 1884 m. duotojo įsakymo — prašyti vidurinių reikalų ministerio leisti siųsti atstovus pas carą; į atstovus ketinama skirti miesto valdybos nariai ir įžymiausi visos šalies pyliečiai.

Šiame tarybos posėdyje buvo svarstomas ir marijavitų prašymas suteikti jiems mieste plecių, kuriame būtų galima jų tikybos bažnyčią statyti. Nutarta iš marijavitų pareikalauti tikrų žinių, kiek jų tikybos išpažintojų esama Vilniuje.

Be to taryba nutarusi stengtis gauti leidimą užtraukti 4 millijonus paskolos elektros tramvajų paskirti žemę katalikų, pravoslavų ir evengelikų kapams.

ŠIAULIAI. Gruodžio 3 d. Latvių ūkininkų Ekonominė Bendrovė nuo 1 sausio 1193 m. atidaro Šiauliuose savo skyrių. Butas yra jau nusamdytas, dabar tik skuba, kruta, kad lig naujų metų suspėti sandelį atidaryti. Latviai žada intaisyti Šiauliuose didžiausią ir pavyzdingiausią visų kitų čionai esančiųjų sandelių. **Kapladantis.**

GRUŽDŽIAI, Šiaulių pav. Gruždžių valsčiuje yra 2 miesteliai (Gruždžių ir Meškučių) ir 93 sodžiai. Valstiečių ukių, iš baudžiavos paliuosuojant, buvo 916; dabar jų prisiskaldė iki 1448. Čielų, nedalintų ukių bėra 475 arba tik pusė visų buvusių ukių. Išviso gyventojų (valstiečių) skaitoma iki 13 tūkstančių, bet atskaičius išėjusius Amerikon ir į miestus liks apie 10 tūkstančių. Ketvirta dalis visų gyventojų yra bežemiai. Iš žemininkų arti pusės turi mažiau 10 dešimtinių žemės. Išsidalinusių į vienasėdžius yra tik 1 sodžius.

Gruždžių valsčiaus lietuvių mokančių rašyti ir skaityti yra vyrų 22 nuoš., moterių 5 nuoš. Mokančių skaityti yra: vyrų 54 nuoš, moterių 65 nuoš.

Atskaičius vaikus iki 10 metų amžiaus, mokančius skaityti nuošimtis darosi daug didesnis, būtent: vyrų 79 nuoš., moterų 84 nuoš.

Mokyklų iki 1911 metų buvo tik viena su 2 mokytojais. Tais metais prisidėjo dar 2 mokykli (Šiupyliuose ir Meškučiuose) ir 3 mokytojai. 1911—12 mokslo metais valstiečių vaikų mokės 311 arba tik trečia dalis visų vaikų. Mokykloms valsčius duoda metams 704 rublius; ko trūks, tą priduria valdžia iš išdo. **P. A.**

Liuterių parapijos Šiaur-Vakariniame krašte. Nesenai liuterių klebonas Dobbertas išleido vokiečių kalba kningutę (Gedenkbuch zur Erinnerung an die ersten 25 Synodal Versammlungen der Pastore der Wilnaschen Diocese), kurioje smulkiai aprašoma liuterių bažnyčios historija mūsų krašte, paduodamos didžiau užsipelnijusių pastorių biografijos ir šiaip jau nemaža liuterių tikybos pasekėjų padėjimą mūsų krašte paliečiančios statistikos.

Iš tos kningutės matyti, kad Kauno gub. esama 10 liuterių parapijų, turinčių viso labo 43,000 parapijiečių, ne vien lietuvių, bet ir latvių ir vokiečių.

Didesnių liuterių parapijų esama Žeimeliuose (Pan. pav.), Panevėžyje, Kedainiuose (Kauno pav.), Kelmėje (Reseinių pav.).

ROKIŠKIS, Zar. pav. **Žūdynės.** Nesenai nusišovė Ignotiškio dvaro nuomininko Petrausko sūnus, vaikinas 20 m. Priežastis, sako — neteisingai nuplėštoji šlovė. Buvęs dar pamokytas; išgavęs nuo antstolio leidimą mokyti vaikus, prisipirkęs sąsiuvų, bet viskas liko. **Augštaitis.**

ŠATĖS, Telšių pav. Čionykščiai žemaičiai valstiečiai po ilgo rūpinimos ir baladavojimos pagalios gavo leidimą pirkti iš Valstiečių Banko Permos dvarą, kur yra apie 200 deš. žemės. Išpradžios šitas dvaras buvo paskirtas rusams atėjūnams parduoti. Bet joks rusas nesutiko imti šios žemės, nors sąlygos siūlomos buvo jiems ir labai neblogos. Dabar-gi dvaro žemė parduodama aplinkiniams ūkininkams ir kai-kuriems bežemiams.

SUBAČIUS, Ukm. pav. Čia naktį 24 į 25 d. lapkričio atsitiko bažnyčioj vagystė. Piktadario pavogta iš cimborijos kielikas su 500 švenč. sakramentų, dugnelis, paduškėlė, o taip-pat nutiesti nuo visų altorių uždangalai; paskum nuimta nuo viškų kopėčios, pritaisyta prie lango, užlipta, atsidaryta langas ir pririštu prie lango ilgu audeklu, nusileista žemyn. Mat vagio įsikraustyta ir pasislėpta bažnyčioje iš vakaro, per nišparą, nes bažnyčią prieš naktį užrakina ir saugoja.

Spėjama, kad vagystę padarė nekoksai profesionalis vagis, nes iš-po užrankto nieko nejudino. Gal nemėgino atidaryti net ir zakristijos, kur daugiau būt galėjęs pasinaudoti, negu bažnyčioj.

Vagystę pamatė žmonės, atėję rytą poterių, ir tuoj pranešė tarnams ir kamendoriui (tą dieną klebono nebuvo namie, nes iš vakaro išvažiavęs buvo į kitos bažnyčios atlaidus). Tuoj kilo triukšmas: atbėgo zakristijonas, vargonininkas, panaktinis šoko iš lovos kaip nušutęs, ir batus audamas rėkia: „kaip jisai galėjo pavogti, juk aš per visą naktį saugojau!'' Netrukus atėjo ir kuningas nusiminęs; apsivilkęs kamža, užsidėjęs, stulą, priėjęs prie altoriaus, atidarė cimboriją, bet... nieko ne-

rado. Susiėmė rankas, atsigrįžo į žmones, atsiduso ir, viską palikęs, nuėjo namo. Bet užtat po mišių pasakė labai griaudingą pamokslą, kad vagis drįso ne tik apvogti mūsų Dievo namą, bet ir Jį patį paniekino, nužemino, išnešęs kartu su kieliku ir gal numetęs ku į purvyną, o tęn Dievą mindžios, purvįs...

BABTAI, Kauno pav. Po trijų dienų nedidelio šalčio, gruodžio 1 dieną pradėjo lyti su sniegu, o pavakaryj užėjo didžiausia audra su žaibais; giriose (ypač išdo) išgriovė-išlaužė daug medžių, nunešė ne vieną stogą ir tvorą; retai kas atmena tokią didelę audrą ir gruodžio mėnesyje žaibus. **A. Gerd...**

RESEINIAI. Švėkšnos valsčius inteikė savo žemiečių viršininkui prašymą, uždaryti Švėkšnoje visus traktierius, aludes ir monopolį.

Katalikų parapijos kratomos. Kai-kuriose Vilniaus vyskupijos parapijose daromos kratos. Spėjama, jog tos kratos turinčios ryšį su nepersenai padaryta revizija. Kelios klebenijos buvusios laike kratos net policija aplinkui apstatytos.

(„Liet. Žin.")

Žemaičių vyskupija. Rozalino kam. kun. Lovčikas perkeltas Linkuvon kamendorium; Linkuvos kam. kun. Šimkevičius perkeltas Rozalinan kam.

Mirė Rozalino altaristas a. a. kun. Jeronimas Atkocevičius.

Seinų vyskupija. Kun. V. Pavalkis, Račkų kam., ir kun. K. Grinkevičius, Lazdijų kam., sumainyti vietomis.

ŠILAI, Ukmergės opskr. Šiluose jau 3 metai, kaip atidaryta ministerijos mokykla, kurioje ligšiol mokinama vien rusiškai. Jau iš pradžios žiemos prašė vyriausybės, kad leistų mokinti ir lietuviškai ir paskirtų lietuvį mokytoją, bet nesulaukė. Šiemet Šilų parapijonįs vėl susitarė ir padavė mokyklų direktoriui prašymą, kad leistų vaikus mokykloje mokinti lietuviškai. Prašyme nurodė, kad vietinis klebonas noru prisiimtų jų vaikelių mokykloje pamokinti lietuviškai. Direktorius sutiko ir pasakė parapijonių ingaliotiniui, kad išpildysiąs jų prašymą ir, užklausęs klebono ar jis tikrai sutinka, leido mokinti lietuviškai net prieš užtvirtinimą. Žmonės tuo laibai patenkinti. **Z.**

Dautorų dvare, Šiaulių ap., atidarė mokyklą. Mokyklai užlaikyti skiriama 700 rublių.

RESEINIAI. Dar pavasarį šie metai pateko Valstiečių Bankui du Raseinių apskr. dvaru: Vabalų ir Poežerės. Aplinkui kuo-ne pusė dirbančių žemę žmonių yra bežemiai. Nuomininkaudami ir pusininkaudami jie vargais-negalais užsidirba sau duonos plutą. Tie bežemiai puolė prašyti lankančių nupirktąjį dvarą viršininkų, kad jie užtartų juos, ar bankas neparduotų jiems žemės. Viršininkai žadėjo prašantiems ir drąsino, kad gausią: baknas duosiąs žemės ir lietuviams katalikams. Žmonelės nusiuntė daugybę prašymų Kauno banko skyriun. Pigiai skaitant, sodiečiui tokio prašymo parašymas kaštuoja vienas rublis. Taigi vienas tas rašinėjimas žmonėms apsėjo apie šimtą rublių su viršum. Belaukiant jiem atsakymo, pradėjo gabenties į tuos dvarus kas žin iš kur rusai. Žemaičiai gavo tik du: vienas, kurs vasarai buvo banko pastatytas sargu tai žemei saugoti, antras gavo tas penkias dešimtines, ant kurių jau pirma gyveno. Bet ir žemė jų tokia, kad vargiai būtų ja ėmęs rusas atėjūnas.

Be to, žmonės du kartu rašė į banką, prašydami parduoti apie vieną dešimtinę žemės Poežerės filijos bažnyčiai. Žemė reikalinga ištiesti ribai, labai viename daikte išranguotai. Nieko nepešė. Greta yra 24 deš. ruso kolonija, kuriam ir buvo priskirta ta skiautelė.

Patiems ateiviams-rusams nejauku. Taip antai vienas, paklaustas, kaip jis čia pakliuvęs, teisingai ne jis čia įsispraudęs, bet jį įspraudę. Esąs iš Ežerėnų apskrities. Jie prašę vyriausybės duoti žemės Sibire. Iš gubernijos jiems atsakę, kad duosią žemės Kauno gubernijoje. Taigi dabar ir sulaukę pakvietimą čia atvažiuoti.

J. Vainutis.

GIEDRAIČIAI, Viln. gub. Naktį iš 1 į 2 gruodžio čia buvo smarkus lietus ir didis griausmas su žaibais. **A. B.**

UŽVENTIS, Šiaulių apskr. 1 d. gruodžio užėjęs didelis vėjas ir smarkus lietus, kuris tęsėsi visą dieną. Vakare apie 11 val. pasimatė žaibas ir pasigirdo perkūnija su nemažu trenksmu. Debesįs kilo iš vakarų pusės. **K—lis.**

(„Viltis.")

IŠ ŠKOTIJOS.

BELLSHILL. Tūlą laiką ir aš prigulėjau prie Lietuvių Socialistų Sąjungos. Mokėjau mokesčius, lankydavau susirinkimus, retkarčiais pasiginčydavau su tokiais pat mokslinčiais, kaip ir aš pats. Žodžiu, buvau pačiame judėjimo sukuryje — širdyje socializmo Bellshill'yj.

Dabar gal kas paklaus, kodel aš sąjungą pamečiau? Kai žmogus, aš taip sau žmogus: ne tai bedievis, neigi perdaug dievotas. Mano prisiklausius prie šmidės*), suteikė man visokių zaunų apie kuningus, Dievą, pliauškinių apie šiaip sau žmones, apie kuriuos, rodos, neverta buvo nei užminti; pasijaučiau, kad aš susipratime ne tik nepakilau, neišsitobulinau, bet atbulai, pradėjau jausti kokią tai lyg neapykantą susieiti su žmonėmis, kurie prie Sąjungos nepriguli, kurie socializmo ideos nesupranta, neigi nenori suprasti. Nekartą sugrįžęs namon iš „šmidės", pradėdavau galvot— ką tas reiškia, kodel man nesąjungiečiai pradėjo nepatikti?

Kartas nuo karto pradėjau vis labjau svarstyti, įsigilinti į tą paslaptingą įtekmę, kuri manyje daro tokį netikusį jausmą prie savo vientaučių, kurie man nieko nėra padarę tokio, kad aš turėčiau tiesą jų nekęsti. Teisybė, jie eina į karčiamą subatdieniais, užsigeria ir neretai susipeša ir net į džėlą patenka. O aš pats niekados taip kvailai nepadariau? Kurgi tau ne...

O tie, kurie man „susipratimą" kalte kala — ar niekad nebuvo karčiamoj? Buvo ir jie žmonės tęnai, bet ne iš savo noro, o tik užprašyti. Jie tiek pat išgėrė, kaip ir aš, tiktai su tuo skirtumu, kad aš ir už save ir už juos, kaipo svečias, užmokėjau, o jie tik mano meilės vaisius turėjo, kad ir svyruodami, parvilkti namon. Užtat-gi ant rytojaus mane už mano gerą, gal ir kvailą širdį „šmidėj" apšnekėdavo, vadino mane girtuokliu. O draugai vėl man apie tai slaptai pranešdavo, ką apie mane „šmidėj" kalba. Būdavo nesmagu, užpykdavau. Bet apie tai, ką girdėdavau jiems — nei žodžio.

Ir vėl tas pasakas užmiršdavau. Vienok tos zaunos ir „kritikavimas" manęs pamaži man įsikėjo, atsirado drąsa, ir aš apie savo vadovus pradėjau kartas nuo karto vis drąsiau svarstyti, o retkarčiais ir viešai apie juos savo draugams išsireikšti. Bet vis-gi da ant tiek drąsos neturėjau, kad juos biskutį į akis pakritikuoti. Ypač bijojausi Adomavičiaus. Jis man vis vilku avies kailyje išrodė. Kad ir tada, kaip jau pasklido paskalas, Adomavičius nuogas prie savo šeimyninkės buvo besiartinąs, norėjau jį biskutį paerzinti, bet kuomet nuėjau į „šmidę" ir su juo pasisveikinau, jis man pasirodė tokiu švelniu, neišdrįsau savo nuosprendžio išpildyti ir gana. Mat, yra pas jį kas tai tokio, kad jam žmogus neišdrįsti nei teisybės į akis pasakyti. Nebereikalo jį čia ir parsišaukė Sąjunga.

Bet, kaip tęn nebūtų, man vienok pasirodė, kad liuosą meilę praktikuoti yra lyg peranksti, kad jeigu Adomavičius būtų pas mano pačią nuogas pradėjęs lankyties, vargiai būčiau iškentęs, nesuduodamas „Šepečiui".

Kaip ant manęs, taip ir ant kitų sąjungiečių liuosa meilė, kaip ją Adomavičius išbandė, nekokį padarė įspūdį. Užtai-gi aš nuo to laiko ir nebemoku į sąjungą. Ir kiti jau senai nerimastauja, bet, lig kokio galo laukdami, da vis įkibę laikosi „šmidės".

Joe Šmit.

PLAINS. Šiame miestelyje yra tik šešios lietuvių apgyventos grįčios. Susipratimas čia mažas. Laikraščių neskaito. Draugijos čionai taip-gi jokios nėra. Darbai eina gerai; užtai-gi ir alučio pusėtinai išgeria. Štai lapkričio 22 d. du vyru, vienas vedęs, kitas pavienis, užėjo į beeršopę ir, viens kitą bemylėdami, gerokai užsidrožė ir pradėjo tarp savęs pešties. Policmonai atėjo ir abudu nusivedė į šaltąją, kur abudu ir uždarė. Džėloje juodu vėl pradėjo rokuoties ir vėl susipešė. Policmonai atbėgo, gerai abudu apkūlė ir perskyrė: sutupdė abudu į atskiras lastas. Ant rytojaus abudu užsimokėjo po 15 — be teismo. Policija juodu ant rytojaus paleido ir liepė vėl eit gerti.

Tęn buvęs.

*) „Šmidė" reiškia kalvą, kur kitą syk „Rankpelnis" spausdindavos.

Iš Amerikos.

Girtuokliavimas Suv. Valstijose. Sulyg oficiališkos apyskaitos, laike 1912 m. svaiginančių gėrimų Suvienytose Valstijose sunaudota už $1,645,000,000. Amerikos gyventojai geria dabar tris sykius daugiau, negu gėrė jų tėvai 50 metų atgal. Kiekvienam gyventojui, aplamai imant, išpuola po 326 stiklines degtinės ir vyno. Už pragertus 1912 m. Suv. Valst. gyventojais piningus galima būtų iškasti tris Panamos perkasas. O laike penkerių metų čia prageriamas visas tautos turtas, kurį pagamina Suvį Valst. farmos.

Amerikonai pradėjo mažiau gerti alaus, užtat daugiau jį maukia imigrantai. Taip, alaus 1912 m. buvo išgerta 34,500,000 galonų. Suprantama, kad toksai baisus žmonių girtuokliavimas, dikčiai sukelia kainas pragyvenimo dalykų ir bereikalingai aikvoja šito krašto gyventojų sveikatą.

Nuteistieji unijistai paduoda apeliaciją. Chicago, Ill. Apskričio apeliacijos teismas pranešė, kad nuteistieji į kalėjimą Indianopolyj unijistai gal paduoti apeliaciją; taip kad tas garsus procesas gal būti antru kartu peržiūrėtas. Iki apeliacijos teismui jie gal išeiti ant laisvės, jei bus sudėta kaucijos $1,070,0000. Tarptautiška darbininkų unija pasistengs surasti reikalaujamą kauciją, idant nors laikinai išliuosuoti unijos vadus iš kalėjimo.

Senatas atmetė Burnetto bilių. Washington, D. C. Cenatas atmetė bilių, reikalaujantį nuo imigrantų mokėjimo skaityti ir rašyti. Dabar-gi pakeltas klausimas, idant pagaminti naują panašios rųšies projektą, kurį priimtų abidvi palati.

Karų darbininkų streikas. Yonkers, N. Y. Prasidėjo streikas ant karų linijomis tarp šito miesto ir New Yorko. Dabar žmonės priversti važiuoti ar trūkiais ar automobiliais. Karų linijų valdyba nori pritraukti prie darbo „skebus". Tai jau trečias streikas laike paskutiniųjų 4 metų. Streikuoja apie 300 žmonių. Priežastis streiko — tų linijų prezidento žiaurųs darbeliai.

Delei pertraukimo sutarties, kaip pranešama iš Washingtono, tarpe Rusijos ir Amerikos beveik jokių permainų neįvyko. Konsuliai likosi ant savo vietų, nes jie skiriami sulyg tarptautiškų įstatų. Tiktai dabar tie konsuliai negalės kišties į garlaivinių linijų dalykus ir imti nuošimčius nuo palikimų savo valdžios naudai.

Suareštavo tris gelžkelio linijos vadus. Bridgeport, Conn. Vietinis teisėjas suareštavo New York, New Haven ir Hartford gelžkelio linijos vice-prezidentą ir du prižiūrėtoju-vedėju, kurie kaltinami trūkio susimušime, nuo kurio žuvo daug keleivių. Areštuotieji išleisti, uždėjus jiems pareikalautą kauciją.

1800 darbininkų liko be darbo. Yonkers, N. Y. Nesenai čia užsidarius cukraus fabrikai 1800 darbininkų liko be darbo.

Bevielis telegrafas. Arlingtone bevieliu telegrafu gauta iš Paryžiaus žinia, parbėgusi 4,000 mylių. Šita telegrama buvo pasiųsta nuo Eifelio bokšto. Laike 15 minučių abi stoti pasidalijo žiniomis. Tai bus didžiausia toluma, kurią pasiekė bevielis telegrafas.

Rusai-revoliucionieriai Amerikoje. New York. Tarpe revoliucioniškų kuopelių Amerikoje rusų platinami atsišaukimai, kviečianti organizuoti revoliucioniškus kareivių būrius, kuriuos galima bus sunaudoti iškilus Rusijoj sumišimams.

Taip, vienas iš tokių atsišaukimų baigiasi šiais žodžiais: „Dabar mokinsimės, kaip turime apsieiti su šautuvais; męs turime žinoti metodas ginkluotos kovos. Amerika buvo mokykla chinams, Garibaldi ir meksikonams — tegul lieka panašia mokykla ir del gyvenančių Amerikoje rusų"...

Korespondencijos.

BROOKLYN, N. Y.

Pastaruoju laiku brooklyniečiai atsižymi rengimu visokios rųšies balių, teatrų koncertų bei prakalbų. Pradėjo koncertus rengti net ypatos maž-ką nusimanančios apie muziką. Rengia kiekviena draugystė bei kuopa-kuopelė, klubas-klubelis, su tikslu, kad tik pasipelnyt; bet dabartiniu laiku, kada visi rūbsiuviai streikuoja, tai tų visų rengėjų tas pelnas, gal būt pelės pavežamas.

Sausio 4 d. Lietuvaičių Klubas parengė Togobočnio penkiaveiksmę dramą „Iš meilės". Turiu pasakyti, kad išskyrus kelis, tai visi lošė labai puikiai. Dalykas tame: kad klaidą padaro žmogus mažai nusimanantis, tai tas yr niekniekis, bet, kad klaidas daro kitų mokintojai — įžymųs vyrai, tai tame aš ir turiu savo patėmijimą.

Pirmam veiksmui baigianties, kada pranešė žydeliui Leibai, kad jo duktė Sorė išbėgo nuo jo, pametus tikybą ir pačiuojasi su svetimtaučiu, tai Leiba visai nenustebo ir neparodė jokio pakėlimo jausmų — tas tai visai negerai.

Antramme veiksme, kada jo duktė Sorė-Marė išėjo iš bažnyčios po šliūbo, puolė po tėvo kojų prašydama dovanojimo, tai tėvas-Leiba ir čia nepadarė jokio įspūdžio ir kalboje visai nežydavo.

Trečiame veiksme, kada Jonas meilinosi prie savo pirmutinės numylėtinės - Danutės, mislydamas pamest savo pačią Sorę-Marę, tai perdaug bučiavosi, taip kad iš šalies žiūrint net šlykštu darėsi. Turiu pridurt, kad meilės jausmai buvo reikalingi, bet ne tokie, kurie išrodytų panašiais krūmų meilei ir bučiavimuisi.

Ketvirtame veiksme, kada atvedė sudurnėjusį Leibą prie savo dukters Marės-Sorės, jis visai neišrodė jokiu pamišėliu prote, kas būtinai turėjo apsireikšti. Turiu primint dar šitą, kad girtas Jonas trankėsi po savo namus, norėdamas užmušt savo sūnų, užsileidus uždangai, ir tas pats Jonas, neparmainęs drabužių, išėjo iš uždangos ant estrados ir pagarsino Šventakuprių partijos I kuopos balių, kuris atsibus 18-ta sausio. Labai klaidingai šitą padarė neparmainęs drabužių, nes būtinai reikėjo užsivilkt apvalkalą.

Žiūrint mano akimis, geriau atliko savo rolę Danutė ir Marė-Sorė, pas kurias nebuvo jokios klaidos, o kiti-tai su klaidomis. Tikuiosi, kad kitą kartą ir jie stengsis be klaidų savo roles atlikti. Turiu primint, kad dainos p. A. Kvedero atliktos labai puikiai, nes jos visus klausytojus nudžiugino. Garbė p. A. Kvederui už darbštumą. **Skruzdė.**

BROOKLYN, N. Y.

Lietuvių Amerikos Ukėsų klubas laikė savo metinį susirinkimą sausio 5. savo kambariuose po N372 Bedford Av., kuriame rinko savo valdybą. Ant buvusio pirmininko Jono V. Lutkausko vietos pasiliko išrinktu Petras Šertvitis; finansų sekretorium vietoj A. Prekevičiaus tapo išrinktas J. Spurga. Kiti pasiliko tie patįs. Labai yra malonu matyti, kad Brooklyno lietuviai taip sukruto prie ukėsystės. Pereitais 1912 metais įstojo į klubą 109 nariai; išimti ukėsystės popieriai per klubo liderį A. Kundrotą del 63-jų narių. Nuo užgimimo L. A. U. klubo užstojo šešti metai, ir jis jau, pusėtinai stovi finansiškai. Turi savo kningynėlį, kur randasi keletas laikraščių, k. t. „Vienybė Lietuvninkų", „Laisvė" ir amerikoniškas — „Standard Union"; iš Didžiosios Lietuvos — „Vilniaus Žinios" ir iš Mažosios — „Birutė". Išleido savo kaštu kningelę **„Kaip pasilikti Amerikos Piliečiu"**, t. y. Suvienytų Valstijų konstituciją lietuviškoj ir angliškoj kalboj, kurios prekė tik 25 centai, o perkupčiams taip pat, kaip ir pas kitus išleidėjus. Taipogi, žinodami, kad Brooklyne lietuvių priskaitoma apie 30 tūkstančių žmonių, o neturi savo svetainės lošimams teatrų ir laikymams susirinkimų, delko yra priversti samdyties pas svetimtaučius ir duoties jiems išnaudot, L. A. U. Klubo nariai minėtam susirinkime sumanė statyti savo namą ir tam tikslui išrinko komisiją iš penkių narių, kurie teirausis, kur ir ant kokių išlygų bus galima tą darbą pradėti. Tam tikslui Klubas rengia ir rengs teatrus, o vasaros laike dailius išvažiavimus, kad kaip nors greitu laiku padidint savo išdą. Dar ir kitokią dvasišką naudą Klubas suteikia, duodamas kambarius del mokyklos, kur p. Vinikaitis mokina angliškos kalbos ir prirengia prie augštesnių mokslo šakų. Ateityje mums visiems žinomas kompozitorius Mikas Petrauskas Klubo kambariuose mano atidaryti lietuvišką konservatoriją, kur žadama daryti apie keturias lekcijas ant savaitės. Apart to L. A. U. K. dalyvauja visuose reikaluose, kaip darbininkiškuose, taip tautiškuose ir apvaikščiojimuose. **W. Sibunauskas.**

BLISVILLE, L. I.

Čia gyvena apie 85 šeimynos lietuvių ir gan daug pavienių. Mažai surasi žmonių, kurie negertų — gavę algą, stengiasi kuogreičiausiai ją praleisti. Tas atsidavimas girtuoklystei ypač apsireiškė laike Kalėdų ir Naujų Metų. Čia mūsų broliai-lietuviai labai daug praleido ant svaigalų sunkiai uždirbtų skatikų, čia daug nukentėjo jų kailis, nes kur girtuokliavimas, ten ir muštynės.

Stačiai žmogus negali suprasti, kaip tai žmonės už savo sunkiai uždirbtus centus perka sau nuodus, idant nustoti žmogiškų jausmų, ardyti savo sveikatą, skriausti visą savo šeimyną ir daryti visokius blogus darbus. Mūsų miestelio lietuviai labai-labai yra atsidavę girtuoklystei. Broliai, ar ilgai dar męs save kankinsime? — juk jau laikas suprasti, iš kur kįla visos mūsų nelaimės ir vargai...

Blisvillio Sportas.

HUDSON, N. J.

Gruodžio 29. ištiko nelaimė Karolį Ragauskį — trūkio karas nupjovė abidvi koji ir ranką. Jis rinko akmenis nuo vėžių nakties laiku ir nepamatė, kada, atėjęs trūkis, užstūmė ant jo karą su akmenimis. Liko jis pargabentas į vietinį hospitalį, kur išbuvo gyvas tik 2 valandi. Vėlionis paėjo iš Vilniaus gub. ir pavieto, Leščiūnų kaimo; iš Lietuvos atvažiavo praėjusį pavasarį; jis turėjo 46 metus amžiaus; Lietuvoje paliko moterį ir dukterį. Tapo palaidotas su krikščioniškomis apeigomis ant Hudson City kapinių.

Jei kas nor daugesniai apie jį žinoti, tegul kreipias ant nurodyto adreso.

A. K. Bubiauskas,
N32 Chapel st., Hudson, N. J.

PHILADELPHIA, PA.

Naujų Metų dieną Lietuvių Muzikališkos bendrovės svetainėje buvo parengtas koncertas, prakalbos ir balius. Dar prieš prakalbas buvo šokiai (strepinėjimai), kas labai nemalonų darė įspūdį: svetainėje buvo gerokai dulkių, kurias sukėlė „strepinėtojai"; jaunimas taipgi išrodė kaip-tai sunykęs — net gaila žiūrėti. Bet tarp strepinėtojų nemažai buvo ir „avių", kurios ypač gadino visą išvaizdą.

Kalbėtojais buvo p. J. Augūnas iš Brooklyno, p. S. Kvietkus ir p. J. Lukaševiče; abu pastarieji — vietiniai. Pirmutinio tema buvo apšvietos dalykas ir blaivystė. Salėje buvo betvarkė: sėdynės nesustatytos, ir kiekvie-

nas turėjo sau atsinešti, kas darė pusėtiną trukšmą. Paskui betvarkę darė stovintieji užpakalyje — tai buvo nekurie, taip vadinami „Inteligentai", nuo pirmos kuopos lizdo — žinoma, ne visi buvo tokiais. Kaip tik p. Augūnas savo prakalboje priėjo prie klausimų apie referatų skaitymą, apšvietą ir darbininkų vienybę, tuojau pasimatė baltas ritinėlis, kuris nuo užpakalio lėkė augščiau klausytojų galvų ir, atsimušęs į sieną, sprogo: tai buvo kiaušinis (taip spėjama), mestas iš viršminėto būrelio. Ne kaip kitaip — tai buvo ženklas išreiškimui ypatiškos neapykantos, nes, gal būt, kalbėtojas neveikia jų pusėj, todel sumanė nors kiaušiniais jį bonbarduoti; vienok šitą dalyką negaliu tikrinti. Bet ir kiti, kurie buvo prie jų arčiau, taipgi tvirtina, kad tas kiaušinis buvo mestas iš to juokdarių būrelio. Aš čia turiu dar pridurti, kad šioje miesto dalyje sunku būtų net daleisti, kad rastusi kokis tikintis fanatikas, kuris turėtų tiek drąsos, kad mestų kiaušinį į kalbėtoją; užvis kad nuo Dr. J. Šliupo laikų Philadelphijoj kiaušiniai visai tam nebuvo vartojami ir užmiršti. Ar ne bus čia „ponų cicilikų" darbai, kurie, pasinaudodami bobų išradimu, metė kiaušinį į kalbėtoją: 1) kad viršminėta bendrovė gerbia p. Augūną. 2) iš apmaudo, kad daugiau kaip vienas trečdalis vietinių lietuvių priguli prie tos bendrovės, kuri prašė, kad p. Augūnas čia kalbėtų. Galop, p. Augūnas apie religiją nieko ir nekalbėjo.

Antras kalbėtojas kalbėjo apie dailę ir paragino vietinius lietuvius žengti prie dailės. Pastarasis trumpai kalbėjo apie darbininkus. Rodos, jam reikėjo daugiau kiaušinių, bet jis visai jų negavo.

Jaunučių choras padainavo tris gražias daineles: „Lik sveika, jūra baltoji", „Nedaugel mūsų brolių čia yra" ir „Ilgiausius metus"; iš pavienių mergaičių dainavo „Šelmį berneli" ir kitas daineles. Verta pagyrimo ta priauganti karta. Vėliau sulošė „Aš nebijau" ir monologą „Žydelis". Publika iš to vakaro, matyti, buvo užganėdinta. Būtų geistina, kad gerb. S. M. B. surengtų ir daugiau tokių vakarų.

Jeviniškių Juozas.

PHILADELPHIA, PA.

Čia susitvėrė dar viena L. S. S. kuopa, kurios vardas — „Lietuvių Jaunuomenės Socialistų Sanjungos 189 kuopa". Jos tikslas — apart ko kito rengti prakalbas, mokinties dainuoti ir teatre lošti, ir neatbūtinai rengti kokius pasilinksminimus gavėnioj. Šita kuopa mano eiti lenktinėmis su Mylėtojų choru, kuris taip-gi nori greitu laiku sulošti „Adomą ir Jievą". Bet ta 189 kuopa neturi atsakančio vadovo, kuris galėtų chorą mokinti; jie kreipėsi prie šv. Kazim. parap. vargonininko, bet tas atsakė, kad be klebono pavelinimo jis negali juos mokinti; aš manau, kad klebonas nepavelys. Narių šiame laike randasi apie 35; iš anksto negalima spręsti, kuom virs minėta kuopa ir ką ji nuveiks — laikas parodys.

K. P — as.

PHILADELPHIA, PA.

Paskutiniose dienose gruodžio „New Academy svetainėj" atsibuvo balius lietuvių Real Estate kompanijos. Balius tapo surengtas naudai būsiančios svetainės. Žmonių buvo susirinkę nemažas būrelis, visi gražiai linksminosi. Bet mūsų „sportukai" be peštynių neapsiėjo. Ant baliaus buvo atėję keli lenkai; taigi mūsų narsuoliai norėjo parodyti tiems lenkams, kas yra lietuviai. Sako, reikia duoti tiems „paliokam", kad nespėtų keltiės nuo grindų — tada žinos, kaip lietuviai muša. Papeiktini tie, kurie nori atsižymėti muštynėmis. Prasidėjus betvarkei, žmones pradėjo skirstyties, bet greit policmonai padarė tvarką, ir balius užsibaigė ramiai, nes trįs policmonai stovėjo iki vakaro galui. **Tęn Buvęs.**

PHILADELPHIA, PA.

Artistas Otis Harlan) eidamas gatve su savo septynių metų mergaite, nupirko jai lėlę. Mergaitė, matydama būrį apdriskusių vaikų, susirinkusių apie krautuvės langus, atsikreipusi į tėvą, tarė: „Papa, kodel neperki lėlių del tų biednų vaikų?" Tas kūdikio sumanymas privertė tėvą nupirkti lėlių del biednųjų vaikų — jis nupirko tūkstantį su viršum lėlių ir dalino vaikams, kurie neturi, kad kas jiems nupirktų Kalėdoms dovanų. Tas lėles dalino ties „Lyric" teatru, kuriame jis pirmininkauja lošime „The little Boy Blue", išdalino 1004 lėles. **P. Kanakas.**

WILKES BARRE, PA.

Kalėdų ir Naujų Metų šventes mums, mat, reikia perleisti pagal „Dievo prisakymo" — kiekvienoj stuboj turėti kuodaugiausiai degtinės ir alaus. Vėliaus, susiprašius savo draugus, — tuos svaigalus išgerti, arba perkošti per gerklę ir štai kįla karštos kalbos, ginčai, o galop, tankiai ir peštynės. Reikia šaukti prie „ramybės angelų" su švino buožėmis; aniems pribuvus, apstoja visą namą ir išveža du vežimu; vežant, vieni rėkia, kaip smaugiami, o antri staugia vilkų balsais. Po tos visos „celebracijos" su automobilium per miestą, ant kurio gal dar kitas niekad nebuvo ir važiavęs, dagauna pageidaujamą vietą. Ant rytojaus užsimoka po $10 kiekvienas ir jau namo eina pėkšti — už $10 nė namo neparveža. Mat, brangus yra Amerikos „raidas" — į keles minutes $10.

Ar-gi jau pas mus niekad nebus susipratimo ir niekad lietuviai nepames girtuoklystę? Bet pažvelgus aplinkui, rasime ir inteligentų, — gerų inteligentų, kurie suėję gerai ir linksmai praleido šventes.

Turime apie porą daktarų — vieną seną, o antrą jauną; turime porą advokatų, kurie mėgina sutaikint lietuvius, lankančius teismus. Šiaip viskas eina kaip iš pypkės, nes kasyklose darbas eina gerai. Visose smūklėse per naktis rėkia mūsų žmonės, bet jie yra be jausmų, arba jų jausmai pasidarė žvėriškais. Rašant apie tai, net darosi nesmagu, bet šiame mieste tarpe lietuvių beveik nėra geresnės žinutės, apart girtuoklystės ir blogų darbų su ja surištų. **J. J. Nienius.**

J. J. Nienius.

EYNON, PA.

Šiame miestelyje yra apie 45 lietuviškos šeimynos ir apie 60 pavienių. Be abejonės, tokis puikus lietuvių būrelis galėtų vienybėje daug ką padaryti gero — galėtų šviesties, lavinties ir žengti pirmyneigos keliu prie šviesesnės ateities. Vienok čia męs nieko gero nematome — laikraščius bei kningas, gali sakyti, mažai kas skaito; tiesa susitvėrusios SRKA. 80 kp. nariai gauna kiek „Draugo" numerių, bet mažai kas ir tą „D." varto. Dauguma yra atsidavę garbinimui Ragučio ir kitiems žemiems darbeliams. Gaila — labai gaila, kad taip vargsta mūsų broliai.

J. Kvederas.

WATERBURY, CONN.

Gruodžio 29. vakare buvo parengtas gerbjamo kompozitoriaus M. Petrausko koncertas. Nors buvo garsinta, kad koncertas prasidės 8.15 v., bet dar nebuvo ir aštuonių, o jau didokas būrys svečių, netekę sėdynių, stovėjo tarpduryje. Visi linksmai šnekučiuojasi, žvalgosi aplink, tartum ko tokio nepaprasto laukdami. Praėjo dar bertainis valandos, ir štai sugaudžia gausųs delnų plojimai ir šimtai akių sveikina beeinantį p. Petrauską. Ir vėl tyla; tik tą tylą greit pertraukia p. Petrausko žavėjanti daina, palydžiant pijanistui p. Čiurleniui; dainos žodžiai plaukia per salę it jūrė banguodama ir paliesdama kiekvieną klausytojaus sielą. Visas vakaro programas susidėjo iš įvairių dainų svetimose kalbose ir lietuviškų-tautiškų. Ant pijano pritarė p. Čiurlionis; pavaduotojais buvo p. Prucevičiutė, kuri dainavo ir broliai Bagdanavičiai — jiedu pagriežė ant klarnietų. Paskui p. Petrauskas ir p. Prucevičiutė padainavo duetą iš Kaminakrėčio; publika kaskart dėkavojo gausiais delnų plojimais. P-lė A. Petrukoniutė p. Petrauskui padavė puikų gyvų gėlių bukietą nuo teatrališkos „Aido" draugijos.

Gruodžio 30. buvo parengtas draugiškas pasilinksminimmas su vakariene delei pagerbimo p. Petrausko. Po įvairių šokių, jau po vienuoliktai valandai, visi poromis nuėjo ant vakarienės. Čia vėl neišpasakytas linksmumas — visi linksmai šenkučiuojasi, juokauja...Čia nėra nei partijų, nei skirtumo pažvalgų: — rodos, kad visi būtų vienos šeimynos nariai. Ant galo p. Petrauskas išreiškia keletą žodžių, pabriėždamas apie dailą, ir jos reikšmę kultūriškame tautos kilime. Vakarienei pasibaigus vėl rinkosi svečiai į viršų, kur ir vėl prasidėjo lietuviški šokiai. Šoka seni ir jauni; gal kitas ir visą savo amžių nebuvo šokęs, bet čia jau nepasiduoda kitiems.

J. Ažunaris.

WORCESTER, MASS.

Sausio 1. Petro Armino Teatrališka kuopa parengė vakarą. Buvo perstatyti du veikalėliu — 3-jų veiksmų tragedija — „Legališki žmogžudžiai" ir 2-jų veiksmų komedija — „Amerikoniškos vestuvės". Žmonėms geriausiai patiko pirmas veikalas. Laike pertraukų buvo atliktas monoliogas „Viskas ant vienos galvos" ir padeklamuota keletas eilių. Lošimas nusisekė neblogai.. Geistina tankiau tokių linksmų vakarėlių.

Sausio 16 d. atsilankys su prakalbomis P. Grigaitis, kuris yra kalbėjas Worcesteryj kokie keturi metai atgal; tai yra geras kalbėtojas, baigęs augštus mokslus Europoje.

Sausio 22. bus prakalbos paminėjimui kruvino nedėldienio Rusijoje; žada atsilankyti L. Pruseika. **Justukas.**

BRIGHTON, MASS.

Nors prieš Kalėdas ir Naujus Metus męs vienas kitam velinom geros klotės, bet męs patįs padarom save nesveikais, nes girtuokliavimas laike tų švenčių— tai paprastas dalykas. Šventės pas lietuvius atsižymi skaldymu galvų ir pjaustymu įvairių kūno dalių — stačiai baisu... Brightoniečiai tame dalyke neduodasi pralenkti. Paskui eina teismai ir bausmės mokėjimai. Reikėtų jau visiems svaigalų mylėtojams ir peštukams suprasti, kas iš to viso išeina; laikas jau tapti žmonėmis blaivais, laikas pamylėti apšvietimą ir mokslą, laikas nusototi žeminti lietuvių vardą svetimtaučių akyse. Varykit tą rudį iš savo namų, kuris jus padaro tikrais vergais. Patarčiau vieton alaus ir degtinės išsirašyti ir nusipirkti naudingų kningelių, o tada greit pamatysite, kuom jųs buvote pirmiau ir kuom dabar likote.

A. L-ka-ča-kas.

BRIGHTON, MASS.

Gruodžio 29. Šv. Jurgio Draugystė laikė savo metinį susirinkimą, kur buvo išrinkti 1913 metams viršininkai. Šita draugystė aklai yra atsidavusi kun. J. Krasnickui iš Cambridge, Mass. Draugystės pirmininku jau penki metais yra išrenkamas vis tas-pats, tartum. kad atsakantesnio pas mus nėra. Tarp ko kito pirmininkas įnešė sumanymą, kad reikia įsteigti kun. Krasnickui sakyklą ir nors daug buvo tam priešingų, bet likos jo viršus; sakykla kainuos 150 dol.

Gaila, kad pas mūsų žmones stoka savarankiškumo, energijos ir laisvesnių minčių.

A. L-k-č-kas.

SO. BOSTON, MASS.

Tarp mūsų lietuvių dabar viešpatauja didelis nesutikimas — vieni kitus pravardžiuoja šnipais, išdavikais, o yra ir tokių, kurie skaitosi reguliariškais šnipais ir išdavėjais savo brolių-lietuvių. Nėra reikalo privesti čia panašių „ponų" pavardes — jos iš dalies ir taip žinomos, o iš dalies tas nesvarbu, nes pakanka žinoti plačiai visuomenei tą, kad tarpe mūsų randasi išdavikai, kurie, prisidengę nekaltybės skraiste, daro įvairius piktadėjystės darbus.

Nesenai žymesnieji mūsų išdavikai pradėjo garsinti, kad jie greitu laiku reportuosią į Rusiją visus savo priešus, jei tik tie neperstos rašyti ir pasakoti apie jų darbelius. Bet tankiai męs matome nesutikimus ir tarpe pačių šnipų ir išdavikų ir tarpe abelnai žemos rųšies žmonių — jie pjaunasi tarp savęs ir išvelka švieson ant viens kito labai tamsius ir nepadorius darbelius, kurie aiškiai visiems parodo siekius ir pastangas tų rėksnių ir neva „teisybės" platintojų.

Ateis laikas, kad lietuvių visuomenė, neapsikęsdama turėti kokius-nors susinešimus su panašiais žmonėmis, ar net klausyti jų nesąmones ir matyti jų pasibjaurėjimo vertus darbelius, energiškai stos prieš juos ir išneš savo apkaltinimo aktą, o kartu ir jų pasmerkimą, nes pagal darbo gauna su laiku kiekvienas atsakantį užmokesnį.

Aš per Kalėdų šventes, būdamas Bostone, nuėjau pas jurisprudencijos profesorių Conardo pasiteirauti apie visokias bylas, surištas su išdavimais ir šmeižimais. Prof. Conardo suteikė man daug žinių ir davė daug reikalingų nurodymų apie panašios rųšies bylas. Galop jis pridūrė, kad žmogus pagal savo darbo bei profesijos gauna vardą, o pagal daugumo vertės darbo gauna užmokėsnį... **Mikas Stakėnas.**

SALEM, MASS.

Lietuvių šitame miestelyje randasi visai mažas būrelis — tik kelios šeimynos; lenkų-gi čia gyvena labai daug — apie koki 3,000 žmonių. Jie turi savo parapiją ir gan gerai pastatytą mokyklą del mažų vaikelių; ta mokykla yra po priežiura vietinio klebono. — Lietuviai yra priversti eiti į lenkų bažnyčią, o kaip reikia atlikti išpažintis, tai lenkas kuningas parkviečia kuningą-lietuvį iš Lawrence'o ar Lowel'io.

Apart anglų, lenkų ir lietuvių gan daug čia yra francūzų ir žydų, kurie daugiausia užlaiko krautuves, nors ir lenkai turi keletą krautuvių.

Salem, kaip pasakoja, yra senas miestas, kurio pradžia siekia apie 400 metų atgal.

A. Zmudzeu.

CHICAGO, ILL.

Naujų Metų vakarą, t. y. sausio pirmą dieną, kaipo visada, taip ir šiais metais buvo surengtas per 4 kuopą LSS. dailus vakarėlis su prakalbomis, dainomis, monologais, deklamacijomis, ir tt.

Ant šio vakarėlio labjausiai atsižymėjo savo visapusiška kalba A. Kvederas, kuris dailiai nupiešė visų 1912 metų atsitikimus ir kvietė ant šių 1913 metų visus be skirtumo telktiės į dideles kuopeles, ty. priklausyti prie kuopų ar draugijų ir lavinties taip, kad ant kitų metų daug daugiau nuveiktumėm ant visuomenės dirvos, negu esame nuveikę iki šiolei.

Taipgi labai užganėdino publiką rusų orkestras, susidedantis iš mandolinų ir gitaros, kuris buvo net kelius sykius iššauktas gausiu delnų plojimu. Po to dvi paneli — T.Jawoiz ir A. Krafko padeklamavo rusiškai labai dailiai. Lietuviškai deklamavo p-lė Kislauskiutė ir p-lė E. Armonaitė taipgi neblogai; tik tiek daug nepagirtina, kad lietuvaičių yra baisus paprotis deklamoujant rankomis mostaguoti, tartum, kad publika būtų kurčia ir negirdėtų jųjų žodžių; jeigu jau reiktų mimika deklamuoti, tai-tada būtų reikalas su galva linguoti, rankomis muzikuoti ir akimis mirkčioti, bet dabar — nėr ko, nes žodžiais deklamuojama. Lietuvaitės! Jeigu norite ant scenos eiti deklamuoti, tai pirma turite paimti paveikslą iš svetimtaučių arba eiti pas p. Kl. Jurgelionį pasimokyti, tai tada atliksite dailiai, o ne taip, kaip dabar, kad išrodo lyg kad paukščius baudytumėt.

Kas dar labjausia nustebino publiką, tai „Laisvos Jaunuomenės" choras, kurį nesenai suorganizavo M. Juodis; galiu drąsiai sakyti, kad vargiai visam pasaulyj surasi tokį didelį chorą. Tik gaila, kad ne kaip sudainavo, bet, laikui bėgant, gal prasilavins ir geriau sudainuos. Lauksim!

Trietą: p-lė M. A. Dunduliutė ant smuikos, p-lė M. Horodeckaitė ant piano ir p. A. Čepaitis ant mandolino atliko visai gerai. LSS. 81 kp. croras, o taip-gi lenkų choras, sudainavo vidutiniškai.

Galop prasidėjo šokiai ir skrajojanti krasa. Žmonių buvo, kaip visuomet, pilnutėlė svetainė.

Pas mus praėjusi vasara buvo ne perdaug šilta, bet ir žiema nešalta — dar iki šiol, galima sakyti, sniego nėsam turėję. Matysim, kaip bus toliau.

Jonas Petraitis.

YOUNGSTOWN, OHIO.

Čia norima sutverti naują lietuvišką parapiją ir „karštieji" katalikai dirba išsijuosę; bet jų esama labai mažai, užtat ir tas darbas eina labai lėtai. — Plakatai, kur kviečiami visi lietuviai-katalikai ant galutino susirinkimo, stovėjo iškabinėti beveik laike 2 mėnesių, ir aš tikėjaus, kad katalikų į tą susirinkimą pribus nemažas būrys. Su nekantrumu laukiau paskirtos dienos (gruodžio 29), bet paskui atsiminiau, kad vargiai galėsiu dalyvauti tame susirinkime, nes nepriguliu prie vietinės lietuvių parapijos; galop atsiminiau, kad parapija tik tveriasi ir pageidaujami nauji prapijonai. Maniau ir aš prisidėti prie šitos parapijos, nes kaip nesenai čion pribuvęs, nežinojau, kiek yra tų parapijonų ir kaip čia stovi visi dalykai. Štai aš paskirtoj valandoj nuėjau į nurodytą susirinkimui vietą — radau tik tris ypatas, bet už trumpo laiko susirinko apie 45, kurių tarpe daug buvo laisvamanių ar progresiviškojo klubo narių.

Buvo gan daug kalbėta, bet turinio kalbose neapsimoka ieškoti.

Keletas karštai tikinčių katalikų užrėkė visus, nurodydami, kad jų tur visi klausyti. Galop buvo balsavimas, kur pirkt bažnyčiai vietą — nurodyta dvi vieti. Balsavo 37, o 14 visai nebalsavo, nes tų tarpe buvo visokio plauko žmonių.

Iš to viso galima buvo matyti, kad šitame mieste lietuvių-katalikų labai mažai; tarp jų yra keli karštuoliai, kurie duoda „toną" visam būriui, o kuningai daro taip, kaip, pagal jų išrokavimo, jiems būtų geriau. **J. S. Sibiras.**

LAPORTE, IND.

Nedidelis šitas miestelis — nedaug jame ir lietuvių; bus apie 30 šeimynų ir kiek daugiau pavienių. Beveik visi gyventojai — lenkai. Čia yra labai didelė ūkiškų mašinų fabrika ir audimo fabrika. Pragyvenimas čia gan brangus. Beveik visi šio miestelio lietuviai atsidavę girtuoklystei ir kitiems tuštiems darbams; apie skaitymą kningų ar laikraščių niekas nemąsto.

Pirmą dieną Kalėdų pas vieną lietuvį atsibuvo krikštynų balius; žmonių prisirinko gan daug. Žinoma, kol turėjo blaivas galvas, tai linksminosi šiek-tiek žmoniškai, bet kaip prisitraukė svaigalų, tai kilo ginčai, koliojimosi, o galop ir paštynės; atsirado net tokių, kurie pasinaudodami proga, pradėjo apžiūrinėti kišenes, iš kurių liko prašalinti keli doleriai ir laikrodėlis. Tai, kaip linksminasi mūsų tautiečiai.

Šitame miestelyj yra daug namų, kuriuos galima nupirkti gan geromis sąlygomis. Darbą čia nesunku gauti — ar tai mašinų dirbtuvėje, ar geležies liejyklose, ar audimo įstaigose; darbas visur apmokamas vidutiniškai. Turiu pridūrti, kad merginos čia taip-gi galėtų puikų sau gyvenimą padaryti — apart vidutiniškų darbų surastų sau gerus vyrus; nors keli tuzinai pribūtų merginų, visos turėtų iš ko pasiskirti...

A. Daunoris.

KO PATĮS NEMATOME — SVETIMI PARODO.

Niekad negaliu aš pilnai atsistebėti, kodel lietuviai taip nebrangina savo didžiausio turto — žemės. Sutikau nesenai tėvą, turintį keletą tūkstančių rublių ir galintį nusipirkti gražų ūkį, o vienok tasai tėvas išleido savo vienturtį sūnų į Ameriką. Nereikėjo jam nei kareivijos bijoti, galėjo apsivesti ir kuogražiausiai gyventi Lietuvoje.

Vienok tasai ūkininkas, kuris galėtų būti Lietuvoje ponas, iškeliavo Amerikon bernauti, prasčiausiu darbininku būti.

Ir suprask žmogus, kas čia daros. Liga, baisi liga apėmus Lietuvą!

Žemė, tasai didžiausias neišse-

miamas turtas, mums išrodo niekais.

Tuo tarpu svetimi mums tarytum pirštu rodyte rodo pamatinę ir svarbjausią mūsų klaidą.

Šiemet vasarą kaip tik man teko susitikti su lenkais, atkeliavusiais iš gilumos Lenkijos į Lietuvą pirkti žemės. Pradėjau jų klausinėti, delko jie, apleidę savo gimines, savo kraštą, keliauja šimtus mylių, kad čia, Lietuvoje, svetimų jiems žmonių tarpe, sklypą žemės ingijus.

— Oi kas-gi gali žmogui duoti tikresnės duonos ir geresnio pelno už žemę, — pradėjo man aiškinti net iš Liublino padangės atvykusieji lenkai. — Fabrike dirbdamas valgysi šiaip-taip duonos kąsnį, kol sveikas būsi. Žemė-gi žmogui duoda maisto ligi gyvos galvos. Pas mus, kas tik susirenka kiek piningų Amerikoje, ar mūsų fabrikuose dirbdamas, būtinai stengiasi nors sklypelį žemės nusipirkti.

— Ar brangi pas jus žemė?

— Taip, nepigi. Už smiltynų margą mokama ligi 200 rublių. Geresnės-gi žemės margas (pusė dišimtinės) mokama po tris ligi penkių šimtų rublių.

Užklausus man, kodel jie savo krašte neperka žemės, štai ką išgirdau.

— Pirktume, — atsakė, — bet jau pervėlu. Seniau mūsų žmonės taip-pat nebrangino žemės. Ji buvo pigi, kaip ir pas jus. Bet prieš kokią trisdešimts metų pradėjo pas mus plaukti žmonės iš toliau, net nuo Austrijos pasienio. Austrijokai, kaip męs juos vadiname, prisipirko sau žemės už mažus piningus, o vietiniai žmonės bėgo į Ameriką arba į fabrikus dirbti. Męs juokėmės iš jų... Dabar anie, kurie pirkosi žemės, gyvena kaip ponai, visa-ko pilni, o męs po senovės vargstame vargą. Susiprato ir mūsiškiai. Pradėjo žemės pirkties, bet jau pervėlai. Dar gerai atmename, kaip prieš kokią penkioliką metų pirktąjį žemės margą už šimtą rublių, dabar parduoda už tris šimtus rublių ir daugiau. Vadinasi, žemės kaina tris kartus pašoko. Norėtumėm savo krašte pikrties žemės, bet jau jos nėra. Dvarai pas mus kuone visi išparduoti dalimis.

— Ar po daug norėtumėt pirkties? — užklausiau.

— Kuodaugiausia. Kiek piningų patįs nesuteksime, skolįsimės iš Valstiečių banko.

Čia vėl paaiškino man, kaip jie seniau bijodavę pirkti su banko paskola, kaip neišmintinga tatai buvo. Anie atėjūnai juos pamokinę. Dabar jau nei jie patįs nebiją Valstiečių banko paskolos, kuri yra pigi ir kurią galima kada nori atmokėti.

Ilgai negalėjau nusiraminti atsiskyręs su tais žmonėmis. Lygiai tą patį matau šiandien Lietuvoje. Mūsiškiai žmonės, padėję savo piningus bankan mažais nuošimčiais, leidžia savo vienturčius sūnus į Ameriką, patįs bijote bijodami žemės. Tuo tarpu atkeliavę šimtus mylių lenkai ima mums ją iš po nosies, stengiasi kuodaugiausiai mūsų pigios žemės ingyti.

Daro tai lenkai, daro vokiečiai, daro kiti atėjūnai, net žydai Suvalkijoje ir tie stengiasi pirkties žemės, o lietuviai sau žiūri... ir laukia nežinia ko.

Žemės kaina kįla ir pas mus ne dienomis, bet valandomis. Pereis kiek metų, susiprasime ir męs. Tuomet imsime piningus iš bankų, norėsime žemės nusipirkti, bet bus jau pervėlu. Viena — neinpirksime per brangumą, antra — nebus nei kas pirkti, nes dvarai ir pas mus tirpsta, lyg sniegas pavasarį.

Dar vienas įstabus dalykas. Gyvenantieji Amerikoje ir dirbantieji pabrikuose lietuviai pamatė, ko vertas „pabrikų rojus", o ko vertas nuosavios žemės sklypelis. Ir pradeda pirkti žemės... Amerikoje. Koks laukia galas mūsų Amerikos kolonistų, pigu suprasti. Anksčiau ar vėliau jie išvirs jankiais-amerikiečiais. Nuo Lietuvos jie kitas atprato, kitas nuo vaisko pabėgęs grįžti negali. Stengiasi todel ingyti žemės nors Amerikoje. Tokie jau sako amžinai Lietuvai sudieu!..

Slysta lietuviams iš po kojų žemė... Turtus, kurių męs nematome, svetimi mums parodo.

Lietuviai, nesnauskime ir neleiskime, kad mūsų didžiausią turtą, žemę, svetimi ingytų Lietuvoje, o mums reikėtų net už jūrų-marių sau žemės ieškoti! **Mažulis.**

(„Šaltinis".)

BALKANŲ PUSSALIS.

(Tąsa.)

Pasilieka pasakyti keletas žodžių apie didžiausiąją Balkanų pussalio viešpatystę — Turkiją. Turkija, — tai priešas kitų balkaniškųjų viešpatysčių, kurios bendrai ir išnetyčių dabar užpuolė; kad atsiteist su Turkija šimtmetines skolas.

Nei viena iš Europos viešpatysčių negali pasigirt tokiu patogumu, kaip iš ekonomiško, taip ir gražumo atžvilgių, kaip Turkija. Konstantinopolis — tai nervinė sąmazga prekybinių susinešimų su pietine Europa, Vakarine Azija ir Šiaurine Afrika. Vingiuoti jūrių pakraščiai, pagal kuriuos išsitiesęs yra didelis miestas, perstato savimi gamtos padarytas prieplaukas, nuo amžių pritraukiančias visų tautų jūrininkus. Jau tūkstantį metų atgal patogumai tos šalies jūrininkystės buvo žymųs. Joje dalyvavo net ciesoriškos giminės asmenįs.

Bet praslinko nuo to laiko daug metų. Vandenįs apiplovė jūrių pakraščius, ir laikai permainė daug dalykų dideliame Konstantino mieste. Žmonės, įstaigos, papročiai, kalba — viskas pasidarė nauji. Tiktai viena gamta — graži, duosni ir saulėta gamta, pasiliko ta pati.

Delei duosnumo to šalies gamtos, dabartiniai jos gyventojai yra linkę prie tingėjimo. Pereikim visą Turkiją skersai ir išilgai, męs nematysim tokio žmonių judėjimo, ką męs matome čia Amerikoje arba Europoje. Visose kitose šalyse, pažvelgę į darbininką, męs matome, kad jis skubina — skubina užbaigt, skubina pradėt, žodžiu sakant, skubina gyvent. Turkijos-gi gyventojai turi visai kitokį pobūdį. Jeigu pažvelgsim į turtingą turką, pamatysim, kad jis apimtas kokia-tai melancholija, aptingimu ir neužsitikėjimu. Pažvelgsim į varguolį, — ir čia tas pats. Jeigu męs jų užklausim:

— Kodel jųs čia neužvaisote sodnų?

Gyventojas, pečiais patraukęs, atsakys:

— Argi tas verta daryt? Juk niekas nežino, kas rytoj gali nutikt...

Toks pobudis visos šalies žmonių. Visa valdymo systema, visa kariškai-klerikališkos despotijos tvarka taip suardė sumenkėjusias spėkas tautos, kad joje pritrūko visokio pasiryžimo.

Nekalbėsiu apie turkų paėjimą, nes tai būtų ilgas ištyrinėjimas ir aprašymas. Užteks pasakyti tiek, kad jie atėjo iš gilumos Azijos, susidėjo iš daugelio genėių, sutvarkytų per Mahometo religijos dogmas į vieną didelę spėką, kuria ir užgulė ant tuomlaikinės Bizantijos imperijos, taipgi kitų slovėniškų Balkanų pussalio tautų. Vienok reikia žinot, kad tai gentįs buvo laukinės ir tik, kaip sakiau, buvo surištos tikėjimiškomis dogmomis. Bet tokis surišimas, tokia spėka nėra amžini. Kiekvienos gentės gyvenimo papročiai visgi buvo skirtingi ir laikui bėgant didžioji mongolų galybė pradėjo silpnėti ir tik iš priežasties jų laukinio pobūdžio ir palinkimų. Kitos gentkartės net sugrįžo į gilumas Azijos, nes, užsibaigus užkariavimams, užsibaigus plėšimams, kuomet Europa sulaikė mongolų užkariautojų tolyn žengimą, — joms nebeliko kas veikti, kadangi ramaus apsigyvenimo ant vietos jos nemylėjo.

Tiktai dalis buvusių užkariautojų apsigyveno užkariautose apygardose, kurie paskiaus pavirto į guvius žemdirbjus. Iš tųjų tai ir susideda dabar esančioji europinė Turkija.

Bet ir čia ir abelnai visoj Turkijoj viskas išsirodo kokiu-tai senu — patriarchališku. Ižengę į kaimines stubeles, męs pamatysim moteris naminiuose apdaruose rankinėmis girnomis malant grūdus ar darant iš šilko rankinius išdirbinius. Po maldos, vidurdienyj, išlėto vyrai eina ant rinkos kur, susėdę ant plačių suolų, ilsisi ilgas valandas. Tęn-pat galima gauti gert kavos. Degtinės turkai negeria, bet be kavos negali apsieiti. Čia tai yra vieta, kur jie užsiima pasikalbėjimais, čia sueina visos žinios, kuriomis jie ir dalinasi. Užtai kavos gertuvę galima rasti ne tik ant kiekvienos gatvės kampo miestuose, bet ir mažuose kaimeliuose.

Dabartiniai Turkijos gyventojai yra labai svetmylingi žmonės. Pribuvus svetimšaliui, jie išreiškia didelę paguodonę. Ir tas pobūdis užtėmitina ne tik tarp miesčionių, bet ir kaimiečių. Abelnai turkai apsiėjimuose stovi augštesniame laipsnyje, negu kiti Europos gyventojai, nes pas juos neįsigyvenęs apgaulingo etiketo vartojimas. Pas turkus paguodonė ne veidmaininga, ir jų paguodojimas nuduoda kokį-tai nepaprastą garbingumą. Moterįskei jie visada užleidžia kelią. Vienok visas jų rimtumas ir paguodonė dingsta, kuomet esti užkliudyti religijiniai klausimai; tuomet ie esti pasiryžę bile ant kokios niekšybės. Gyventojų skaitlius Turkijoje siekia 28 millionus, tarp kurių yra: turkų 8 mil., graikų 5 mil., arabų 6 mil., armėnų 2, slovėnų ir albanų sykiu apie 3 millionai.

Ekonomiškas šalies gyvenimas iš didesnės dalies — krikščionių rankose. Bankai ir pramonijiniai dalykai yra rankose graikų; armėnai-gi veda prekybos reikalus. Iki paskutinių laikų turkai skaitė kokį-nors užsiėmimą-darbą labai žemu dalyku, nepritikančiu doram piliečiui ir tik dabar susigriebė kibties prie vieno ar kito dalyko, bet jau dabar nebegali konkuruoti su krikščionimis, nes nėra tam nei pripratimo, nei gabumo. Didesnieji šalies žemvaldžiai perstato save panašiais į viduramžinius feodalus arba panašius į Rusijos buvusius baudžiavos laikų ponus. Aplinkiniams gyventojams tokie ponai yra labai baisųs; valdžią-gi jie stato visai už nieką Rinkimams valdiškųjų mokesčių prisieina imt su savimi kareivius, kad pagelbėtų surinkt nuo tų ponų padotkus; ir tankiai atsitinka, kad ponai išsiunčia prieš mokesčių rinkikus visą savo šeimyną su tarnais ir taip atsibūna tikros muštynės. O kadangi žemės mokesčiai yra svarbjausis šaltinis viešpatystės finansų, tai, suprantama, šalies išdas nekokiame stovyje.

Toje srityje jaunaturkiai įvedė nekuriuos pagerinimus, bet užtai iššaukė didelį neužsiganėdinimą iš ponų pusės, kurie, išdalies pagimdė pereitų metų albanų sukilimą su Issa Boletinacu prišakyj. Žymiausiai Turkija pradėjo pulti žemyn viešpataujant Abdul-Hamidui. Būdamas mahometonu-fanatiku, jis labai nemego europinės kultūros. Jis darė visokius trukdymus išleidimui Turkijos jaunuomenės į Europos augštesniasias mokyklas; del europiečių-gi mokytojų Turkijos mokslainių durįs buvo uždarytos. Abelnai Abdul-Hamidas neapkentė visko naujo: net persikilnojimus iš vietos į vietą laikė kokiu-tai pasipriešinimo apsireiškimu. Delei tos priežasties jis buvo įvedęs tam tikrus apsunkinančius persikilnojimo pasportus. **A. Bernotas.**

(Užbaiga bus.)

KĄ SAKO DAINOS APIE GIRTUOKLYSTĘ.

Šį mažą straipsnelį sumaniau parašyti su tikslu parodyti, ką sako mūsų senovės dainos apie alkoholį ir jo mylėtojus.

Dainos susidaro tarpe žmonių, rimčiau manančių, giliau jaučiančių, kurie savo įkvėpimus išreiškia dainose.

Liaudies dainos — tai tautos veidrodis.

Dainos linksmos, smagios yra vaisiu linksmumo, kada jų sudėtojai nekenčia ir nemato jokių vargų. Dainos-gi griaudingos paeina iš vargo ar neramumo, kada dainius kenčia didelius nuliūdimus, nelaimes ir, galima sakyti tos dainos yra apmazgotos ašarėmis.

Dainos apie girtuoklystę galima priskaityti prie rųšies griaudžių dainų, kurios atsirado ne iš juokų, bet iš verksmo.

Visi gerai žinome, kad girtuoklystė — tai skaudžiausia mūsų rykštė, didžiausia mūsų nelaimė... Tat pažiūrėkime į senovės dainas ir jose pamatysime, kad ir žiloje senovėje gėrimo paprotis skaitėsi labai kenksmingu ir pavojingu, ir visi stengėsi jį nužeminti ir prašalinti iš savo tarpo. Be abejonės ir tada girtuoklystė iščiulpdavo dikčiai ašarų iš nekaltų moterių ir mažų kūdikėlių ir nemažai žmonių be laiko graban paguldydavo. Visad ir visur moterįs nuo girtuoklių savo vyrų sunkias kančias ir paniekinimą nešdavo. Štai kaip mergelės, ištekėjusios už girtuoklių vyrų, verkdamos aimanuoja:

Nuo putinėlių,
Nuo šermukšnėlių
Sodai raudonuoja.
Nuo pikto vyro,
Nuo girtuoklėlio
Širdelė dejuoja.

Antra mergelė, pritrūkusi kantrybės, nesigaili, kad jos girtuoklis-vyras numirtų arba kad jį kas nužudytų:

Griauk griaustinėli,
Žaibuok žaibeli,
Užmušk piktą vyrelį...

Trečioji-gi mergelė išskaito, kokis vargas ir pažeminimas gyventi su girtuokliu vyru:

Už girtuoklio vyro
Kaip-tai bloga yra!
Kaip žydo kiaulė purvuose,
Taip aš girtuoklio naguose.

Viena moterėlė, suėjusi savo kaiminkas, taip joms raudodama skundžiasi:

Įgijau sau bernelį-girtuoklėlį,
Girtuoklio sūnelį;
Išvarė iš galvelės ramumą,
Išmušė iš veidelio gražumą;
Išmušė iš rankelių darbštumą
Išvarė iš kojelių eiklumą ir tt.

Kita dar labjaus rauda ir prašo Dievulio, kad ją paimtų iš šito svieto su mažais jos kūdikėliais, t. y., ji nori geriau numirti, negu gyventi su girtuokliu:

Parein vyras iš karčiamos,
Girtas-durnavotas,
Muša mane ir vaikelius,
Nors niekuo nekaltus.
Ir aš pati persigandus,
Kaipo drobė balta:
Oje, oje Dievulėliau!
Už ką ta pakūnta?!
Pulsiu kryžium aš ant žemės,
Prašysiu Dievulio:
Atimk Dieve mane jauną
Ir mano vaikelius.

Iš senovės laikų dar ir dabar pas lietuvius yra užsilikusi stebėtina tėvų klaida — leisti dukterį arba net stačiai varyti, nežiūrint, ar už gero ar už blogiausio vyro; ar jis tinka mergaitei, ar ne; stengiasi tik išvaryti iš savo namų ir tiek. Tą negerą tėvų pasielgimą matome iš šitų žodžių, kur duktė išmėtinėja savo tėvams:

Ką tėveliai padarėt?
Mane jauną išvarėt,
Už to šelmio bernužėlio,
Kur nė karto nemačiau.
Kur nė karto nemačiau,
Ir vardelio nežinau.
Jisai geria per dienas
Ir tamsiąsias nakteles.

Arba: kitoj vietoj apie tą-patį skaitome:

Oi, tėveliai kodel varėt už
girtuoklio?
Kam neleidot, kurio aš
norėjau?
Lenkėt širdelę, kaipo nendrelę
Kaipo rūtelę vėjalio pučiamą...

Kitą duktė skundžiasi tėvams, kad jos girtuoklis-vyras baigia viską pragerti:

Jau pragėrė namelius
Ir nuo lauko rugelius,
Jis pragers ir mane jauną
Ir nuo rankų žiedelius.

Motina pataria dukterei atsiskirti; bet duktė sako, kad jau ne laikas:

Jau ne laikas, močiute,
Jau ne laikas, širdele;
Jau suuėmėm baltom rankom
Ir sumainėm žiedeliais...

Matydamos tokias beisenybes, tokius vargus su girtuokliais vyrais jaunos, doros mergėlės labai bijodavo geriančių bernelių ir su jais nenorėdavo net pasižinti ar net susitikti. Bijodamos pakliūti už girtuoklių-vyrų, mergaitės buvo tiek išsilavinusios, kad jos bernelį pažindavo iš jo būdo:

Męs pažįstam girtuoklėlį—
Bernelį kiekvieną,
Katras geria arielkėlę,
Kaip veršelis pieną.
Jie eidami iš karčiamos,
Kaip jaučiai bauboja,
Kaip jaučiai baubuoja,
Veidus maliavoja...

Su mergelių nuomonėmis sutinka ir vienas bernelis, kuris apie savo nelaimes, kada jis buvo girtas, sako atvirai:

Arielkėle tu prakeikta!
Atėmei man protą,
Ir padarei tikrą kiaulę,
Da ir pabalnotą...

Tiesą sako tas naujosios gadynės dainius, nes labai tankiai girtas bernelis, eidamas, įkrinta duobėn ar ravan ir nubalnoja sau nosį.

Juk nevieną dorą mergelę berneliai nuviliodavo į karčiamą ir tęn ją nugirdydavo. Taip viena mergelė nuviliota karčiamon, šiaip sako:

Daug mergelių tokių buvo,
Kurios gėrė ir pražuvo.

Apverkia ir takus, vainikų netekusios, o tankiai net visai atsižada gerti alų ir dar smarkiai jį iškeikia:

Tu aluti, nelabasis,
Tegu geria prakeiktasis,
Aš daugiau negersiu
Ir kitam patarsiu.
Kas alučio atsigersit,
Už vargelio nusitversit;
Kentėsis vargelį
Per visą amželį.

Antra mergelė taipogi rauda vainikėlio ir jaunųjų dienelių:

Už vynelio kieliškėlį,
Aš pražūdžiau vainikėlį;
Už alučio stiklinėlę
Aš pražūdžiau jaunystėlę.
Eičiau kalnais-pakalnėmis,
Ar nerasčiau vainikėlį...

Dorosios mergelės saugodavos karčiamos, kaip kokios pragaro versmės; kitos gal ir kojos nebuvo įkėlusios jon. Viena mergelė apie savo dorumą ir tvirtumą štai ką dainuoja:

Kad tu, berneli, nelauktum,
Kad mane jauną apgautum,
Į karčiamėlę nuvestum,
Žalio vynelio užgertum,
Ir vainikėlį nuimtum.
Man vainikėlį nuimtum,
Po čebatėliu padėtum;
Po čebatėliu padėtum,
Į purvynėlį sumintum.

Dorą blaivą bernelį visi myli, ir mergelės jo visad pasiilgsta. Tokiam berneliui, išjojant į „vaiskelį", mergelės nuliūdusios klausia:

Kam šėrei žirgelį?
Kur josi, bernelį?
Gal į vainelę
Padėt galvelę?
Vysiu-džiūsiu, kaip mėtelė,
Aš be tavęs, bernužėli...

Nedorų, girtuoklių bernelių neišsiilgsta nė mergelės:

Kad taip išsiilgtų ugnis vandenėlio,
Kaip aš išsiilgau tavęs, girtuoklėlio.
Privijai pantelių iš mano kaselių,
Pakaustei žirgelį iš aukso žiedelių.
Pašėrei žirgelį rūtų vainikėliu,
Pagirdei žirgelį gailioms ašarėlėms...

Viena mergelė, norėdama blaivo bernelio, taip dainuoja:

Kam rytelis, kam rytelis,
O man vakarėlis;
Kam bernelis artojėlis,
O man girtuoklėlis.

Kuri mergelė jau yra sukalbėjusi ištekėti už vyro, tai jos draugės perspėdamos ją pataria apsvarstyti ir ištyrti, kad nebūtų tinginėlis ir mylįs karčiamėlę:

Siūbuoja nendrelė
Ant marių augdama,
Apdūmok mergele,
Už vyro eidama.
Ar jis moka arti,
Ar moka šienauti;
Gal jis tiktai moka
Karčiamoj sėdėti.

Kurios mergelės mano ištekėti, tai, vaikščiodamos po rūtų darželį, nuolat mąsto, kad nepakliuvus už girtuoklio vyro, už kurio išėjus reiktų vargti visą amželį:

Jei gerus vyrus gausim,
Dievui dėkavosim,
Jei kokius girtuoklius,
Per amželį raudosim...

Kartais atsirasdavo ir mergelių, kurios mėgdavo girtuokliauti, o kartu ir kitus blogus darbus daryti. Vis tai būdavo iš turtingesniųjų, bet ne darbininkių. Taip, darbininkės mergelės pataria berneliui nevesti bagočiaus dukrelės:

Neimk, berneli, bagotirkos,
Kur puikiai vaikščioja,
Tik tą biedną našlaitėlę —
Vargelio mergelę.
O tą puikią bagotirką —
Į karčiamą gerti,
O tą vargo mergužėlę

KAZYS PUIDA.

KOL SAULĖ PATEKĖS . . .

jau, o savosios vis meilesnės. — Šunįs žino, — aiškino Eimutis, — basčiausi po plačiąją Rusiją, atsiekiau Uralo ir Kankazo kalnus; pavilgyje visą savarą išbuvau; Kryme pusę metų, šiaurėje tris mėnesius išgyvenau — viską matytinio Rusijoje per aštuonis studentavimo metus mačiau, bet sugrįžęs tėviškėn tik tenurimau dvasia. Ir anoji, svetimoji, grožė — neužginčijamai graži, bet ta, savoji, vis-gi gražesnė, vis-gi maloniau kalba širdin švelniais, romiais gimtinės vaizdais... Taip ir su žmonėmis...

— Tai tamstos širdies nieks nepaviliojo? — ramiu, lygiu balsu užklausė Marytė, netikėdama anuo jo prisipažinimu.

— Laisva ji, kaip lakūnų dainelė!

— O saviškiai žmonės meilesni už kitus?

— Ir saviškės mergaitės meilesnės, — pridūrė jis, supratęs kurion vieton Marytė taikina. — Prasidės rugiapjūtė, eisiu rugių kirsti, gal pabūsi tamsta mano griebėja? — juokės jis.

— Labai mielai, — sutiko Marytė.

— Oi, ne, — priešinos Eimutis, — ne tamstos tai rankoms tasai darbas dirbti. Bet gera būtų tamstai to darbo bent kiek pamėginus, tuomet žmogus ingyji daugiau pagarbos prie darbo žmonių.

— Ar-gi aš jų negerbju?

— Neužtenka vien gerbti, bet reikia tasai pagarbos jausmas senobės būdu išreikšti: šeimininkas kerta pirmąją pradalgę, o viena šeimiškių griebja.

— Tai tamsta pabūsi šeimiškių rolėje, nes mūsiškių nėvienas nėra dalgio rankoje turėjęs, o aš griebėja.

— Pamėginsime! — juokės Eimutis.

Keliuks staiga užsisuko ir įvedė šuodu Gurčino kieman, kuriame pilna buvo studentų, kursisčių ir šiaip-jau sodžiaus jaunimo.

Gurčinas pribėgo prie brikiuko, išsodino Marytę, o Eimučiui liepė nuvažiuodinti arklį diendaržin ir metė pavyksmu:

— Endriau, saugok kinkas nuo Bubčiko!

Supažindino Marytę, klėtin įvedęs, su susirinkusiais ir ėmė rengties repeticijon.

Gurčinas sutiko ateinantį Eimutį:

— Ponas! važiuotas ir visą pusvalandį pasivėlino!

— Pėsčias matavau, mat, Okos ilgumą triruble kišenėje nešinas, tai nors senatvėn nepavydėk man ratų, — juokės jis sveikindamasis su draugais.

— Endriau! — sušuko iš klėties kampo ilgas studentas, — seniai prašo atsilankyti, skundžiasi, būk visai juos pamiršęs.

— Teisybę sakai! — atsiliepė Eimutis jin artindamasis. — Duokš už tai srėbtuvo, paglamonėsiu ir senukus greitai aplankysiu, — užbaigė apkabindamas ir stiebdamasis prie jo snapo.

— Nesilaižyk, bjaurybe! — gynės ilgasis.

Marytė išpradžių nekaip jautės tan tarpan pakliuvus, bet ūmai priprato atsimindama netolimus gymnazistės laikus. Įsimaišė kursisčių tarpan, o tos apspito ją ir patyrusios, jog ji tik šiais metais gymnaziją išėjo, ėmė kas viena kviesti ją tai Peterburgan, tai Maskvon, tai Kijevan, tai Odeson — kur kuri numanydama.

Tuo tarpu Gurčinas visiškai surengė klėtį repeticijai ir sušuko:

— Pradėkim, nėra ko gaišuoti!

Visi nutilo.

— Vincai! ant scenos. Antanai! prisirengk! — dirigavo Gurčinas, kurį draugai režisierium paskyrę buvo.

Repeticija gana švelniai ėjo. Marytė, Agotos rolėje netikėtai gerai išrodė ir todel visos kitos atsisakė mainyties paskirtomis rolėmis. Eimutis-Bekampis žavėjo visus savo naturališkumu ir tonu.

Antrojo akto pradžioje režisierius jieškojo kam reikės neatvykęs piršlys užstoti, bet tuo pačiu metu kieman įvažiavo dviračiu politechniko rūbais studentas. Mikliai nušoko nuo dviračio, pastatė jį prie sienos, įėjo klėtin, metė kepurę lovon, atsistojo pajuoktinon pozon šluostydamasis prakaitą ir tarė:

— Servus!

Repeticija sumišo, visi puolė prie jo, nes jis buvo siųstas krason telegramos paimti, kurią Rimkus žadėjo išsiųsti repeticijos dieną iš Raseinių.

— Noprosnas jūsų trūdas, — karčiai tarė jis, tyčiomis barbarizmų pasigaudamas. — Še, skaitykit! — tęsė ištraukęs iš kišenės ir aukštyn iškėlęs telegramą.

Visų rankos išsitiesė prie telegramos. Ilgasis pirmutinis išskaitė balsiai:

„Šnipštas. Rimkus".

— Kaip tai? kodel? — vienas už kito lėkė užklausimai.

— Tą tajemničę tik vienas Rimkus žino! — kartojo politechnikas.

Nusiminė visi. Visų-labjausia Marytė, kuri tiek svajojimų tan sumanyman sudėjusi buvo. Bet trumpas buvo jos nusiminimas, ar bent jį pati norėjo sumažinti kit-kuo.

— Tamstos! — sušuko ji balsiai ir visi nutilo. — Kadangi su Raseiniais mums nenusisekė, tai aš įnešu šiokį sumanymą: — atlošt spektaklį per petrines miestelyje, o per jonines surengti jaunimo gegužinę ant Dabkaus pilekalnio paventyje.

— Bravo! — pasigirdo iš visų pusių.

Ilgasis studentas neiškentė ir pridūrė:

— Be luomų ir lyties skirtumų!

Skardus juokas užklojo jo pasityčiojimą.

* * *

Raseinių spektakliams sugriuvus, Eimutis sugrįžo prie savo kasdieninių darbų.

Ligi pietų, kol visi ūkio reikalais užsiėmę buvo, Eimutis rengės prie egzamenų, kuriuos būtinai šiais metais išduoti sumanęs buvo.

Apsikrovęs įvairiais atlasais, kningomis apsidėjęs, sėdėjo vėsiame kambaryje ir „bambėjo", kaip Jurka sakydavo, kuris čia-pat ėmės su rusų kalbos gramatikos gudrybėmis, net jam nosis išrasodavo. Bet, porą valandų Eimučio sumanios rankos mūštruojamas, įveikdavo visas sunkenybes ir lekeiją užbaigęs, šuoliais išnerdavo iš kambario sodnan, suklikdavo iš džiaugsmo darbo nusikratęs ir tekinas pasileisdavo paventin.

— Ar dar tamsta bambi? — užklausė Marytė, galvą pro duris inkišus.

— Tuoj, tuoj baigiu, — atsakydavo ir šypsodavos.

Netrukus sudėdavo kningas ir eidavo drauge su Maryte prie centrafugos, kur kasdien analizuodavo pieną ir, kaip sakėsi, mokindavos iš Marytės pienininkavimo.

Čia susidūrdavo su kaimiečiais žmonėmis, kalbėdavos apie viską ir juokuodavo; davinėjo visokius patarimus sergančioms mėrginėms ir ne tik joms, bet ir jų trečioji ir ketvirtoji karta norėdavo drauge pasinaudoti „geruoju" daktaru. Ir nemažai stebėjosi tolimųjų ligonių geradariai, kuomet jis griežtai atsisakydavo ką-nors patarti ligonio nematęs ir jo kaip reikiant neišklausinėjęs.

Bet drauge su tuo, čia jis pamatė ir tąjį skirtumą, kokis iš ilgų mokslo metų, iš buvimo svetur, apsireiškė tarp jo numanymo ir tikrojo dalyko stovio načioje liaudyje. Pasirodė, kad savo mintimis jis gana tolimas kaimiečio psychologijai, kad tąjį tarpą, kuris iš mokslo metų savaimi atsiradęs buvo tarp jo ir liaudies, kelionės po plačiąją Rusiją dar labjau praskėtė.

Būsimasis daktaras, jei jis plačiau į liaudies reikalus ineiti mano, turėtų augštais ryšiais su liaudimi susirišti. Žodžių bei intikrinimų margai nieko neriša. Kaimietis reikalauna, kad kasvienas patarimas būtų jam vaizdžiai parodytas, ne žodžiais, bet darbu; jis gerais norais tol neintikės, kol tų norų darbo darbo išvaizdoje nepamatys.

Dabar Eimutis tą gerai nujautė ir kamavos savo atsitolinimu nuo liaudies. Suprato, kad vien daktaraudamas ir patarimus į visas puses dalindamas, kad ir geriausiais norais, nieko neįveiks, o užsipelnys *tauzos* vardą ir visai teisingai.

— Tokioms sumanytų darbų pasekmėms išvengti, — tarydavo savin, — reikia apsigyventi tarp kaimiečių, jų reikalais rūpinties, jų bėdomis kamuoties, jų vargais vargti, žemė su jais dirbti ir pagalba sulyg išgalės nešti, tik tuomet galėsiąs ištiesų naudingu žmogumi būti.

(T. b.)

J. WEYSSENHOFF.

JAUNIEJI SKRAUJA!...

Vertė

KAZYS PUIDA.

— Čionai reikėjo luotas užtraukti — tarė Mikolas — nežinojau to uosto.

— Bet tęn dailiau buvo — pastebėjo Leleika.

— Tiesa ir tai.

Ant žvyro stypsojo du smulkiu kuligu, vienintėli rodos nūdieniai tarpvandenio miško gyventojai. Kukta šokų ant jų įsibėgėjęs, nubaidė — ir šviesiai margi paukščiukai pradėjo skraidyti vingiais viršui paauglių, išnykti tai nerti pro medėjus, lyg kad kviesdami sunkun šūvin.

Pamojo Mikolas ranka:

— Naras kas šauti; nė jie labai gražūs, nė gardūs — — kad nors bekasai!

Tuo pačiu metu pasigirdo netoli ant vandens šūvis, o drauge lyg botagu kas sudrožė per nendres.

— Po šimts pypkių! šratai čia švilpja! — sušuko apšaudytas jau kartą Mikolas. — Turbūt klebonas...

Ir, pasilenkę pro nendres, pamatė kuningo Stulginskio luotą, plaukiantį salon, už poros šimtų žingsnių, o tarp luoto ir salos — juodai blizgančią, didelę plėmę ant vandens.

— Naras! puikus naras! — sušuko Mikolas suslopintu balsu. — Jis mauna naran ant šimto žingsnių, niekuomet nepasieks — — Padarykim jam juoką! —

Timtelėjo Leleika už peties ir užlipę abu augštesnį krantą, pasislėpė už storo medžio.

— Iščia matova gerai ir pridengti esava nuo karštakočio klebono, kurs dar gali mudu pašauti. O narą mudu gausiva — palaikyk tiktai kuningas saną, kad nešoktų vandenin — — Kukta! ku! gulk!

Naras taikinos salon, sukiodamasis ant vilnies, rodydamas šonę juodų taškų, beveik kalakuto didumo, tai atsukdamas prišakį iškilniu kaklu, gausiais pavaritais prie snapo ir krūtinę tokios metalinės balzganos, kad ta spindėjo, kai poleruotas sidabras.

— Vėl šauna! — sušnabždėjo Mikolas ir nustūmė Leleiką už medžio, pats-gi pusiau išsikišęs, atidžiai dairės.

Žybtelėjo kuningo Stulginskio šūvis pavandeniui; šratai gausiai nubėrė tą vietą, kur prieš valandėlę buvo naras, bet jo jau nerado ant paviršiaus. Greitesnis už šratus, dingo ir tiktai platųs ratai ženklino jo pabėgimo vietą.

Už geroko akimirksnio išnėrė jau daug arčiau salos, ant kokių septynesdešimties žingsnių, ir nuolatos kraipydamasis, didžiavos puikiomis savo plunksnomis.—

— Šauk tamsta! jau arti — sušnibždo netikėtai kuningas Leleika, rydamas dailų paukštį godžiomis akimis.

— Tylėk tamsta... — atšnabždėjo Mikolas — atplauks dar arčiau... Bet ir kuningas, matau, mylėtojas?

— Kai žvėris gudragalviauja, tai ir žmogui gudrumas užeina — pasiaiškino Leleika ir apsiliejo pansiniu apkaičiu.

Dabar naras be jokios priežasties pasinėrė, medėjai užgirdo triukšmą, lyg garsų vilnies plakimą. Nutirpo laukdami: gal savo kalbomis jį išgąsdino? — Ne — išnėrė keturesdešimtyje žingsnių nuo kranto, visoje savo grožėje; tėmijo tiktai luotą, nuo kurio bėgo; neužmatė pinklių nuo ištikimos, gimtosios salos.

Išlengvo, pamažu pakėlė Mikolas šautuvą prie peties, taikindamas, kai prityrimas jį išmokęs buvo, vandenin žemiau naro — ir iššovė. Puikusis paukštis dar kartą pasinėrė, bet tuoj išplaukė augštininkas.

— Dabar, Kukta, hul! aport!

Pūdelis šoko vandenin, kai metinys, ir netrukus išnešė narą.

Bet iš besiartinančio luoto triukšmingai šaukė kuningas Stulginskis:

— Kas-gi tai? ar aš jums varovu būsiu?! — Visą pusvalandį vaikau narą, o jųs jį man iš-po nosies? — Tai nekaimyniška, ponas Rajecki!

— Savo gyvybę gelbėjom — atsakė juokdamasis Mikolas — taip spjaudei šratais kuningas klebonas į mudu, kad net už alksnio pasislėpėva. O jau matydamas, kad netrukus reikės su gyvenimu atsisveikinti, nutariau verčiau narą nušauti.

— Ot, pasakos! tyčiomis įstrižai salon plaukiu ir šaudau, o jis mane bara! Turbūt musės aplinkui bimbė.

— Pažįstu aš tuos bimbimus — juokojo toliau Mikolas — nedykai gavau šratų šonan ir petin...

— Ką kalbi?! — tarė kuningas, nubaldamas.

— Ei, ne šiandien! — praėjusią žiemą.

— Tai kam tauziji?! — sušuko vėl klebonas piktai.

— Savo keliu šratai čia apie mudu švilpė. Plynia žino, kai kartais šratai ant vandens pasiplaka.

— Plynia žino, o aš geriau žinau, kad kai šaunu, tai šratai tiesiog lekia, o ne aplinkui — atrėmė klebonas ir sėdėjo nesavas luote.

Rajeckis norėjo jį pagerinti:

— Gal klebonui to naro reikia?

— Žinoma! senai jau prižadėjau poniai Kupstienei tokį narą muftai. Puikiausias kailis...

— Tai pasiimk jį sau tamsta.

Po trumpų kalbų susitarta ir klebonui teko dailusis naras, kas pasaldino jo nusiminimą. Senas medėjas privalo visuomet atargiai šauti, o būtinai žinoti, kad naro ant lygaus vandens ir toli nieks nenumuš, nes tas miklus bei apdairus paukštis pasislėps vandenyje anksčiau, kol jį šratai pasieks. Mikolas-gi nenoriai atidavė didelį narą, nes žadėjęs buvo duoti jį iškimšti ir padauginti juo Južintų prieskambario papuošimą laimikiais. — Dabar tik viena poni kupstienė galės kitą žiemą juo pasižiaugti.

Kuningas Stulginskis noriai priėmė pasiūlytą Mikolo degtinės stikliuką ir užkandas, bet užkando greitai, neišlipdamas iš luoto, nes dar daug trūko ligi dviejų tuzinų reikalingų Ūtėnos atlaidams; turėjo išviso septynias antis. Greitai pasiūrė tolesnės medžioklės planą.

— Tu, Misiuk, pasilik ant savo južintiškio krašto, o aš plauksiu prie kito.

— Oi, kuninge klebone, arčiau namų aš jau taip rūpestingai išjieškojau nendres ir ajerus, jei bent kokia bergždžia senė arba vargšas antinas užklydo.

— Tai mane nori tęnai pasiųsti? — užklausė kuningas Stulginskis nusišypsojimu, kuris stengėsi daptąją Mikolo mintį suprasti.

— Visai ne, bet mudu abu sutilpsiva ir ant ano pakraščio. Kiek tęnai užtakų, užlietų pievų! Kuningas plauksi kairėn, aš dešinėn — arba atžagariai! Abiem užteks ligi vakaro.

— O kamendorių atiduodi man?

— Nė nemanau. Taip, kaip sėdime, susitiksiva pris vakarą — ir vakarieniaut į Južintus. Motina labai nudžiugs.

— Ir gerai! — atsakė kuningas Stulginskis.

Žiūrėjos ramion, akį traukiančion Rajeckio stovylon, pradėjo be sąryšio su senuoju pašnekėsiu daryti pastabas malonaus pajuokimo tonu:

— Oi, gerai tokiam! Turi dailų dvarą, daug laiko, užsieninius šautuvus — — mokinasi tęn kažkur per dominum pstrum, o kai į mus atvažiuoja, ištisas dienas medžioja, vakarais suka kaimynų paėlęms galvas, o naktimis jieško mergaičių daržinėse. Ir kai čia mums, Dievo bernams, imties su juo!

Kuningas Leleika nuleido akis, klebonas nusijuokė garsiai, o Rajeckis pamanė, kad pašnekėsis apie fyzinę meilę su kuningu Stulginskiu būtų linksmesnis, negu su kamendorius, bet ir paprastesnis.

Plaukė tūlą laiką laivas prie laivo, taikindami nuo salos kairyjin pakraštin. Lygus paviršius netrukdė, tiktai reikėjo kiek smagiau irkluoti, nes plaukė per Šventąją, o srovė nešė luotus. Stasiulioniui tai jokia sunkenybė. Leleika reižės nepaprastai, Rajeckis norėjo paliuosuoti jį, bet jis nesidavė — norėjo būti naudingas. Klebonas barančiai skelbė:

— Duok tu jam, Misiuk, nusivaryti gerokai. Jaunas ir sveikas, kai nusidirbs, tai ne taip kankins jį naktimis pasaulinės mintįs.

Piguš tasai pajuokimas suprasdino Mikolą, kad Leleika nepaskelbė klebonui savo iškilniosios teorijos apie kurią nesenai kalbėjos su Rajeckiu, nors pirmu kartu jį sutiko. Patiko tai jam ir dar ankščiau rišo prie kuningo. Prisižiūrinėjo dabar jam ir nutarė dar arčiau jį pažinti. Surado jame tūlus trūkumus, kai estetinės kultūros stoką.

Ant kranto, kurin plaukė luotai, sužibo ant saulės baltas, naujas, nesenai išmūrintas namelis, be jokio skonio.

— Ot dailų namelį pastatė — atsišaukė Leleika, vaizdžios balzganos viliojamas.

—Kur jo grožė? — sušnypštė tuoj kuningas Stulginskis — kreidos gabalas ant kauro! Vokietys atsibaldė čionai ir numetė savo tarbą ant mūsų lauko.

Vaizdus klebono, sukerpėjusio bajoro, palyginimas, vis-gi buvo teisingesnis už klapo-filosofo pastabą.

Netrukus luotai išsiskyrė kiekvienas savo kraštan ir Rajeckis pasiliko su Leleika.

— Kaitru. —

Paukščiai, žuvįs bei vabzdžiai lygiai kai žmonės pratę pietauti pusdieniui, o paskui užsnūsta grumuluodami. Beveik nieko gyvo nebuvo ant užsnūdusio vandens. Tiktai kregždės, juodosios mėlsvos mylėtojos, braižė dangų savo plunksnų bruožais, surišdamos juos kur-ne-kur mazgan ant vandens iš virpėjimų bei skaidrių lašų. Žemai lyg kad lakioja — nors dangumi plaukia tiktai vienas baltas, pasipūtęs debesis, vakare gali atskristi audra? — o gal tik rytoj? —

(T. b.)

AITVARAS

RYTOJUN BEŽIURINT

(Tąsa).

dvasiai bei jos reikalams tinkamų.

Jei nenorime užteršti tautos psychikos įvairiausiomis svetimomis intekmėmis, jei mums rūpi tautos dvasia jos ypatiškumų vagose išlaikyti, tad neišvengtinai turime prisilaikyti ką tik minėtojo principo.

Neilgų metų gyvavimas, kad ir „Saulės'' mokyklų be jos centro, vaizdžiai mums parodė, jog del tautiškumo, del jo psychinių įvairybių, del jo plėtojimos ir augimo, del jo vadovaujančios ir pažyminčios gyvenimo rolės pirštu nepajudinta. Maža to, tų sluogsnių tarpe, kad ir neskelbjama, bet pro visus jų pasiryžimų plyšius kyšo noras: — užgriebti vadžios viso tautos gyvenimo į savo rankas, perlaužti pamatinė lietuvio psychikos mintis — individuumo būtinoji laisvė, kaipo pamatinis kiekvieno asmens plėtojimos beipažangos akstinas,—nukreipti jaunutės lietuvių kultūros ratai... zokristijon, „vienintėlin'' tautinės būtybės sąlygų bei įmonių išganymo šaltiniu. Tų ponų lūpų reikalaunama globos viskam ir visame, nekalbant apie kaimietį, neišskiriant inteligento, tos baimybės, to „doro žmogaus bei Dievo''. Monopolis, kad ir gudrus sumanymas, bet jis įvykintinas tiktai ant užčiuoptinų apsireiškimų dvasios sritis su visais savo apsireiškimais neugaunamas paukštis!

Tokiu būdu nieko nepadaryta jaunučio lietuvių tautiškumo sustiprinimui priaugančiųjų kartų tarpe; nieko nei nemanoma daryti, kad lietuvio susipratimas turėtų daugiau vidujinės, dvasinės prasmės: kad tasai susipratimas remtųs pamatinių tautos psychikos faktorių, tautos ypatiškumų, jos skirtingumų iš kitų tautų tarpo.

Šiandienis mūsų „švedų'' *) tautiškumas, tai tik sukurstytas, suagituotas tautinio susipratimo jausmas, kuris, pirmąjai svarbesnei gyvenimo aplinkybei jį prispaudus, išnyks be pėdsakos, be vidujinės asmens kovos, vien materialine savo nauda besirūpindamas. Ir ne vienos „švedijos'' toksai tautinis juasmas. Lietuvių pasivinė inteligentija, ne del ko kito, kaip del to suvoktino patriotinio supratimo stokos negrįžta Lietuvon ir tūlas, lyg save ir visuomenę nuraminti ar apgauti norėdamas, moka mokesnį už to suvoktinojo jausmo trūkumą.

Rusų mokykla tiek nuostolio atnešė mūsų tautiškumui, kad spaudos uždraudimo nuostolių nėra kaip prie vienas kito nė prilyginti. Tačiau, nepaisant viso to, steigiama naujos mokyklos sulig rūtinės, valdiškosios programos ir tik patriotiniems quasi-juasmams patenkinti įvedama lietuvių kalba, kuri savimi turi atstoti visus tautiniai-kultūrinius mokyklos uždavinius. Ir tokiu būdu, neva-tautinis mūsų mokyklų krypsnis nieko neduoda ne tik tam, kad įskiepinus priaugančioms kartoms geresni lietuvių tautiškumo elementai, kad nuodugniau tautinė psychika supratus ir ji veikliuoju akstinu asmens gyveniman padarius, jei neskaityti tų garsių patriotinių sakinių, be prasmės, be reikšmės, be pozitivinės naudos...

Pažangioji mūsų dienų pedagogika visomis išgalėmis stengiasi įvesti mokyklon tautiškumą, tiktai ne patentuotąjį, kaipo būtiną ir racionalį asmens išsiplėtojimo akstiną. Tam tikslui atsiekti nurodoma du keliu.

Pirmas: — reikia ištyrinėti psychologiniai tautinis typas tiems žmonėms, kurie užsiima jaunuomenės auklėjimu, užžiūri mokyklas, taiso mokymo planus, sumano auklėjimo metodas. Taigi, šis uždavinys ineina pedagoginėn mokytojų prirengimo programu. Tai turėtų būti atskiras pedagoginės teorijos dalykas. Ir „Saulės'' kursai privalo atkreipti šin reikalan visupirmiausia savo domą, nes juk jie rengia liaudies mokytojus, kurių globai pavedama tūkstančai vaikų auklenti.

Nors čia ne vieta visoms tokios programos smulkmenoms aptarti, tačiau galima numanyti, kad čia reikėtų ištyrti pamatiniai psychologiniai tautinio typo elementai, t. y. jo intelektas, būdas ir jo jausmai. Medžiagos tam darbui per akis: 1) savirankioje tautinėje tverijoje-literatūroje, moksle, mene, technikoje, architektūroje, pramonijoje; 2) literatūros tautiniuose typuose, liaudies pasakose, priežodžiuose, išsitarimuose, mįslėse, legėndose, padavimuose, liaudies papročiuose, kasdienyje liaudies gyvenime, veikiančiuose socialiniai-ekonominiuose bei teisės prietikiuose, šeimynos teisėse, savišalpos ir labdaringumo apsireiškmuose, įavirių afektų bei gašlumų apsireiškimuose ir tt.

Visą tą medžiagą sunaudojus galima būtų pilnai ir aiškiai nustatyti tautinio typo ypatybės.

Tas, žinoma, palyti mokytojus.

*) Švedai — praskėstoje prasmėje — besišviečiąs jaunimas.

(T. b.)

PIRŠLIAI.

Mūsų Onelė
šauni mergelė.

Seną ąžuolėlį
vėjužis žavėjo,
o pas tėvužėlį
piršleliai viešėjo.

Vienas piršlis sako:
— Vai, tu, tėvužėli!
Graži tavo Anė —
tikra lelijėlė;
bet ir bernužėlis
mūsų nemenkesnis:
plaukai jo geltoni,
akįs dar žydresnės.

Antras piršlis sako:
— Pas tavo Onelę
daug karolių žiba,
kaip rytų raselė;
daug ji kraičio turi —
audeklo ir drobės:
jai gera matušė
auadė iš senovės;
bet ir mūsų Jono,
berno diemedėlio,
daug gėrybės yra,
piningų, kaip smėlio.
Klėtis pilna grūdų,
daržinės žieminių,
o ertvi arklydė
žirgų ir darbinių.
Jo laukai beribiai
žaliuote žaliuoja,
o rasotos pievos
žydi, mirguliuoja.
Daug, oi daug jis turi
visokios gerovės, —
tik viena nelaimė —
švarkas be rankovės.

Trečias piršlis sako:
— Vai, brangus tėveli,
laiminki, neboki,
Anę ir Jonelį.
Jie gyvęs, matysi,
gražiai visą laiką;
duos jiems geras Dievas
laimės pilną saiką.

O senas tėvužis
taip jiems atsakojo:
— Man ją tiktai vieną
Dievas dovanojo.
Pas matušę augo
jinai, kaip gulbelė,
dirbo ir dainavo,
gulė į klėtelę.
Gėlėmis darželis
tankiai išsodintas: —
visos, visos gėlės
tiktai jos augintos.
Ji rytelį žėdną
su saulute kėlė,
nors dažnai ir draudė
vargšė matušėlė.
E, mieli piršleliai,
angėlas—Onutė!
Myli ją tėvužis,
myli ir močiutė.
Jei aplanko vargšą
koki nors nelaimė,
jam pagelbon kviečia
ji kiekvieną kaime;
laksto, meldžia, prašo:
„Gelbėkite, broliai'', —
o liuosesniu laiku
pati triūsia uoliai:
ar tai ką nors siuva,
ar tai audžia, verpia, —
dažnai visą naktį
akių nesumerkia.
Ir už tą ją myli
močia ir tėvužis
ir mylės — neklystu —
jaunasai bernužis.
Nors ir sunku, ilgu
bus mums be Onelės,
bet kas, vai, daryti, —
lai būn jos bernelis.
Taip jau Dievas davė,
taip ir turi būti...
Lai jiedu gyvena
linksmi, sveiki, drūti!

Zigmas Gaidamavičius.

Marksas.

Kur šiandien nepasisuksi, visur išgirsi, Markso vardą. Jo paveikslai kabo susirinkimų svetainėse, jo vardas minimas kningose, laikraščiuose, prakalbose ir visur, kur tik susidursi su darbininkais, suprantančiais savo klasinį padėjimą. Bet daugelis žino tik tą, kad Marksas yra įsteigėju moksliškojo socializmo, bet apie jo gyvenimą ir platesnius darbus mažai yra girdėję, todel męs čionai ir bandysime peržvelgt to didvyrio gyvenimą.

Karolius Marksas gimė 5 gegužės 1818 metų mieste Trire, Reino provincijoje, Vokietijoje. Jo tėvas buvo žydu ir, kuomet Karoliui buvo sukakę vos tik 6 metai, jis su savo šeimyna perėjo krikščionybėn. Jo tėvas buvo advokatu, paskui teisdarystės nariu ir gerai apšviestu žmogum. Jis labai gerbė tokius veikalus, kaip Loko, Leibnizo ar Lesingo veikalai. Jis buvo minkšto charakteriaus ir ramaus būdo žmogus. Prie to visko jis buvo dar geras vokiečių tėvinainis (patriotas). Jojo pati, taĭ yra, Karoliaus Markso motina paėjo iš Holandijos žydų. Ji, nors ir turėjo gerą širdį, bet apšvieta jos buvo menka: ji net per visą laiką gyvenimo Vokietijoje neišmoko gerai vokiškai kalbėti. Kūdikystėje Marksui neprisiėjo kęst jokie nesmagumai nei iš tėvų pusės, nei iš neturto — vienu žodžiu, kūdikystėje Marksas buvo laimingu.

Šalip to ant Markso-kūdikio darė gana didelę įtekmę Vestfalenų šeimyna, su kuriais Marksų šeimyna labai arti buvo susidraugavusi. Vestfalenas taipgi buvo gerai apsišvietusiu žmogum ir prie to dar liberalu. Jo vaikai draugaudavo, kaip ir tėvai ir išrodė, kad jie artimiausi giminės. Tiesa, jie ir susigiminiavo, kuomet Marksas vedė Vestfalenaitę.

Kūdikystėje Marksas buvo linksmu ir drūto sudėjimo kūdikiu. Kada pradėjo mokinties, mokslas jam labai sekėsi, taip kad jau, jam sukakus vos tik 16 amžiaus metų, jis jau galėjo įstot į Bonos universitatę, kad sulyg tėvo noro, mokinties teisių. Išbuvęs Bonos universitatėje tik vienus metus, jis išvažiavo Berlinan. Jurisprudenciją Marksas nelabai mėgo — jį vis traukė kur kitur. O čion Berline tartum tyčia daugelis šviesesnių protų buvo užsiinteresavę Darvino ir Hegelio filosofija, kas jam patikdavo tuose moksluose, sunku įspėti; vienas tik yra tikrai žinoma, kad ką Marksas pradėjo mokinties, tą jis išmokdavo ligi pačių pamatų. Čia jis nemigdavo per ištisas naktis — mąstydavo, pats save kritikuodavo ir mokindavosi. Iš jo tėvui tuomet rašytų laiškų męs dasižinome, kad iškart jis svajojo išrast ką-nors tokio moksle, o truputį vėliau — jame atsirado jau revoliucioniškos mintįs. Jis dar labjau griebėsi prie filosofijos ir, kad užganėdinti tėvą, išlaiko kvotimus ir apgina disertaciją „Skirtumas tarp Demokrito ir Epikuro filosofijų'' ir gauna filosofijos daktaro moksliską laipsnį. Vienok tos jo svajonės apie užėmimą profesoriaus vietos greit išnyko, kada jis pamatė, kad ir profesoriai negali liuosai savo mintis išreikšti. Delto jis atsisakė nuo profesorystės ir griebėsi už publicistikos.

Pirmutiniais jo literatiškais veikalėliais buvo eilės. Tur-būt kiekvienas žmogus jaunystėje daugiau ar mažiau jomis užsiima, kuomet dar dega krūtinėje jaunystės karštis. Vienok jis eiles greit nustojo rašęs, o griebėsi straipsnių, kuriuos talpindavo Reino politikos, prekybos ir išdirbystės laikraštyje. Tas laikraštis buvo radikalų rankose. Iškart Marksas jame rašinėdavo kaip paprastas bendradarbis, bet neužilgo jis tapo net jo vienu redaktorium. Bedirbdamas prie to laikraščio jis susidurdavo su įvairiais žmonėmis ir dar įvairesniais gyvenime apsireiškiančiais klausimais, kuriuos berišdamas jis pasijuto, kad permažai dar pažįsta filosofiją, žiūrint iš historiškojo ir ekonomiškojo atžvilgių. Laikraštyje jis labai užsipuldavo ant valdžios ir valdančiųjų luomą; net leidėjai pabijoję bausmės, meldė jį nuo laikraščio pasitraukti ar sušvelnint savo straipsnius. Marksas buvo ne iš tokių, kad teisybę suprantant, nors kiek nusileisti — jis beveiljo verčiau atsitraukti.

Apleidęs laikraštį, jis vedė savo senai pažįstamą ir kūdikystės draugę, Ženę Vestfalenaitę ir išvažiavo Paryžiun,kad dar mokinties ir studijuoti buržuišką politišką ekonomiją ir socializmo teoretikus. Paryžiuje jis arti susipažino su Henrichu Heine ir su Fridrichu Engelsu, su kuriuom jis draugavosi per visą gyvenimą ir su kuriuom kartu veikė ir kuris ant Markso turėjo labai didelę intekmę. Ir čion būdamas, jis nenustojo rašinėjęs straipsnius į laikraščius, — daugiausia į laikraštį „Pirmyn'', leidžiamą per kokį-tai Bernšteiną Paryžiuje, kuris tik per Markso bendradarbjavimą ir praturtėjo. Tuose straipsniuose jis taipgi aštriai kritikuodavo vokiškąją valdžią, kuri už tai jam priderančiai apmokėjo, įprašydama francūzų valdžią jį išvyt iš Francijos (1845 metuose).

Apleidęs Franciją, Marksas su Engelsu apsigyvena Briuselyje, kur parašo veikalą: „Šventa šeimyna''; šis veikalas pražuvo neišleistas. Paskui Marksas parašo kritišką brošiūrą: „Filosofijos elgėtystė'', kurioje sukritikuojamas Prudono veikalas: „Elgėtystės filosofija''. Tame veikale jis prirodo, kad proletariatas neišvengiamai vienkart turi kovot per profesionalines unijas ir per politiškas organizacijas. Jis prirodo, kad draugija nėra kieno nors išmislu, bet gyvu organizmu, kuris savo įstatymus turi savo viduryje. Šis veikalas yra tuo momentu, kuomet Marksas nustoja prisilaikyt utopiškojo socializmo, o stoja vien tik ant moksliškų pamatų. Tuom pat laiku jis su Engelsu rašo daugelį menkesnių straipsnių įvairiuose Belgijos laikraščiuose, kurie kontrabandos keliu išsiplatina po visą Vokietiją ir surenka apie juodu daugelį socializmo vadovų. Ant galo Briuselyje jie įsteigė darbininkų sąjungą, kurioje Marksas skaitė daug referatų apie darbą ir kapitalą, ir kuriuose buvo išreikštos pamatinės, dar nesutvarkytos, mintįs, kurios išsiliejo į garsų ant viso pasaulio Markso veikalą „Kapitalą''.

Jiems taip besidarbuojant prisiartino garsus 1848 metai, kurie padrebino visos Europos sostus. Tais metaais kilo revoliucijos kuone visos Europos didesnėse valstybėse; visur reikalingi buvo ir praktikas darbas. Ot dabar tai Marksas pajuto, kadl aikas kelt revoliuciją ne tik ant popieriaus, bet eit į patį gyvenimą. Čia jis suprato, kad reikia išdirbt tam tikrą praktiškąją programą, kuri vienytų proletariatą, kuris galėtų eit kovon už savo gerbūvį. Sausyje tų pačių 1848 m. buvo antras susivažiavimas Komunistų sąjungos, kuriame Marksas ir priruošė gana plačią programą. Ta programa buvo iš visų pusių apsvarstyta per francūzų, vokiečių, šveicarų, belgų, anglų ir kitų tautų atstovus ir užtvirtinta. Taip-pat buvo įvesta kariškas lozungas: „Darbininkai visų šalių vieninkitės''. Tuojaus ta programa buvo atspausta brošiūroje įvairiose kalbose po antgalviu: „Komunistų manifestas''. Komunistų Manifestas apima savyje visas srioves darbininkiškojo judėjimo ir parodo plačius siekius. Jis suvienija socializmą su darbininkišku judėjimu ir parodo, kad darbininkams reikia griebties prie profesionalinių unijų ir politikos. Komunistų Manifestas yra išverstas ir lietuvių kalbon, tik gaila, kad daugelis lietuviškų socialistų neranda už reikalingą jį perskaityti.

Paryžiaus revoliucija davė Marksui progą vėl sugrįžti Paryžiun. Vienok jis čia išbuvo vos tik tris mėnesius ir paskui persikėlė gyvent Vokietijon, kur rėdė „Naują Reino Laikraštį''. Tame laikraštyje jis užsipuldinėdavo ant demokratijos, kada ji žengdavo link reakcijos ir karštai ją palaikydavo, kuomet žengdavo pirmyn. Tuom-gi tarpu tęsėsi kova tarp revoliucionierių ir kontr-revoliucionierių; ypatingai tos kovos labai atsižymėdavo dideliuose miestuose, tarp kitų ir Kelne, kur Marksas rėdė savo laikraštį. Suprantama, prie tokių aplinkybių reikėjo Marksui labai daug dirbti. Iš vienos pusės — rėdyt laikraštį, iš kitos-gi pusės — vadovaut revoliucijinėse organizacijose.

Tuom tarpu revoliucija vis ėjo silpnyn ir reakcija visur ėmė viršų. Ant galo atėjo iki tol, kad Marksas ir kiti jo draugai buvo pašaukti teisman už išleidimą vieno atsišaukimo, kur liepjama nemokėt mokesčių, organizuoties į apsigynimo būrius, taisyties ginklus ir tt. Teisme Marksas laikėsi drąsiai ir atvirai. Savo apsigynimo kalboje jis parodė, kaip giliai jis pažinojo tuometinę draugiją ir jos siekius; joje jis pasirodė, kaip jis didelis genijus ir drąsus revoliucionierius; gaila tik, kad męs čion tą jo kalbą, delei jos ilgumo, negalime perrašyti. Ir tik pasidėkavojant tai kalbai, teismas jį išteisino. Nors jis ir liko išteisintas, bet Vokietijoje jis jau negalėjo gyvent delei valdžios persekiojimų. Tas pats jo laukė Francijoje ir Belgijoje; todel jis su savo žmona ir kartu su Engelsu buvo priversti (1850 m.) kraustyties Anglijon.

Apsigyvenus Londone, jiems iškart buvo labai sunku. Turtą, kokį turėjo, nunešė revoliucija, o pašalpos iš niekur negavo. Tiesa, Engelsas turėjo turtingą tėvą, bet jis juos atsisakė šelpti už jų revoliucioniškumą; prisiėjo rašyt korespondencijas ir šiaip jau moksliškus straipsnius į vokiškus laikraščius, kad užpelnyti duonos kąsnį. Ant galo ir tuos straipsnelius pradėjo redakcija nepriimt. Tada Engelsas pastojo tarnyston pas savo tėvą ir ką uždirbdavo, tai dalydavosi su Marksu. Paskui vėl Marksas gavo kokį-tęn literatinį darbą. Tai taip materiališkai bevargdamas jis rašė „Kapitalą''.

P. Norkus.

(Užbaiga bus.)

Į pirkaitę malti.
O ta puiki bagotirka
Karčiamoj dejavo,
O ta vargo mergužėlė
Maldama dainavo.

Štai vienas doras, blaivus bernelis, pamatęs savo mergelę, turinčią ant savo rankelių sūnelį, kurio karčemėlėj gerdama susilaikė, šiaip ją pasveikino:

Kad tu būtum mergužėle,
Eglėj pasikorus,
Ne su miesto girtuoklėliais
Alų, midų gėrus.
Nė su manim jaunu
Žodelį kalbėjus..

Mergelė prisipažįsta savo kaltę:

Ant rankų žiedai rūdija,
Ant galvelės vainikėlis nuvyto;
Ant geltonų kaselių
Kaspinai nušuto...

(Dainų ištraukos paimtos iš „Vienybės''.) **J. K. Mikas.**

TRUMPA PASAKĖLĖ.

(Girdėta nuo senų.)

Daug metų atgal buvo ant svieto gudriausias žmogus ir karalius vardu „Mudrus Salamonas'' prie jo buvo būrys tarnų, iš kurių vienas buvo lietuvis. Mudrus Salamonas tarną-lietuvį mylėjo taip, kaip ir kitus; už tarnystę kaipo užmokestį ir dovaną Salamonas suteikė lietuviui biskutį gudrybės, t. y. išmokino jį suprast, ką gyvuliai kalba tarp savęs, bet uždraudė tą mokslą perduot kitiems po mirties bausme ir jei kam-nors jis pasakytų, atidengtų šią slaptybę, tai tuojaus kristų lavonu ant žemės. Praslinkus kiek laiko, lietuviškas tarnas vedė, pametė tarnystę ir užsiėmė žemdirbystę. Vieną dieną su savo arkliu tiek daug arė, kad labai nuvarginė gyvulėlį; vakare, sugrįžus iš lauko į tvartą, tęn buvęs jautis užklausė arklio: „Kas girdėties, kaimyne, ar sunku? ir ar eis rytoj arti? „Girdėjau, kad rytoj eis arti ir ims tave prie darbo'',— atsako arklys. Jautis iš to labai persigando ir prieteliškai meldė savo kaimyniško pas arklį patarimo, kaip išvengti to darbo. Arklys jam patarė: „Nusiduok ligotu, tau duos šieno ir vandens, bet tu nei ėsk, nei gerk, o tada kaipo ligotą, neims tavęs gaspadorius prie darbo''. Girdėdamas ir suprasdamas tą visą pasikalbėjimą, gaspadorius gardžiai nusijuokė, o sulaukęs kitos dienos ir vėl mokytoją-arklį pristatė prie darbo.

Nuilsęs per visą dieną arklys, suprato, kad reikia dirbti už jautį; sugrįžęs vakare tvartan, jis laukia, ko klaus kaimynas-jautis. Susitikęs jautis su arkliu, tuojaus užklausė: „Ką šneka apie mane gaspadorius?''— „Blogai''! — atsako arklys, — „žada tave, kaipo nesveiką, pjaut''. Iš to labai nusiminė jautis ir nežinojo, ką daugiau kalbėti, o arklys jam sako: „Idant palikti gyvu, tu turi pasirodyti sveiku, ką paduos ėsk, šokinėk, būk linksmas ir eik linksmai prie darbo, o tada išvengsi mirties''.

Gaspadorius tą viską girdėdamas, labai nusijuokė.

Ant nelaimės tą pastebėjo jo moteriškė ir klausia: „Ką tas reiškia, kad antrą kart matau tave juokaujant ir nežinau, iš ko?— aš norėčia žinoti''. „Aš tą negaliu tau pasakyti, širdele'', kalbėjo gaspadorius. „Kodel taip?'' — klausia moteriškė. „Todel, nes aš numirsiu''.

Moteriškė ant tiek įsikarščiavo, kad pradėjo šaukti ir reikalauti, idant jai atidengtų tą paslaptį, nors jam ir mirti reikėtų. Mandagus vyrukas, mylėdamas savo pačiulę, nors ir reikia su ja skyrties, reikia mirti, vienok prižadėjo išpildyti jos reikalavimą. Tada jis prirengė lentą, apklojo ją balta drobule ir uždegė žvalkę; lieka tik gulties ant lentos, pasakyti pačiulei apie savo gudrybę, atidengti slaptybę, sulaužyti Salamono prisakymą ir tuoj mirti.

Moteriškė nuėjo paprašyti giesmininkų, duobkasių ir grabdarių. Gaspadorius žvilgterėjo aplinkui paskutinį kartą, apsiverkė, — o paskui nusišluostė ašaras. Sunku skirties, sunku mirti; bet reikia išpildyti reikalavimą savo moteriškės. Tada jis atsigulė ant lentos ir laukia, kada sugrįž pačiulė su giesmininkais ir tada jau amžinai reikės su visais atsisveikinti.

Po stalu guli šunelis apsiašarojęs, matydamas visą nepaprastą regyklą, gailisi gero gaspadoriaus.

Name gyvuoja tyluma. Tik staiga pliaukšt! — atsidarė popečkio durįs ir tuoj išlėkė pulkas vištų ir pradėjo smarkiai karkyti ir rėkti; tame būryje buvo vienas gaidys, kuris ištiesęs kaklą sumosavo savo sparnais ir užgiedojo, paskui-gi rėžė sparnu palei vieną-kitą vištą.

Iš-po stalo išlindo šunelis ir meilingai į gaidį tarė: „Kaimyne! ar tu nematai, kad gaspadorius miršta,o tu trankaisi ir kas čia tau per linksmybė?!''

Gaidys ištiesė kaklą, pasižiūrėjo šuneliui į akis, kryptelėjo savo galva į šonus ir lyg su pajuoka ir piktumu atsakė: „Tu kvailas, o tavo gaspadorius dar kvailesnis; aš turiu pulką pačių ir suvaldau visas — manęs visos turi klausyti, o gaspadorius turi tik vieną ir nuo tos reikia jam mirti''.

Klausosi gaspadorius, gulėdamas ant lentos ir mislina: „Juk tai šventa teisybė''.

Atsikėlęs, pasiėmė virvagalį ir sulaukęs mylimos, apšventė ją, ir nuo to laiko nereikėjo jai žinoti, ko vyras juokiasi ir jam nereikėjo jau mirti.

Negelbi mandagumas — pagelbi bauda. **Jonelis.**

NORVEGŲ PASAKA.

Kartą Gertruda minkė duoną. Tuo tarpu inėjo pas ją Viešpats su šv. Petru. Ji nepažinojo jųdviejų, nes jiedu išveizėjo kaip biednu vyru. „Duok mudviem savo tešlos del meilės Kristaus. Mudu atėjova ištoli ir esava peralkę'', — tarė Viešpats. Gertruda gnybtelėjo jiedviem mažą šmotelį. Bet kuomet ji parutuliavo jį duonkubilyj, tai šmotelis pradėjo didėti ir pripildė visą jos duonkubilį. Ji labai buvo tuomi nustebinta. „Ne'', — tarė ji, — „judviem to viso nereik''. Išėmusi iš duonkubilio visą tešlą, ji atgnybo mažesnį šmotelį ir parutuliavo kaip ir pirmiau; stebūklas atsikartojo. Kiek kartų Gertruda tai darė vis taip stojosi. Jos širdis sukietėjo. Jai puolė mintis galvon atsikratyti nepažįstamųjų ir prisikepti didelę daugybę duonos. Todel ji tarė jiemdviem: „Negaliu jums nieko duoti šiandien. Eikit savo kelių ir lai Viešpats judu palaimins. Judu negalita lukuriuoti mano name''.

Užsirūstino tada Viešpatis ir pasirodė kuomi esąs. Gertruda puolė ant kelių. Viešpats tarė: „Aš suteikiau tau gausą, bet ta gausa sukietino tavo širdį; tada gausa nebuvo tau palaiminimu. Dabar išbandysiu tave neturtu; nuo šio laiko diena iš dienos jieškosi tu maisto už medžio luobo; bet, jei pamatysiu tavo tikrą gailestį, tai tas nesitęs visados. Kaip tik tavo kūnas apsidengs gėdulio rūbais, tai tas pasibaigs, nes tuomet jau tu būsi išmokusi sunaudoti dovanas.''

Gertruda purptelėjo tad iš Viešpaties akyvaizdos, nes ji į paukštį pavirto. Bet jos plunksnos buvo jau juodos nuo gailesčio. Nuo to laiko ji ir jos vaikai jieško maisto už medžio luobo. Bet jų nugarų ir jų sparnų plunksnos, joms senstant, pradeda balti. Ir kuomet jos visai išbalsta, Viešpats priima jas vėl į savo prieglobstį.

Jokis norvegas nepalyti Gertrutą-paukštį, nes ji yra Viešpaties globoj. Suliet. **Pr. Gudas.**

PARTIJOS IR BEDIEVIAI

(Lyg feljetonėlis.)

Jokia tauta neturi tiek partijų ir visokios rųšies bedievių, kaip męs biedni lietuviai. Mesk tik kepurę ir pataikinti, atsiprašant, į partijos bedievį. Šiame laike beveik kiekvienas žmogus priklauso prie partijos, draugijos-draugijėlės — ar prie juodosios, ar prie mėlynosios, ar prie raudonosios. Kaip tęn nebūtų, bet žmonės yra pasiskyrstę į tris skyrius-partijas. Kita-kitos nekenčia ir persekioja. Baltoji nekenčia mėlynosios, o raudonoji visų. Naujai pribuvusį, tuojaus visi akimis vadžioja, vienas kito klausinėja, kas jis: Mūsiškis, baltasis, ar mėlynasis.

— Prie kokių priklausai?

— Nepriklausai nė prie jokių... savyje šnabždasi, — jis savo darbais nor pasirodyti...

— Hm... hm.. — galvą pakraipęs, paausį pakrapštęs nueina, apgailestaudamas, kad tas žmogelis jau visai pražuvęs, niekam netinkantis, kad jis neraudonas. Kitigi sako:

— Tai prakeiktas atkaklumas. Matai, jis nor būt geras raudoniems ir visiems kitiems. Bet jis „bedievis'' — kuningų neguodoja, prieš juos šneka ir ne sykį rašo dailius straipsnelius... jis geras... Bet, palauk...

— Netinka jam, bet teisybė akis bado! Vienok jo akįs, — kaip akįs, nė bjauriausių dūmų nesibijo...

Ir visur bedieviai... prakeiktos partijos...

Partijos — čia tokia, tęn anokia, o kitur kitokia; o visos jos „bedieviškos''. Ir kur nėra tų bedievių? Ir kas jie?

Jei žmogus, eidamas pro kryžių, nenusiėmė kepurę — jau jis ir bedievis; pasipriešino kuningo gaspadinei, ir vėl bedievis; nepabučiavo kuningui ranką ir pasipriešino jo norui, tai jau tas iš „keplos'' neišeis per amžių amžius... Ir visur bedieviai... prakeikti bedieviai ir tos partijos.

Tai įstabu. O įstabjau tai, kad visos tos partijos viena ir ta pati „tančių'' šaka, tik po kitokiu speliavimu.

Žmonijos labas!

Kad žinotum, kaip tų partijų vadovai žiūri į tą žmonijos labą, netikėtum. Baltieji žengia taip palengva, kaip garnys per pievą, rinkdamas savo aukas; mėlynieji ritasi per liaudį, lyg ūkininkas per dirvą, sėdamas sėklą, o šitie, raudonieji, tai, broliuk, zovada! zovada! tiščia, mirgėdami, yt skruzdėlės po skruzdyną.

Ir visos dirba liaudies naudai tik už piningus, o tos naudos-labo tiek, kiek pereklė vįšta prikarkina, ant gužtos tupėdama.

Tik męs pamąstykim.

Atvažiavo naujas inteligentas; tuojaus jį nori patraukti kiekvienas prie savųjų ir tuojaus atsiranda... liaudies labas!

— Męs tai veikiam... daug labai daug nuveikėm. Prakeiktieji mėlynieji su baltaisiais, kurie mųs darbą trukdo... Męs mokyklą įsteigėm, bet anie vis trukdo... neparemja mūsų mokyklos ir net stengiasi atitraukti nuo mus publiką. O tai daro vis tyčia... tyčia!

Štai už nekurio laiko susieina savo kitą pažįstamą, kuris taria:

— Žinai, tamstėle! Ve, męs teatrą rengiame jau nuo senai, o tie — kryžiokai, šmakšt! ir užlindo mums už akių... tarsi kas jų prašė... dirba, kad tik užkenkt mums, kad tik trukdyti ir publiką nuo mūsų atitraukti. Prakeikti tie fanatikai!... Mųs chorą nori išdrąskyt... geriausius giesmininkus atkalbint! Bet męs su pagalba svetimtaučių turim savo atlaikyt... Prakeiktas fanatizmas! Męs rengiame fėrus; aukų surinkome: cigarų, vyno ir kitų daiktų. Cigarus pelės surūkė... Vynas išdžiūvo... ir vėl mums nelaimė!

— O prakeiktas fanatizmas!

— Netikęs „raudonizmas''!

— Del liaudies labo prakalbos!

Parengė prakalbas — prelegentas skaito. Viskas gerai. Publikos dikčiai. Visi užsilaiko ramiai, tik retkarčiais delnais nuplodami, reiškia kad jau prijaučia. Prelegentas, pasidžiuodamas rėžia: prakeikti turčiai! reikia atimti nuo jų turtus, o jų savininkus padaryti šiaudų kūliais; iš kanuolių dirbsim žagres, o kinkysim kates... arkim, arkim ir raudonąją sėklą sėkim, nes tąsyk ant žemės bus dangiškas rojus...

Žmonės, išgirdę apie dangišką rojų, prelegentą gyrė net ir per laikraščius — tai gerai skaitė, tik rankas nevietoj laikė!... Vandens perdaug gėrė... Tai prelegentas! Mums dangišką rojų padirbo ant žemės.

Apšvietos klausimas...

— Daktare! — šaukia sustoję žmonės, — žinai, kad mums skaitei, tai aniems (kitai partijai) neskaityk prelekcijos; jie — mūsų priešai. Jie mūsų partijai kenkia. Jie ant mūsų denunciacijas rašo — dirba ar detektivams skundžia... kad jie primanytų, tai mus visus išnaikintų ir ant vieno piršto sukabintų...

— Męs, dabar apšvietą tai skleisime, nes susilaukėm „didvyrio''. Neklaidinga!... Nė pats pragaras nesukritikuotų. Ką jis pasakys — nė su kirviu nieks neištašys... Tai protas! tai išmintis! — Taip ir ūžia iš visų pusių, lyg vapsos giedrioje dienoje.

Tankiai yra sakoma:

— Broliai, męs visi lietuviai šitoje šalyje esame biedni darbininbininkai. Visų mūsų tikslas— vienyties, nepaisant ant partyviškumų. Dalykas tame, kad męs dar niekad nedirbome visi išvien. Dirbame išsisklaidę į mažas grupeles, vieni ant kitų šnairuodami, visokiais žodžiais prasivardžiuodami:

— Prakeiktas šliuptarnis... raudonasis... fanatikas... kryžiokas...

Pasielgiame vis piktuoju, šnairuodami. Sakomės, kad visi męs dirbame del „labo'' visuomenės. Tik svarstykime — ar męs turime galvose protą? Ar turime krūtinėse širdis ir artimo meilę? Ištikro, jei Kristus dabar ateitų į mūsų susirinkimus laike įsikarščiavimų, tai jis su mumis padarytų taip, kaip kada-tai su Jeruzolimos bažnyčios žydais. Aš užtikrinu, kad Kristus pasikirstų miške storą, gumbuotą lazdą ir duotų visiems, kad net mūsų kupros braškėtų.

Broliai! Svarstykime, kad mūsų galvose nėr proto, o širdyse meilės nė agnuonos grūdelio, nė mažiausios dulkelės!... **Skruzdė.**

New Yorko žinios.

¶ **Žodis apie rūbsiuvių streiką.** Streikierių skaitlius vis eina didyn. Vienok atsirado vietos, kur darbą metė ne visi darbininkai, ar net į vietas streikierių stojo nauji. Tarpe-gi streiko vadų randasi daug tokių, kurie visai nėra atsidavę darbininkų reikalams — jie daugiau politikuoja. Iš kitos pusės Am. Darbo Federacijos lideriai yra pripratę prie darbininkų pasiviškumo, nes visad įvairius klausimus rišdavo pagal ypatiško nužiūrėjimo, nesiskaitydami su reikalavimais ir interesais tikrų darbininkų. Juk ir ant mitingo Brownsvillyj galima buvo patėmyt, kad Centrališkas komitetas čion užkvietė oratorius, kurie daug kalba, bet mažai ką naudingo pasako. Nė vienas iš jų nenurodė, kaip tur kovoti ir užsilaikyti darbininkai, idant išlaimėti streiką, idant pagerinti savo būvį.

Be abejonės tik tada gali darbininkai išlaimėti streiką, kada jame dalyvaus visi darbininkai vienybėje ir rimtai stos į kovotojų eiles, kada jie visoje savo masėje, kaipo nepakrutinama tvirtovė, pareikalaus to, kas jiems priklauso, kada jie perstos vilties ant didį triūkšmą darančių ir daugkalbančių liderių, o galutiną išlaimėjimo priežastį matys savyje.

Tarpe streikierių kito sumanymas sutverti parodą, kuri akyvai parodytų plačiajai publikai tas baisias sąlygas, kuriose dirbo šios apielinkės rūbsiuviai.

¶ **New Yorke ant gatvių** laike 1912 m. buvo užmušta 532 žmones, tame skaičiuje 230 vaikų Iš tų vaikų automobiliais užmušta 103 ir 85 karų vagonais. Sužeista buvo 2,356 žmonės.

¶ **D-ras Al. Karrell'is** — žinomas New Yorko mokslo vyras ir chirurgas šiose dienose pagarsino naują savo išradimą. Jis sako, kad po 7 metų darbavimosi jam pasisekė surasti būdą — laike keturių dienų suauginti perlaužtus kaulus ir užgydyti laike vienos dienos dideles žaizdas. Greit A. K. galutinai pabaigs tą savo darbą ir plačiai paskelbs prieš visą pasaulį.

Vietinės Žinios

— **Generališkas rūbsiuvių streikas** New Yorke, Brooklyne, Brownsville ir Newarke, N. J. Laikas bėga, o su juomi atsikartoja vis nauji ir nauji atsitikimai. Daug priseina nukentėti darbininkams, kovojant su išnaudotojais už pagerinimą savo gyvenimo, už savo teises, už šviesesnę ateitį. Sausio 7. tapo suareštuota 34 darbininkai, iš kurių buvo 20 merginų ir 14 vyrų. Tarpe suareštuotųjų buvo 32 lietuviai ir 10 italų. Priežastis to suareštavimo sekanti: tie žmonės ėjo atkalbinėti dirbančius darbininkus mest darbą ir prisijungti prie streikierių; eidami pro dirbtuves, pamatė, kad dirbantieji darbininkai iškišę galvas per langus dairosi. Tada jie, prisiartinę prie jų, tarė: „Draugai ir draugės! ar jųs nematote, kad -tūkstantinės minios darbininkų vaikščioja nuleidę rankas; jie nedirba, jie kovoja, jie reikalauja kas jiems tur prigulėti — jie reikalauja geresnio ir žmoniškesnio gyvenimo. Męs gerai suprantame, kad dabartinės mūsų gyvenimo sąlygos yra sunkios, kad męs jau visai pragyvent negalime. Ne kas kitas mus iššaukė į šitą streiką, kaip tik patsai gyvenimas. Taigi, draugai ir draugės, neatsiskirkite ir jųs stoti su mumis į kovotojų eiles, nes ir jus vargina tas-pats nedateklius gyvenime, tas pats vargas, kaip ir mus''..

Bet viskas stojosi kitaip, negu tie darbininkai manė. Jiems su tais darbininkais bekalbant, policija su gauja visokių valkatų apsupo juos ir ėmė areštuoti. Bet mūsų draugai ir draugės to visai nenusigando, — tarp ko draugės sakė policijai, kad jei ji turi už ką jas areštuoti, tai nereikės pėkščiom namon eiti. Kaip jas nuvežė į policijos stotį, tai visos buvo linksmos ir uždainavo darbininkų laisvės dainą „Marselietę'' (Atsimeskim nuo senojo svieto). Kada policistai užgirdo balsą tos laisvės dainos, tai prisakė nustoti dainuoti, nes, matyti, bijojo, kad tas griaudus darbininkų balsas nenuslopintų ir jų širdis.

Sausio 7 atsibuvo labai karštos agitatyviškos prakalbos, kaipo protestas prieš tąkį neteisingą pasielgimą valdžios su darbininkais. Pirmas kalbėjo P. Mačys; antras — italas, A. Graciano; trečias — J. Bučinskas; ketvirtas pasakė labai pritaikintą prie streiko tam tikrą deklamaciją; penktas kalbėjo draugas, A. Augūnas, kaipo unijos delegatas. Jis aiškino-nurodinėjo neteisingus pasielgimus su darbininkais dabartinės valdžios; čia jis privedė, kaip Milwaukee rūbsiuviai darbininkai pilnai laimėjo, kadangi valdžia tęnai darbininkiška. Paskui draugas J. Augūns pranešė naują žinią, kurią jis išgirdo per telefoną nuo „New York Call'' redaktoriaus, kad United Garment Workers unija išrinko komitetą ir pasiuntė jį pas policijos komisienierių, kad jis susiaurintų policijos teises ir neduotų jai daužyt ir areštuot nekaltų darbininkų. Policijos komisionierius pažadėjo tą išpildyti, bet tą pažadėjimą, kaip matyt, aplenkė, nes sausio 8 d. New Yorke vėl tapo suareštuota keliolika žmonių. Paskui dar buvo kalbėta agnliškai ir itališkai.

Sausio 9. ir vėl atsikartojo nepaprastas atsitikimas. Kiek mums teko sužinoti, tai liko suareštuota 53 darbininkai, kuriuos nuvežė Gates ave. court'ą, kur jų teisėjas klausinėjo apie prasižengimą, o paskui pasakė, kad kiekvienas turės atsėdėti kalėjime po 10 dienų ar užsimokėti 10 dol. bausmės.

Darbininkai suriko, kad jie geriaus eis į kalėjimą, nes jiems per tą laiką nieko nekainuos pragyvenimas. Viena-gi mergina, atsistojusi priešais teisėją, ėmė jam prirodinėti, kaip žvėriškai pasielgta su darbininkais. Teisėjas pasakė, kad šitas streikas visvien bus pralaimėtas, ant ko ta mergina atkirto: „Jei męs šitą streiką pralaimėsim, tai męs visi darbininkai iš vargo ir nedatekliaus turime išmirt, nes kito išėjimo mums nėra''.

Tie visi darbininkai pasiliko teisme ir nežinia, kaip su jais bus pasielgta galutinai.

Streikų komitetas, susidedantis iš 58 ir 54 (dviejų) skyrių:

J. Jakimavičia,
O. Janculevičiutė,
Magd. Jakevečiutė,

193 Grand st., Brooklyn, N. Y.

— **Dar šis-tas apie streiką.** Manau, kad visai nėra reikalo išskaityti visas tas vietas, visas tas rūbsiuvių dirbtuves, kur prisiėjo darbininkams susiremti su policija. Tokių vietų, tokių atsitikimų buvo labai daug kaip čia Brooklyne, taip ir New Yorke ir kitur. Tas viskas atsitinka, kadangi pas darbininkus nėra pilnos vienybės, kadangi atsiranda daug tokių, kurie, nesuprasdami savo apgailėtino padėjimo, nestoja į eiles kovotojų, bet, pasilikdami prie darbų, trukdo net tiems, kurie kovoja už savo teises.

Policija-gi visados pasilieka policija. Nors šitas kraštas skaitosi laisvu, vienok streikui iškilus, policijos žiaurumas nei kiek nemažesnis už Rusijos policijos pasielgimus, — aš pasakysiu, kad policija panašiuose atsitikimuose čia dar baisiau pasielgia su darbininkais, negu Rusijoje; juk męs matome, kaip ta policija naudojasi savo „kočėlais'', kaip ji išjuokia ir niekina darbininkus, kaip ji areštuoja ir kankina visai nekaltus žmones. Tą visą matydami darbininkai turi eiti didžiau sioj vienybėj, turi jie parodyti plačiai miniai, kad jie yra pilnai susipratę ir subrendę, kad jie yra tvirtai pasiryžę kovoti už savo teises.

Privestieji augščiau paveikslai apie areštavimą darbininkų, apie jų susirinkimus, tai vieni iš paprasčiausių atsitikimų; tokie areštavimai ir susirėmimai su policija pasitaiko ir pasitaikins tankiai. Vienok susipratę darbininkai neturi to nusigąsti, priešingai, tas turi juos pastūmėti prie didesnės vienybės, prie tvirtumo dvasios, prie energiškumo. Čia reik atminti, kad skaitlius streikierių vis eina didyn; kasdien į kovotojų eiles stoja po kelias dešimtis tūkstančių, kaip vyrų, taip ir moterių iš visokių tos rūšies darbų. Dabar skaitlius streikierių, galime sakyti, siekia virš 200 tūkstančių ir manoma, kad tas skaitlius greit eis vis didyn.

Įvairiose miesto dalyse, kaip Brooklyno, New Yorko ir Newarko, atsibūna skaitlingi mitingai, kur darbininkams sakomos karštos prakalbos ir nurodomi takai, kuriais jie turi eiti laike streiko. Šiose dienose turėjo atsibūti New Yorke streikierių paroda-procesija, kurios tikslas viešai pasirodyti visuomenei ir pakelti darbininkų dvasią.

Tik štai ką aš dar norėjau pridūrti: kada-gi prasidėjo rūbsiuvių streikas, visur apsireiškė baisus triukšmas saliūnuose — tai rūbsiuviai-darbininkai svaigina save tais pekliškais nuodais... Visur girdi šauksmus, keiksmus ir koliojimos, visur matai girtus-apsvaigusius darbininkus.

Darbininkai kartu su policija ir valdžia juokiasi tą matydami, nes jie žino, kad kuo daugiau darbininkai girtuokliaus, tuo jie bus silpnesni, tuo juos bus galima lengviau priversti prie pasidavimo. Atminkite, kad svaiginanti gėrimai — tai didžiausis darbininko priešas ir šitame atvejuje rūbsiuviai-streikieriai tą turėtų atminti ir prisilaikyti nuo girtuokliavimo. Labai gaila pamisljus apie tuos darbininkus — skriaudžia juos darbdaviai, kankina policija; čia jiems stovi smarki ir ilga kova, reikalinga vienybės, tvirtumo dvasioje, reikalingi centai, vienok viską tą jie užmiršta ir kankina patįs save, ardydami savo sveikatą, svaigindami savo protą, leisdami savo sunkiai uždirbtus skatikus pasmirdusiuose saliūnuose prie alaus ir degtinės. Lietuviai-darbininkai! Jei jus tikrai norite pagerinti savo gyvenimą, jei jųs norite išlaimėti šitą streiką, tai pirmiausiai **jųs turite atsisakyti nuo girtuokliavimo**, turite likti blaivais, turite būti žmonėmis su sveiku protu ir mintimis, turite kuoskaitlingiausiai lankyties ant prakalbų ir visokių susirinkimų, idant prieš visus aiškiai parodyti, kad jųs esate ne koki banda, ne tamsi paniekinta minia, bet susipratę darbininkai, kurie tvirtai yra pasiryžę kovoti su svo išnaudotojais, kurie gerai pažįsta gyvenimą ir dabartinę netikusią tvarką. Taigi visi užlaikykite šiuos principus: blaivybę, dorą, vienybę ir apsišvietimą, o pergalė, be abejonės, jūsų rankose!...

— **Likimas suareštuotų sausio 7 d. lietuvaičių.** Sausio 10. liko nuteista 20 lietuvaičių-streikierių po 3 dienas kalėjimo arba po 5 dol. bausmės. Visos sutiko geriau eiti į kalėjimą, negu mokėt bausmę, tik vieną išpirko, nes jai reikėjo sausio 11. lošti S. D. D. Draugystės spektaklyje.

Taigi kalėjiman pasodintos sekančios: 1, D. Andriušiūtė, 2, A. Jankauskiūtė, 3, A. Alėjutė, 4, B. Gruškiniūtė, 5, Z. Andriukaičiūtė, 6, O. Rugštelienė, 7, O. Kazlauskiūtė, 8, M. Staniuliūtė, 9, O. Stromiliūtė, 10, M. Lapikiūtė, 11, M. Leckeriūtė, 12, T. Lackeriūtė, 13, T. Tanoliūtė, 14, L. Skurzinskiūtė, 14, T. Bradauskiūtė, 16, N. Ugenskiūtė, 17, E. Rėmiūtė, 18, M. Viltrakiūtė, 19, R. Zolotavičiūtė (paliuosuota-išpirkta), 20, A. Adomavičiūtė.

— **Brooklyniečių perstatymai.** Pastaruoju laiku brooklyinečiai sujudo lošt įvairius scenos veikalus. Žinoma, kiekvienas perstatymas turi savo skonį — vienas įspūdingas, kitas įspūdingesnis; bet juk atsiranda veikalų, kurių perstatymui nėra reikalo padėti daug išladių ir tirūso, o kai-kuriems reikalinga labai daug.

Netikėtai papuolė man atsilankyti Brooklyne, kame turėjau laimę patyrti, kad brooklyniečiai 25 d. sausio rengia perstatyti ant scenos operettę — „Šienapjūtė'' ir „Kaminkrėtis ir Malūnininkas''. Žinoma, su tokiais perstatymais pasirodyti nevisur galima. Užtaigi Scenos Mylėtojų Choras atliks labai naudingą darbą, perstatydamas tokius veikalus, kurie nuo pradžios iki pabaigai tokie įspūdingi. O kad Sc. Myl. Choras perstatys tuos veikalus taip, kaip jie privalo būt perstatyti, tai nėra nei abejonės. Štai choras, kuris, anot choristų siekia per 80, yra mokomas mūsų gerbjamojo dainininko, M. Petrausko, kuriam pagelbsti ir P. Čiurlionis. Vienos repeticijos liūdininku buvau ir aš pats. P. Čiurlionis nuo 8-tos val. iki 10 val. mokino dainuoti vyrus, salėje ant Grand str., o p. Petrauskas — McCaddin salėje mokino merginas; paskui nuo 10 val. sujėjo abu mokytoju su choristais į McCaddin salę, kur vieną valandą dainavo visi. Sakau, tarytum ir salė sugrius, kaip uždainavo visas choras. McCaddin salė turi gan ruimingą sceną, taigi ir veikalus bus galima pamatyti pilnoje šviesoj. Ypatingai malonu, kada lietuvaitės šieną grėbdamos dainuoja, etc. Taigi už tokį Scenos Mylėtojų Choro triūsą labai būtų geistina, kad sausio 25 d. McCaddin salė būtų pilna publikos. **A. V—nis.**

— **M. Petrauskas** džiaugėsi gavęs chormeisterį prie mokinimo „Šienapjūtės'' P. Čiurlionį; dabar gi M. Petrauskas ir P. Čiurlionis labai apsidžiaugė sulaukę dar dviejų gerų pagelbininkų, gabjų muzikų — Radzevičiaus ir Kvedero.

Girdėjome, kad atsisakius P. Bukšnaičiui lošt Sabuko rolę „Kaminakrėtyje'', kuris bus 25 d. sausio, McCaddin Hall svetainėje su „Šienaupjūte'', tapo pakviestas ir pasižadėjo J. Pruselaitis iš Waterburio. Taigi Brooklynas turės ir artistą-gastroliorą. Norim pakviesti K. Kasputį iš Chicagos Masiulio rolei „Šienapjūtėje'', bet Chicaga labai toli ir „Scenos Mylėtojai'' pakol kas bijosi didesnių išlaidų.

— **Lietuviška Muzikos Konservatorija** bus atidaryta toj pačioj vietoj, kur dabar M. Petrauskas gyvena, būtent — 101 So. 2-nd str., Brooklyne. M. Petrauskas užima visą flatą, o A. Kundrotas išsikelia į kitus šale esančius savo namus. Užsirašymai į konservatoriją jau prasidėjo; geriausiai užsirašyti seredomis nuog 12 val. dienos, iki 9 val. vakare. Ketvergai nuog 5 iki 8 val. vakare.

— **Brooklyno lietuviškos konservatorijos** filijos bus atidarytos Waterburyje, Conn. ir Elizabeth, N. J.; mokslas filijose prasidės, kaip tiktai susitelks reikalingas tam skaitlius mokinių. Konservatorijoje bus mokinama ir vargonavimo.

— **Išgriovimas Kauno Pilies.** Gruodžio 11 d. S. Daukanto Draugija sulošė McCaddin Hall dramą 4-se veiksmuose Aleksanro Fromo „ Išgriovimas Kauno pilies''. Neatsakančios dekoracijos ir mažas skaitlius kariuomenės laike paties griovimo pilies, o taipogi ir silpnas atlikimas nekurių rolių negalėjo suteikti žiūrovams geidžiamojo įspūdžio. Kiek daugiau žmonėms patiko pati vakaro pabaiga, kur buvo neblogai pagiedotas Lietuvos hymnas. Stebėtina, kad tik įgiedojus į pusę hymną, svečiai susiprato atsistoti, o ir tai nevisi, — kiti sėdėjo ligi pat galo. Daug gražiau būtų išrodę, kad jie būtų, arba visi sustoję, arba visi sėdėję. Čia pridursiu, kad teatro orkestras — labai-labai rambus. Užgriež porą minučių ir vėl sau ilsisi, o žmonės nuobodauja; o kartą net mėgino iššaukt ją delnų plojimu, bet veltui. Geistina, kad muzikė girdėtųs iki pasikelia uždanga, kas darytų geresnį įspūdį. Tas daroma didesniuose teatruose. Žmonių buvo gan daug, tačiaus, kaip girdėt, pelno nebeliko, nes toki teatrai ir brangiai atseina.

Mano nuomone dar Brooklyno lietuviams lyg būtų peranksti statyti ant scenos panašius veikalus: 1) kad tokių veikalų pastatymas reikalauja daug kaštų; 2) kad jie mažai naudos duoda žiūrovams; 3) kad yra užtektinai veikalų iš darties gyvenimo ir 4) svarbjausia, kad lietuviai dar nepriaugę prie šitokių veikalų, ką liūdija šitokis jų užsilaikymas laike lošimo. Kur moters pakliuvę į kryžiuočių vergovę kaukia, rankas laužo, verkia ir prašo susimylėjimo, žodžiu sakant, kur nenoroms, rodos, reiktų verkti ir nesijunti kaip ašara-kita išsiveržia, tęn lietuviai-žiūrėtojai, ypač lietuvės, pilvus susiėmę kvatoja, leidžiasi juokais ri ploja rankomis. Nu, sakyk, kaip jums patinka sėdėt šale tokių gaivalų?! **S—s.**

— **Skaitlinga rūbsiuvių demonstracija.** Sausio 13. prieš pietus atsibuvo labai skaitlinga, apie 100.000 streikierių, demonstracija — paroda ant Union Square New Yorke. Brooklyno streikieriai, skaitliuje virš 6,000 susirinko ant Cook gatvės ir Bushwich ave. ir, lydimi didžių minių pašalinių žiūrovų, numaršavo per Williamsburg tiltą, kad New Yorke prisijungus prie kitų demonstrantų. Skaitlius Brooklyno procesijos vis ėjo didyn ir galų gale ji susidūrė su didžiąja New Yorko procesijos dalimi prie Broome ir Essex gatvių Manhattan'e ir kartu ėjo gatvėmis.

Ant Union Square buvo pasakyta keletaas prakalbų kaip grynai socialistiško turinio, taip ir apie dalykus, surištus su dabartiniu milžinišku rūbsiuvių streiku. Nepaprastas skaitlius policmonų sergėjo demonstrantus, idant kiekviename karte sustabdyti triukšmą ir palaikyti tvarką. Bet streikieriai-darbininkai pasirodė esą organizuotais ir suprantančiais momento svarbumą, užtat ir tie „tvarkos palaikytojai'' buvo visai nereikalingi. Visi streikieriai-demonstrantai nešėsi po mažą amerikonišką vėliavukę, ir tik viena raudona ir viena žalia vėlava matėsi tarpe tų didžiausių minių darbininkų.

Vadovais Brooklyno procesijos buvo Joseph Cantor, Morris Purdick, Julius Bauer ir John Wolf, kurie vaažiavo atviruose vežimuose.

Vienu žodžiu, demonstracija buvo milžiniška — ji sujudino ir užinteresavo visus miesto gyventojus. Tai darbininkai viešai parodė savo galybę, — tai darbininkiškos kariuomenės „manievrai''. Toki demonstracija, be abejonės, daugiam iš fabrikantų turtuolių aiškiai parodė, kad artinas darbininkų gadynė, kad prieš suvienytas darbininkų spėkas niekas negalės atsilaikyti. Tiesa, artinas darbininkų gadynė... tik daugiau vienybės ir susipratimo!

ATPIGO Laivakortes!

ant $7.00

Visomis Linijomis

IŠ EUROPOS.

Kam reikalinga siųsti laivakortė, tai pasiskubinkite siųsti kol pigios.

Iš Bremo in New York $40 00
Iš Rotterdam iki „ 40.00
Iš Antverp „ „ 40.00

Su Taxais per vandenį.

Kam reikalinga šaukitės pas mus.

J. J. Paukštis
120 Grand St.
Brooklyn, N. Y.

Ir žiemą galima pjauti šieną.

Mikas Petrauskas su pagelba Scenos Mylėtojų

Subatos vakare, Sausio {Jan.} 25, 1913.

VAIDINS OPERAS

"ŠIENAPJUTĘ"

Žodžiai K. Jasiukaičio. Muzika M. Petrausko.

IR VISIEMS GERAI ZINOMĄ

"KAMINAKRĖTĮ IR MALUNININKĄ",

SU PILNA ORKESTRA.

McCaddin Svetainej

ant Berry St., tarpe So. 2-ros ir 3-čios, BROOKLYN, N. Y. Durįs atdaros nuo 7-nių, pradžia 8:15 v. vak.

SĖDYNIŲ CIENIA: 25c., 50c. 75c. ir (Box 1.00).

Kad "KAMINAKRĖTIS" juokinga ir žingeidi opera, tai jau tą visi žino. Bet "ŠIENAPJUTĖ", kuri bus pirmu syk vaidinama Brooklyne, su gražiomis dainelėmis ir visu judėjimu, padarys didelį klausytojams įspudį. Ko lengvai galima tikėtis, žinant kad pats kompozitorius, MIKAS PETRAUSKAS, po savo vadovyste perstato virš minėtas operas. Apart to orkestra grieš dar niekad negirdėtą Brooklyniečiams "TAUTIŠKĄ LASSĄ". Girdėdami žodį „Šienapjutė" pasiskubinkite iškalno nusipirkt tikietus.

Tikietai parsiduoda "Vienybės Lietuvninkų" kontore, 120 Grand St.; pas F. Urboną, 151 Metropolitan Ave.; Šliką ir Bagdoną, 31 Hudson Ave., Garso Co., 209 Bedford Ave.; J. Miliauską, 103 Grand St.; S. Slavičką, 52 Maujer St.; P. Draugelį, 73 Grand St.; A. Maliauską ir J. Vidžiuną, 687 3-rd Ave., V. Vaidelį, 112 Grand St., Brooklyne; pas Julių Korsaką, 148 Clinton Ave., Maspeth, L. I. Teipogi pas aktorius ir choro narius.

Severos kalendorius 1913 metams galima gauti dykai. Imkite jį pas aptiekorių.

Niekas nera liuosas

nuo nesmagaus galvos skaudėjimo, atsitinkančio kartais visai nepatogiu laiku. Vienok nėra reikalo jį kentėti. Imkit

Severos Plotkeles nuo Galvos skaudejimo ir Neuralgijos

(Severa's Wafers for Headache and Neuralgija)

Kaina už dėžutę 25 c.

Severos Balsamas Plaucziams

(Severa's Balsam for Lungs)

pasiuloma ir patariama, pasiremiant jo nuopelnais, gydymui

kosulio, užkimimo, krupo, kataro ir daug kitokių kvėpavimo organų, ypatingai jeigu buva kosulys.

Kaina 25 c. ir 50 c.

Severos Balsamas Gyvasties

(Severa's Balsam of Life)

buvo gerai išbandytas daugelyj atsitikimų. Reik tik gero išmėginimo, kad jis parodytų savo geras pasekmes. Pagelbsti nuo

užtekėjimo, negrumuliavimo dispepsijos, apsunkinimo jaknų, atsirugimo, išputimo,

lyginai nuo daugelio kitų vidurių, jaknų ir žalnų nesveikumų.

Kaina 75 centai.

Reikalaudami gydnolių nuo aptiekorius, reikalaukit Severos. Jis jas turi. Nepriimkit kitokių. Jeigu jis nenorėtų jų jums duoti, rašykit stačiai mums, klausdami patarimo ir prašydami gydnolių.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

KRASOS DĖŽUTĖ.

Tęn buvusiam: — Tamstos korespondenciją, kurią mums perdavė „Tėvynės'' red. netalpinsime— ji jau persena.

J. Budaičiui, Skaitytojui J. B., J. S. Sibirui, Jonui Morciunui: Ačiu už korespondencijas; jos tilps sekančiame „V. L.'' numeryje; meldžiame rašinėti tankiau — tik trumputes žinutes.

C. M. Lukošiui: — Tamstos atsakymas „Kas link korespondencijos iš Waterburio, Conn.' tilps sekančiame „V. L.'' num. — Labai geistina, kad panašių ginčų visai per laikraštį nereiktų vesti ir kad korespondentai paduotų teisingas žinias.

P. S—s: — Tamstos straipsnelį peržiūrėsime, — ačiu. Lauksime daugiau žinučių bei straipsnelių.

K. Orlovskiui: — „Atsišaukimą į bendradarbjus ir korespondentus'' netalpinsime, nes Amerikos lietuvių rašytojų draugystė yra jau susitvėrusi ir greit bus paskelbti jos įstatai ir veikimo kelias; šiaip-gi paprastų mūsų laikraščių korespondentų draugystės sutvėrimas — tai svajonių dalykas.

Steponui Raubickiui: — Tamstos straipsnį gavome — ačiu; jis tilps viename iš sekančių „V. L.'' num. Meldžiame rašinėti tankiau, kad ir trumpiau.

St. Miliauskui: — Tamstos straipsnelį peržiūrėsime, — ačiu; jei tiks, tai patalpinsime sekančiame „V. L.'' num. Panašios kritikos mažai naudingos — juk „kas kaip išmano, taip save gano''. Malonėkite rašinėti straipsnius iš žmonių gyvenimo ar net paprastas žinutes.

V. J. Budrikui: — Labai ačiu už straipsnį „Kningos''; pasistengsime greičiau jį patalpinti; geistina daugiau panašios rųšies pamokinančių straipsnių.

Pjaulaukių Vincui: — Tamstos straipsnelį gavome — ačiu.

D. Klingai: — Laiško į redakciją nedėsime, nes, sulyginę jį su korespondencija radome, jogei tęn nieko taip didžiai nebuvo iškreipta, o apie tą, kas „Aidą'' kontroliuoja ir visai minėta nebuvo.

Be parašo: — Tamstos rašinėlis iš rusų carų historijos gal kada ir bus sunaudotas, kai bus laiko jį peržiūrėti. Vienok negalima bus spausdinti, pakol nepriduosite savo parašo.

P. Čibinskiui, Antanui Polyliui ir kitiems, kurie negavo savo laiku paskutinių „V. L.'' numerių, pranešame, kad laikraštis visiems siunčiamas reguliariškai, o negavimo priežastis tame, kad per šventes užversta visokiais siuntiniais krasos ir todel laiškai bei laikraščiai dikčiai susivėlina, o kartais net ir visai dingsta. Tame tai ne męs kalti.

Julei Kursvieciutei: — Tamstos straipsnelį gavome — peržiūrėsime. Malonėkite rašyti ant mažų poperos lapų, priešingai mums reikia perrašinėti, nes iš tokių „milžiniškų'' lapų negalima statyti. Kas link kalbos grynumo, tai patartume daugiau skaityti lietuviškų kningų ir laikraščių ir pastudiuoti nors „Trumpą lietuvių kalbos gramatiką'' J. Damijonaičio (Nauja laida).

Vaidlainių Stasiui: — Tamstos straipsnį gavome — ačiu; taip-gi malonėkite rašyti ant mažesnių poperos lapų. Geriau rašinėkite straipsnelius, o kaip įprasite, tai ir ilgus pabriežti. Lauksime daugiau.

M. U.: — Tamstos straipsnis iš Rusijos carų historijos tilps sekančiame „V. L.'' num. Rašinėkite tankiau.

PAJIEŠKOJIMAI.

Męs, Juozapas Bartuševičius ir Motiejus Gaudinskas, pajieškome mūsų kaimynkos Onos Jonaičiukės, kaimo Rukšionių, val. Velionos, pav. ir gub. Kauno. Apie šeši mėnesiai Amerikoj. Ji pati, ar kas kitas malonėkite duoti žinią adresu:

Juozapas Bartuševičius,
No. 107 Locust str., Waterbury, Conn.

Pajieškau dviejų draugų Petro Indrelis ir Pijušo Petrausko, abudu Kauno gub., Vilkmergės pav., Virbalskių val. Petras Indrelis Abelių sodžiaus, Pijušas Petrauskas Lebedrių sodžiaus. Turiu svarbų reikalą. Meldžiu atsišaukti, arba jei kas žinote apie juos, malonėkite pranešti sekančiu adresu:

Justinas Karazija,
145 Milbury str., Worcester, Mass.

Aš Juozapas Vertelis pajieškau Vinco Rupšio ir Antano Juzuičio, abu Kauno gub., Šiaulių pav., Kuršėnų par. Rupšis pirmiau gyveno Grand Rapids, o Juzuitis — Pittsburge, o dabar nežinau kur randasi. Jie patįs ar kas kitas atsiliepkite šiuo adresu:

Joe Vertelis,
1656 Elizabeth av., Grand Rapids Mich.

Kroniškų, odinių ir jaunų vyrų ligų specialistai. Vartojamos naujausios metodos. Pagelbėjimė gvarantuojame. Suprantame lietuviškai. Valandos: ryte 10 iki 11; vakare 7 iki 8. Branch office: 474 — 50 str., cor. 5th Ave., Brooklyn, N. Y.

(6)

SALIUNAS ANT PARDAVIMO.

Parduodama 50 pusbačkių alaus per savaitę ir viena bačka šnapso. Laikiau per 30 metų. Priežastis pardavimo — dvi vietos. Dasižinokit:
120 Grand str., Brooklyn, N. Y.

KRAUTUVĖ ANT PARDAVIMO.

Valgomų daiktų krautuvė parsiduoda; geroj išdirbtoj tarp lietuvių, lenkų ir rusų apgyventoj vietoj — 108—N. 5th str. Priežastis pardavimo — turiu apleisti Suvienytas Valstijas. Norintieji plačiau dasižinoti — kreipkitės į „Vien. Liet.' kantorą, 120 Grand str., Brooklyn, N. Y.

AR GALI ATSAKYTI ANT ŠITŲ KLAUSIMŲ?

Ar esi lietuviu?
Ar esi sveikas ant kūno ir dvasios?
Ar priguli į savitarpinę pašalpos draugiją.
Ar skaitai kokį lietuvišką laikraštį?
Ar manai kada nors sirgti ar mirti?
Ar esi vedęs?
Ar tavo moteris ir vaikučiai priklauso prie kokios-nors pašalpinės organizacijos?

Jeigu eis lietuviu, o neturi aprūpinęs save ir savo moters bei vaikelių, jeigu misliji sirgti, tai nelauk ilgiau, dabar tau lakas apsirūpinti, pakol esi sveikas tau ir laimė tarnauja. Rašykis prie Susivienijimo Lietuvių Amerikoje, o tavo laimė nepražus, SLA. moka ligoj pašalpą ir atsitikus mirčiai išmoka apsaugą tavo likusiai šeimynai.

Kreipkis prie savo mieste gyvuojančios SLA. kuopos viršininkų, o jeigu kuopos nesiranda, rašyk tiesiog Centro Sekretoriui klausdamas informacijos, kaip prisirašyti prie SUSIVIENIJI LIETUVIŲ AMERIKOJE šiuo adresu:

A. B. STRIMAITIS,
307 W. 30-th St., NEW YORK, N. Y.

PERSITIKRINIMAS IR ABEJOJIMAS.

Visuose savo sumanymuose męs norime būti persitikrinę, kad laimėsime. Ypatingai tas yra teisingu, kada renkame vaistą sau arba savo šeimynai. Męs rizikuojam savo gyvastį, vartodami abejotinus, nežinomus vaistus; geriaus pasirinkti tuos, kurie panašiuose atsitikimuose buvo gerai nasekmingi. Vaistas, kuriuomi visados galima pasitikėti, yra Trinerio Amerikoniškas Kartaus Vyno Elixiras, ypatingai staigiai atsitikus indispozicijai, nustojus apetito, gavus nerviškumą, silpnumą, konstipaciją, galvos skaudėjimą, reumatizmą, neuralgiškus atakus, vidurinius skaudėjimus ir vėmimą. Šitas vaistas išgrynįs ir sustiprins visą kūną. Jis geras viuose pilno ir žarnų netvarkumuoe. Aptiekose. Jos. Trines, 1333—39 So. Ashland ave., Chicago, Ill. Pasekmingiausias vaistas skaudėjimui muskulų ir sunarių yra Trinerio Linimentas.

MIKO PETRAUSKO
KONCERTAI.

Brockton, Mass. K. of P. HALLEYE, 825 N. Main st.
18-tą Sausio. Pradžia 7 val. vakare. (Montello).

Bridgeport, Conn. BAŽNYTINĖJ SVETAINĖJ,
19-tą Sausio. Pradžia 7 val. vakare.

Brooklyn, N. Y. McCADDIN HALL,
25-tą Sausio. Spektaklis „Šienapjutė''.
Pradžia 8 val. vakare.

Philadelphia, Pa. 30-tą Sausio Koncertas.

Apart M. Petrausko ir P. Čiurlionio, koncertuose dalivaus ir kiti musų daugiau atsižymėję artistai.

Pirmą kartą ant šios ašarų pakalnės

ŠVENTA=KUPRIU Teatras

SAUSIO (JAN.) 18 d. 1913, SUBATOS VAK.
TAUTIŠKOJO NAMO SALĖJE,
101-103 Grand St. Brooklyn, N. Y.

Matydami, jog jau Antikristus važinėja su geležiniu pečium po pasaulį ir daro visokius stebuklus reiškiančius svieto pabaigą, ŠVENTAKUPRIAI parengė dar niekur negirdėtą ir jokiose knygose neįrašytą teatrą vardu

MULKINYČIA IR MULKIAI
Dviejų aktų Tragikomedija.

Kurioje bus parodyta, kaip Brooklyniečiams pažįstami didvyriai su Antikristaus išradimais mulkina žmones ir save.

Pirm minėtosios tragikomedijos bus suloštas stebuklingas atsitikimas, kaip daktaras įspėje jog moteriškė suėdė strytkarį (tramvajų), arba dviaktė Lušnakojo tragikomedija

GABUS DAKTARAS.

Tarpuose bus rodomi juokingiausi krutamieji paveikslai. | Grojįs geriausių muzikantų kapelija | Pabaigoje Iškilmingas Balius su lietuviškais šokiais.

Visas šitas rojiškas grožybes galės pamatyti kiekvienas, kuris tik nusipirks bilietą :

Bilietai kaštuoja po 25 centus.

Lošimas prasidės lygiai 8 val. ir 30 min. vakare. Kas ateis 5 minutėmis vėliaus tas jau pradžios nematys.

Visus nuoširdžiai kviečia **Šventakuprių Partijos 1-ji kuopa.**

Pennsylvanijos lietuviai, tėmykit!

Pirmu kartu bus parodyta

Lietuva Paveiksluose

Pirmutinis vakarėlis, kur bus rodomi Lietuviški Judami Paveikslai: Klumpakojis, Suktinis, Noriu Miego, Aguonėlė.

Bus parodyta ir kiti žaislai.

Pirmu kartu pilniausias ir didžiausias **Historiškai-Etnografiškai-Geografiškas** perstatymas apie LIETUVĄ.

Protarpiuose paveikslų rodymo maloniai publiką linksmins malonios dainelės ir iliustruotos (su paveikslais) deklemacijos.

Dainuos gerai pagarsėjęs dainininkas p. **K. KRAUČUNAS**, iš Brooklyn, N. Y.; dainuos įvairių dainių kompozicijas, tarp kurių ir visų gerbiamojo kompozitoriaus Miko Petrausko.

Iliustruotas deklemacijas deklemuos **ALDONA ir ANELĖ PIETERIUTĖS**, iš Wilkes-Barre, Pa.

Paveikslai bus rodomi šie: 1. LIETUVOS HISTORIJA. 2. Lietuvos etnografiški paveikslai. a) Vilniaus gubernija, b) Kauno gubernija, c) Suvalkų gub., d) apie buvusiąją Lietuvos Gardino gub. ir Prusų (Mažąją) Lietuvą. 3. Tarp kitų paveikslų bus parodyta ant paveikslo daug sukėlusi triukšmo laike Vilniaus Mokslo Draugijos parodos išstatyta žinomo lietuvio skulptoriaus p. Rimšos "KOVA". 4. Lietuviai ant judančių paveikslų.

Augščiau minėtų paveikslų perstatymai atsibus sekančiuose miestuose ir vietose:

Sausio 15 d. "Auditorium" svetainėje, Scranton (Providence), Pa.
Sausio 16 d. S. Paukščio svetainėje, Edwardsville, Pa.
18-19 d. (du vakaru) Sausio Lietuviškos Parapijos salėje, Wilkes-Barre.
Du vakaru. 21-22 d. Sausio "First Ward Theatre", Bočkauskų salėje, 505-507 West Mahanoy ave., Mahanoy City, Pa.

Kiekvienoj vietoj svetainė bus atdara nuo 7 val. Perstatymas prasidės 8:15 m. Maloniai kviečiame vientaučius atsilankyti.

Perstatytojai šių vakarėlių, kinemotografistai

A. T. Račiunas ir J. M. Danielius, iš New Yorko.

Tarptautiškoji Akušerių
MOKYKLA.

Moterįs, norinčios išmokti akušeriauti, dabar turi legališką mokyklą Scrantone, Pa. **Mokslas prasidės 2 d. Sausio**, 1913 m. ir trauksis per 4 mėnesius. Pasibaigiant kursui, bus duotas diplomas, valdžios pripažintas visoje šalije.

Įstoti mokyklon gali moterįs, turinčios nemažiaus 20 metų amžiaus ir mokančios bent skaityti ir rašyti. Už kursą mokasi $100.oo.

Mokyklon Lietuves priima „The International Callege of Midwifery''.

DR. J. SZLIUPAS, Prezidentas.
1419 N. Main Ave., Scranton, Pa.

ILIUSTRUOTAS KATALOGAS DOVANAI,
kuriame talpinasi daug visokių puikiausių daiktų, reikalaudamas prisiųsk už 2 centus stampą.

K. J. Krauchelun,
120 Grand Street,
Brooklyn, N. Y.

Telephonas: 6426—J—Market.
Daktaras
JONAS J. KAŠKIAUČIUS
VALANDOS: 8—11 ryte, 1— 3 po pietų, 7— 9 vak.
Seredomis 8—11 ryte.
152 Polk Str. prie Ferry Str.
NEWARK, N. J.

DAKTARAS A. BACEVYČE
GYVENA ELIZABETHPORT'E, N. J.
200 Marshall St., ir kampas Second St.
Ligonius priima:
iš ryto nuo 8—9 po pietų nuo 2—3 ir vakare nuo 6—8
Telephone 1537 R. Elizabeth.

Telephone: Greenpoint 8.
Daktaras A. S. Jankauckienė
Gydo visokias ligas vyrų, vaikų, moterų lanko prie palagų.
VALANDOS: Nuo 12—2 po piet, nuo 7—8 vakare.
265 Berry St., prie Grand St.
BROOKLYN, N. Y.

Dr. J. S. Message (Misevičia)
272 BERRY STREET
Brooklyn, N. Y.
Specialistas širdies ir plaučiųligų.
OFFICE HOURS:
8—10 A. M. 12—2 P. M. 6—8 P. M.

GERA PROGA!

Gramatika angliškos kalbos mokytis be mokytojo (apdaryta) $1.00
Vaikų Draugas arba kaip mokytis skaityti ir rašyti be mokytojo 15c
Naujas Budas mokytis rašyti be mokytojo 10c
Aritmetika mokinimuisi rokundų, su paveikslais (apdaryta) 35c
Viso $1.60

Kas atsiųs iškirpęs šitą apgarsinimą iš "Vienybės Lietuvninkų" ir $1.00 per money orderį, tai gaus visas 4 knygas 60c. pigiau.

P. Mikolainis
Box 62 New York City

ATYDAI KRIAUCIU!!!
Lietuviška knyga, kirpimui vyriškų drabužių, su 25 braižiniais ir 15 paveikslų. 50 pusl Prekė $4.00. Tokia pat knyga—moteriškų drabužių. Prekė $2.50.
Užsakant abi sykiu, prekė $7.00.
Šitos knygos yra tikrai, ką turi žinoti geras kriaučius. Neturėjimas drauge šių knygų,—reiškia nustumimą nuo savęs geresnio uždarbio ir pasekmės pramonystėje.
Duodu Lekcijas Kirpimui.
Pinigus siųsti per „Money Order''. Reikalaujant atsakymo visados priglausti už 2c. Stamp
J. TOPILIS
120 Grand St., Brooklyn, N. Y.

Konkursinis
Geografijos Vadovelis
Kaina 75c.
Apdaryta $1.oo.
I. J. Paukštis & Co.
120-124 Grand st., Brooklyn. N. Y.

Reikalinga tuoj
500 mokančių dirbti mainierių!
The Davis Coal and Coke Co., iš Thomas, W. Va. reikalauja 500 mokančių kasimą anglių darbininkų-mainierių. Ši kompanija padvigubino savo mainas. Darbas — visada. Mainieriai uždirba nuo $2.50 iki $5.00 per dieną, pagal mokėjimą darbo. Ši kompanija yra pabudavojus daugybę namų 10 kambarių su gazu ir vandeniu. Nė streiko, nė jokio nesutikimo nėra.
(5)

„Vien. Liet." išleistų knygų
Katologas.

davimo XVIII amžiaus	50
Baltrus Turageris. (Drama trijuose veiksmuose	20
Dangus ir žvaigždės. Populiariška lekcija iš astronomijos	10
Davatkų gadzinkos	10
Dangaus augštumas ir žmogaus senumas. Anykščių šilelis	20
Darbininkų kalendorius 1904 m.	15
Eglė žalčių karalienė. (Drama 5-se apsireiškimuose)	15
Emigracija. Apysaka iš emigrantų gyvenimo	20
Gyvenimas Genavaitės	50
Gudri našlė. (Juokažaislė dviejuose veikamuose)	15
Ggutė. (Eilės)	10
Girtuoklių Adynos	10
Graudųs Verksmai	10
Herbertas Spenceris .Trumpa peržvalga jo philozophijos	15
Istorija Septynių Mokytojų	50
Idėja ant mėšlyno. Apysaka mūsų dienų	10
Istorija apie gražią Katriuką	10
Istorija katalikų bažnyčios	$1.00
Iš po budelio kalavijo ir Kajimas (Dvi apysakos)	30
Išgriovimas Kauno pilies. (Drama 4-se apsireiškimuose)	20
Iš bažnyčios istorijos	10
Iš kur atsiranda nusidėjėliai?	10
Intekmė dantų ant žmogaus gyvenimo	10
Juozas Arch. Sodietis—deputatas Anglijoje	10
Jonas Krikštytojas (Penkiaveiksmė tragedija su prologu)	30
Juozapas Koniuševskis arba kankinimas Unijotų	25
Kur mūsų išganymas?	25
Kunigija ir svietiška valdžia	15
Keletas minčių apie mirties bausmę	10
Kaip valstiečiai kovojo už žemę ir laisvę	15
Kaip apsivesti ir laimingai gyventi	15
Kaip darbo žmonėms išsiliuosuoti	10
Keletas žodžių apie lietuvius ir naudingi pamokinimai	15
Knygelė dėl lietuviškų kareivių Amerikoje	10
Kabalas	10
Kėkštų Simas. (Apysaka iš ūkininkų gyvenimo	10
Kainas. (Misterija. Trijuose aktuose)	25
Kaip Sicilijos kaimiečiai kovojo už savo tiesas	10

KIŠENINE KNYGA.
dėl kirpėjaus arba siuvėjaus paišymui kvormų ir kirpimui vyriškų drabužių. 50 puslapių. Gražiai apdaryta. Prekė $4.00

Tokia pat knyga del moteriškų drabužių. Prekė $4.00.

Lietuvių tauta. Tomas I	$1.50
Apdaryta	$2.00
Lietuvių tauta. Tomas II	$1.75
Apdaryta	$2.25
Abu tomai apdaryti į vieną	$4.25
Lengvas dūdas, pačiam per save pramokti rašyti	20
Laima ir planetos	25
Lietuvos Istorija Knyga I	$1.50
Apdaryta	$2.00
Lietuvos Istorija. Knyga II	$1.50
Abi drūtai apdarytos į vieną tomą	$4.00
Mythai, pasakos ir legendos žemaičių	50
Mokslinčius Tvardauskas	50
Miškas vis smarkiau degė	15
Maskoliai 1612 metuose arba Jurgis Mikalovskis	50
Našlaitė. (Apysaka eilėmis)	10
Pasikalbėjimas apie dangų ir žemę	25
Parsidavimas ir pelnas	10
Paveikslai (Dvi apysakos)	15
Palemonas ir Giržduta. (Apysaka eilėmis)	20
Puota — Nuskintas žiedas. (Dvi apysakos)	10
Pagieža — Jurgis Durnelis. (Dvi apysakos)	25
Pirmoje Gegužės Sapnas	15
Ponas Bartkus. (Eilės)	10
Pažvelgus atgas. (Romas)	$1.00
Pamokinanti aprašymai iš gyvenimo žmonių	20
Sausio devinta	15
Švedų liaudies švietimas	25
Senkaus Jurgis	15
Šviesa Dievo dienos tamsybėje	35
Tamsybės Guolis	10
Užsistanawik ant to gerai	15
Vargdieniai. (Apysaka iš baudžiavos laikų)	50
Vilius Tell. (Drama 5-se aktuose	30
Valkata	10
Vilkų Lizdas. (Apysaka iš Kryžiuočių laikų)	30
Vytauto prisieka. Paveikslas, didumas 27½x21½	30

J. J. Paukštis & Co.
120 Grand str., Brooklyn, N. Y.

DIDELIS LIETUVOS ŽEMLAPIS.

Su etnografijos sienomis. Atspausdintas ant dailaus, slidaus popieriaus, keliose spalvose. Tikras pagražinimas sienos kiekvieno lietuvio stubelės Pirmutinė dar tokio didumo mapa lietuvių kalboje.

Parsiduoda musu knygyne, tik po 50 centu.

Pasiskubinkite kiekvinas įgyti tą ŽEMLAPĮ ir pamatyti surašytas visas LIETUVOS vietas. Turime nedidelį skaitlių exempliorių. Šiuo adresu:

J. J. PAUKŠTIS & CO.

120-124 Grand Str., Brooklyn, N. Y.

Telephone 1331

Nik. P. Zelwis

Lietuviškas graborius.

Išbalsamuotojas ir laidotuvių Direktorius. Karietos laidotuvėms, veselioms ir krikštynoms.

Ofisas ir gyvenimas:

1034 Bank Street, Waterbury, Conn.

Lietuviai, kreipkitės reikale.

BENNETT TYPEWRITER. Kaina $18.00

Bennett Typewrite yra tai naujausio išradimo drukuojama mašina ir drukuoja teip greitai ir puikiai, kaip ir brangiausios mašinės. Ji yra su universališkais, raktais, teip kaip mašinos už $100.00, arba ir brangesnės. Ant tos mašinos galima drukuoti 80 žodžių į minutą. Padaryta iš labai tvirto plieno. Tik ši viena drukuojama mašinėlė atramentuojasi nuo kaspino.

Diduma mašinos 2x5x10 colių, Galima vartoti popierą 8 ir pusės colių platumo. Turi 84 litaras ir ženklus. Volelis su literomis mainosi ir tokiu budu ant jos galima drukuoti visokeriopose kalbose. Susideda iš 180 atskirų dalių, sveria 3 ir pusę svaro. Sudėta į labai puikią skrynelę ir ją galima nešiotis rankoje, arba kišeniuje. Ji yra netiktai naudinga, bet ir reikalinga kiekvienai ypatai, o už tokią prekę, tai kaip dykai.

J. J. Pauksztis & Co.,

120-124 Grand st., Brooklyn, N. Y.

Žmijecznikas yra tikrasis

Tikrai Tiktai Groblewskio

Geriausias Linimentas arba PAIN EXPELLERIS ant svieto nuo visokių galvos skaudėjimų, KAULŲ, PERŠALIMO, REUMATIZMO, STRĖNŲ SOPĖS, SAUSGĖLŲ, KAKLO, GALVOS SUKIMO ir DIEGLIŲ.

Jeigu nori ligoje ir nelaimėje pasigelbėti, neješkok rodos pas kokius nemokintus žydelius ar kryžiokus savo priepuoly, bet kreipkis arba tiesiai parašyk pas savo locną vientautį, reikalaudamas tikrų, grynų ir gydančių vaistų — pas

ALBERTĄ G. GROBLEVSKĮ,

Plymouth, Pa.

garsų dirbėją „Lenkiškų ir Lietuviškų gyduolių", o persitikrinsi, kad neišskleisi veltui ir ant apgavysčių savo sunkiai uždirbto cento.

Turime gyduoles nuo visokių ligų, kokios tiktai randasi ant svieto teip dėl senų žmonių, kaip dėl kudikių, vyrų ir moter.

„Lenkiškai-Lietuviški" vaistai jau tukstančius padarė sveikais — išgydys ir Tave!

Ypatingai SLAPTAS ligas gydome ir gilioje slaptoje užlaikome, kaip kunigas išpažintį.

Dėlto jeigu trokšti tikros gydytojaus pagelbos, aprašyk savo negerovę, aiškiai ir su smulkmenomis, pridėk 2 centu ant atsakymo laiškui, o niekuomet to nesigailėsi. Adresas:

Albertas G. Groblevskis

Cor. Elm and Main Sts.

Plymouth, Pa.

SAULE

Du-kart nedėlinis laikraštis

Smagiausias lietuviškas laikraštis visoje pasaulėje.

IŠEINA kas UTARNINKĄ ir PĖTNYČIĄ

Prenumerata kaštuoja:

Amerikoj Ant viso meto $2.50
Ant pusės meto $1.25
Ant ketverčio meto 65c.

EUROPOJE Rosijoje ir Lietuvoje $3.50
Anglijoj ir Skotlandijoj 15 sh.
Prusuose 15 markių.

MĖNESINIS RAŠTAS

Linksma Valanda

IŠEINA APIE 15 D. KOŽNO MĖNESIO.

Talpinasi visokių gražių Istorijų, Pasakų, ir t. t.

PRENUMERATA:

Amerikoje ant viso meto tik $1. Rosijoje $1.50. Anglijoje 7 sh. Prusuose 7 mk.

☞ Kas užsirašo "SAULĘ" ir "LINKSMĄ VALANDĄ" ir pilnai užsimoka, tai abu raštu gauna per visą metą už $3 in Ameriką, in Rosiją $4.50, in Angliją 7 sh. ☞ Priek tam pilnai užsimokėję skaitytojai kas metas gauna DOVANĄ puikų Kalendorių.

W. D. Boczkowski & Co.

520-522 W. South Al.

MAHANOY CITY, PA.

Tel. 2334 Greenpoint.

PUIKIAUSIA VIETA LIETUVIAMS

pas PETRA A. DRAUGELI.

Skanus alus, gardi arielka, elius, visokis vynas, kvepenti cigarai, ir puikųs užkandžiai. Salė dėl mitingų ir veseilių. Nepamirškit šios atsakančiausios vietos, o busit užganėdinti.

73 GRAND STR. BROOKLYN, N. Y.

Palei Wythe Ave.

Telephone 854 W. Williamsburgh.

Williamsburgh BATHS.

F. TEITELBAUM, savininkas.

Rusiškos ir Turkiškos

PIRTYS

274 South First Street,

(tarpe Havemeyer street ir Marcy Ave.)

BROOKLYN, N. Y.

Perėjo in naujas rankas ir viskas gerai prižiurima. Užeikite ir persitikrinkite. Moterims kiekvieną utarninką.

Teisingiausia Lietuviszka Agentura

PARDUODU LAIVAKORTES ant geriausių ir greičiausių Laivų, keleiviai visados bus užganėdintais.

SIUNČIU PINIGUS į visas dalis svieto kuo-greičiausiai ir pagal pinigų kursą. (Stoviu po kaucija $30.000.)

Teipgi Pinigus priimu kurie nori pasidėt dėl apsaugojimo ir ant kiekvieno pareikalavimo juos sugrąžinu.

PIRMOS KLIASOS HOTELIS, Skaniausi ir sveikiausi visoki gėrimai, per tai visados svečių pilna, kiekvieną draugiškai ir maloniai visados pavaišina.

P. J. CHMIELIAUSKAS,

177 E. Main St. PLYMOUTH, PA.

(Bell Phone 8—R)

"Feeling Better Already Thank You!"

Mielai aš paklausiau jūsų patarimo ir ištitryniau su

Dr. Richter'io Pain-Expelleriu.

Dingo skaudėjimas kakle ir diegimas šone, jaučiuos visiškai gerai. Privalo būti kiekvienos šeimynos šepoję. Sergėkis nuo pamėgdžiotų. 25c ir 50c.

F. AD. RICHTER & CO., 215 Pearl Street, New York.

Richter'io Congo Pillės yra geros nuo viduriu sukietėjimo. 25c. ir 50c.

Nepamirškit

Tautiško Namo!

Erta, daili salė mitingams, veselijoms, teatrams ir baliams. Gardi degtinė, šviežias alus, kvėpią cigarai, skanųs užkandžiai ir nakvinė.

TAI LIETUVIŲ UŽEIGA.

A. RAZUTIS

101-103 Grand st., Brooklyn, N. Y.

Telephone 1470 Greenpoint.

Telephone 2762 Greenpoint.

Daktaras Brandšteinas

Turėjęs praktiką Europoje 18 metų, dabar Brooklyne, N. Y., atidarė ofisą.

103 So. 2-nd Str., kampas Berry Str.

Gydo naujausiu budu ligas vyrų, moterų ir kudikių. Specialistas prie ligų chroniškų (įsisenėjusių).

Valandos priėmimo ligonių: Iš ryto nuo 9 iki 10; vakare nuo 6 iki 10.

Telephone 1295 Greenpoint.

P. BUTKUS

LIETUVIŠKAS GRABORIUS

(Undertaker).

Išbalsamuotojas ir laidotuvių Direktorius. Karietos laidotuvėms, veselioms ir krikštynoms. Lietuviai, kreipkitės reikale pas lietuvį.

Mano gyvenimo ofisas atdaras dieną ir naktį.

213½ BERRY ST. BROOKLYN, N. Y.

Branch Office 48 Hudson Ave.

PRIETELIAI LIETUVIAI.

12 dideliu ir 12 mažu,

H. B. ROSENSON,

BROOKLYN, N. Y.

817-819 Grand St.,

Telephone, 1163 W'msburgh

THE LACKAWANNA

Parankiausei geležinkelei Europon keliaujantiems. Linijos sueina prie Trans-Atlantiškųjų laivų. Nebrangiai perdavinėja bagažą ir perveža pasažierius.

The Road of Anthracite

(Kietųjų auglinių kelias).

Trumpiausis keliac į Buffalo.

Tiesiai į Scrantoną ir Anglių Sritį.

Tarpe New Yorko ir Buffalo penki traukiniai kasdien.

Tarpe New Yorko, Chicago ir Vakarų keturi traukiniai kasdien.

Tarpe New Yorko, St. Louis ir Pietvakarių, kasdien.

Tarpe visų vietinių Punktų nuolatinis ir parankus susinešimas.

Artymesnių informacijų apie kainas, traukinių begiojimą, etc., kreipkitės pas savo vietinį agentą arba rašykite pas:

Lackawanna Railroad

George A. Cullen,

Passenger Traffic Man'r

90 West Street, N. Y.

PATENTS

promptly obtained OR NO FEE. Trade-Marks, Caveats, Copyrights and Labels registered. TWENTY YEARS' PRACTICE. Highest references. Send model, sketch or photo. for free report on patentability. All business confidential. HAND-BOOK FREE. Explains everything. Tells How to Obtain and Sell Patents, What Inventions Will Pay, How to Get a Partner, explains best mechanical movements, and contains 300 other subjects of importance to inventors. *Address,*

H. B. WILLSON & CO. Patent Attorneys

Box 383 Willson Bldg. WASHINGTON, D. C.

PUIKUS HOTELIS

Andriaus Milišausko

Visada šaltas alus, skani arielka, elius, porteris, visoki vynai ir kvepianti cigarai.

Lietuviai vietiniai ir atvažiavę iš kitur, nepamirškit šios puikios vietos.

16 Baltimore st. Wilkes-Barre, Pa.

Priešai Central Dypą

Kaip pasilikti Amerikos piliečiu.

Knygutė Lietuviškoj ir Angliškoj kalbose. Turinys: Įstatymai apie pilietystę, klausimai ir atsakimai kaip išsiimti popieras, Suvienytų Valstijų konstitucija, nepriguimybės deklaracija ir konfederacijos straipsniai. Amerikos Lietuvi Ukėsu Klubas, matydamas reikalą, išleido virš minėtą knygelę kurios čienia yra **25c.** Užsisakydami knygą pinigus siųskite per Money Orderį arba krasos ženkleliais, ant šito adreso:

LITHUANIAN AM. CITIZENS CLUB

372 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.

GERIAUSIA UŽEIGA LIETUVIAMS

— pas —

JonaKulboka

SKANUS ALUS, GARDI ARIELKA, VISOKI VYNAI, — KVEPIANTI CIGARAI. —

74 Grand st., Brooklyn, N. Y.

(kampas Wythe ave.)

Rusiszkai Amerikoniszka Linija. Vienatinė be persėdimo Linija tarpe Amerikos ir Rusijos.

8 d. į Rotterdamą	11 dienų į Liepoją	Išplaukimas iš New Yorko.			
III klasa $31	III klasa $33	Czar	Jan. 25th	Russia	Feb. 8th
II „ 45	II „ 50				
I „ 60	I „ 70				

Dėl smulkesnių žinių kreipkitės in mųsų agentus ir centrališką kontorą

A. E. JOHNSON & CO. General Passenger Agents.

27 BROADWAY. NEW YORK CITY, N. Y.

Jonas S. Lopatto

Attorney and Counsellor-at-Law (Lietuvys advokatas pabaigęs Pennsylvanijos Universitetą), užsiima varymu provų visuose teismuose.

Offisas rumuose 47-48-49 Bennet Building, kampo Public Square ir North Main Street, WILKES-BARRE, PENN'A.

Office Phone Peoples 37
„ Bell 47
Residence Peoples 1100

VISIEMS DEL GEROVES!

Mūsų viengenčiai skaito visokius raštus, kaip menkesnių, taip ir geresnių rašytojų, bet tankiai atsitaiko, kad randasi suvisai nesuprantami žodžiai, kurių be tam tikro vadovėlio jokiu būdu negalima suprasti. Todėl męs kiekvienam pataname nusipirkti *Svetimų ir nesuprantamų žodžių žodynėlį*, kuris skaitytojui gali labai daug pagelbėti, susitikus nesuprantamus žodžius. Kaina tik 35 cent. Galima gaut pas:

J. J. PAUKŠTIS Co.

120 Grand s. Brooklyn N.Y.

---

14 metų senas laikraštis

KATALIKAS

Išeina kas Ketvergą, Chicago, Ill.

Laikraštis "Katalikas" 12-kos puslapių, didžiausio formato, redaguojamas geriausių redaktorių, talpina raštus geriausių raštininkų ir visuomet telpa visokių žinių iš Didžiosios Lietuvos, Prusų arba Mažosios Lietuvos, Amerikos ir abelnai iš viso pasviečio.

"Kataliko" prenumerata Suvienytose Valstijose Šiaurinės Amerikos:

Metams **$2.00,** pusei metų **$1.00**

Kanadoj ir Meksike:—

Metams **$3.00,** pusei metų **$1.50**

Rosijoj, Lietuvoj ir kitose užrubežinėse viešpatystėse:

Metams **$3.00,** pusei metų **$1.50**

Užsirašyti "Kataliką" galima kiekviename laike.

Užsirašant "Kataliką" reikia drauge ir prenumeratą siųsti per pačto Money Orderį arba pinigus registruotam laiške ant išleistojo rankų, adresuojant šiteip:

J. M. TANANEVICZIA

3249-53 S. Morgan St., Chicago, Ill.

Rašykite tuojaus, o gausite vieną "Kataliko" numerį ant pažiuros veltui.

W. SLOMINSKA

Mano Dirbtuve Apdovanota Dviem Medaliais

ant Kosciuškos Parodos už rupestingą ir artistišką išdirbimą

KARUNŲ, ŠARPŲ, KUKARDŲ, ROZETŲ, BERLŲ, MARŠALKINIŲ LAZDŲ IR TEIP TOLIAUS.

Turiu už garbę apreikšti guodotiniems Kunigams ir guodotinoms Draugystėms, kad aš dirbu visus augščiau paminėtus daigtus PIGIAUSIAI, TEISINGIASIAI IR GERIAUSIAI, nes per daugelį metų užsiimdama išdirbiniais įgijau geriausią praktiką ir dėl to galiu viską padirbt pigiau ir geriau negu kiti fabrikai.

Su guodone

W. SLOMINSKA, 1025 Milwaukee Av., Chicago, Ill.

Atyda visiems keliaujantiems

LIETUVON.

Kurie keliaujate į Lietuvą galite pas mane gauti nakvynes ir palydžiu ant laivo, nes tik keliblokai iki prieplankų. Laikau

HOTELI,

reikale kreipkitės pas savo tautietį, vietoje kad pas kokius žydus, o visame busit užganėdinti.

SIMON KALAN,

110 Grand Str. HOBOKEN, N. J.